[illegible]

श्री

श्रीजगत्गुरुशंकराचार्य-शृंगेरीशारदा-शीवगंगा

मठ

यांचेशेवेसी.

शिष्यरामचंद्ररामदासपंडितसंस्थानमुल्हेर- हल्लीमुकाम सावदेतालुकेरावेरजिल्हापूर्वखानदेश.

आमचेसंस्थामुल्हेरयेथेअसूनश्रीउधवमाहाराजांचीसमाधी बहुतदिवसांचीअसूनआम्ही परंपरायांचीशेवाकरीतआलोआहो. शके१८२८मितीपौषशु-७सह८रोजीआमचेवडीलवैकुंठवासी जाले. त्यादिवसापासूनआजपावेतो. माहाराजांचेआनुशेप्रमाणे मीसंस्थानचेआजपर्यंतजेअनुक्रमआहेततेचालवीतआलोआहो. परंतुमध्यंतरीआजसुमारे-तीनवर्षजाले आमचेकनिष्ठबंधुवीरंजिवलक्ष्मीकांतरामदासपंडितयांचेअसेम्हणेआहेकीसंस्थानसंबंधाचेजेमार्गआहेत त्यापेकी- फीरस्तीसतुम्ही जातां. त्याप्रमाणेआम्हीहीजाऊ.लोकांसआपले पूर्वापारपध्धतीप्रमाणे उपदेशदेऊनसर्वशिष्यशाखामंडळीकडून शेवाद्रव्यआम्हीघेऊ. वतुमचेफीरस्तीसजे

श्री

श्रीजगद्गुरु शंकराचार्य. शृंगेरी शारदा. श्रीगंगा
मठ. यांचेशेवेसी.

शिष्यरामचंद्ररामदासपंडितसंस्थानमुल्हेर. हल्लीमुकाम
सावदेतालुकेरावेरजिल्हापूर्वखानदेश.

आमचेसंस्थामुल्हेरयेथेअसूनश्रीउध्दवमाहाराजांचीस
माधी. बहुतदिवसांचीअसूनआम्ही परंपरायांचीशेवाकरी
तआलोआहो. शके१८२९मितीपौषशु. ७सह८राजीआम
चेवडीलवैकुंठवासी जाले. त्यादिवसापासूनआजपावेतो.
माहाराजांचेआनुज्ञेप्रमाणे. मीसंस्थानचेआजपर्यंतजेअनुक्र
मआहेतत्याचालवीतआलोआहो. परंतुमध्यंतरीआजसुमारे
तीनवर्षजाले आमचेकनिष्ठबंधुचीरंजिवलक्ष्मीकांतरामदा
सपंडितयांचेअसेम्हणेआहेकीसंस्थानसंबंधाचेजेमार्गआहेत
त्यापेकी. फीरस्तीसतुम्ही. जातां. त्याप्रमाणेआम्हीहीजाऊ. लो
कांसआपले पूर्वापारपध्धतीप्रमाणे. उपदेशदेऊनसर्वशिष्यशा
खामंडळीकडून. शेवाद्रव्यआम्हीघेऊ. वतुमचेफीरस्तीसजे

शेवाद्रव्य उत्पन्न होईल त्याचा विनीयोग तुम्ही संस्थानचे संबंधात करावा संस्थानातील खर्चासंबंधानि अगर देणेघेणे वि
षईबाबतीत माझा संबंध मीठेऊ इच्छीत नाही अशा रितीची
भानगड उपस्थीत झाल्यामुळे शिष्य शाखा मंडळीची भावना
पूर्वस्थितीप्रमाणे राहू शकत नाही व आव्याहत उद्धव महाराज
ची शेवा करून संस्थानकशा रितीने चालेल याजबद्दल मला
महत काळजी उत्पन्न जालेली आहे याकरितां श्री-ची मी अशि
प्रार्थना करितो की- धर्मशास्त्राप्रमाणे- संस्थानचे मालकिच
संबंध आम्हा उभयतांपैकी ज्याचेकडे सेयत असेल त्या मनुष्य
स संस्थानचे गादीवरने मुन संस्थानचे संबंधानी असलेले उ
त्पन्न व फिरस्ती उपदेशादिक क्रिया व शिष्य मंडळी यांजकडून शे
वाद्रव्य घेऊन संस्थान चालविण्याविषई व गांवो गांवीलोक
स याकामांत श्रीकडून ताकीत पत्रामिळून मर्जिनरूप मज
लाजी आज्ञा मिळावयाची असेल ती मजला मिळावी.

शके १८३३ विरोधकृन्नाम संवत्सरे माहे फालगुन व.१

॥श्री शंकर समर्थ ॥

। श्रीजगद्गुरु शंकराचार्य दक्षिणाम्नाय ॥

॥ शृंगेरी शारदा मठ श्री दिव्य गंगा संस्थानं युष्मद्-।

॥ सन्त प्रिय शिष्य यजुर्वेदीय मुख्य भाजसनेयी ॥

॥ शारदा ध्यान श्रीमद्भिक्षं भद्र दीन वामन भट्ट जोशी ॥

॥ मुकें वास्तव्य माटरगांव ता॥ का खामगांव जोत कहा॥

॥ यानीं श्री काळ-भरणावर मरात कहे दून शिव रात्-

॥ रु शंगनमस्कार विनंती विशेष. आपले ९६९ ।

। संस्थांकांचें आज्ञापत्र मिळालें रु आपत्-पर ॥

। आज्ञा पत्रका प्रमाणें नॉरमर ,, ब्राह्मणांची ॥

। अपेक्ष,, पणाची स्वीकृती कळत आपले सेवेंत ॥

। सादर करतो. नॉरमर ,, ब्राह्मणा संबंधानें आ-प

। मचे गांवांत कोणत्या रितीनें अन्न व्यवहार हो-।

। तो तो कळविण्यास आज्ञा स्वामी आहे; तरी येथे

॥ सरासरी ७८ पिढ्यांच्या माहितीची पडताळणी ॥

॥ त्यांच्याशी अन्न व्यवहार नाही. त्यांना ॥

॥ आम्ही भोजनाच्या वेळेस दोन-चार 218 ॥

॥ हातांच्या अंतरावर बसवितो. पत्ते आज ॥

॥ पर्यंत कधीच आलेले आहेत. त्यांना पेन्शी ॥

॥ दूध पिके देत नाही. व गंधही लावित नाही. ॥

॥ अशा प्रकारचा त्यांच्या संबंधाने आचार विचार ॥

॥ पाळला जातो. तो आहार कसा करावा किंवा देवता ॥

॥ जोड. मग त्यांचे घरी अन्नव्यवहार होतो हे पर दुसरा ॥

॥ तरच आहे. पूर्वी कारण अन्न-व्यवहार चालत नाही. ॥

॥ इतके झाले त्यांच्याशी अन्नव्यवहार असत नाही ॥

॥ कारणास्तव बंद इतका अनादर असे सूतकाचा ॥

॥ असल्यास कोणी आचार विचार पाळीत ॥

॥ येथें मित्रहो संतकी कांतसीनगर-वासुनें यात्रेचें-॥
॥ घातलें आम्ही सत्य आदर एकका समाधे कज ॥
। पंढरे ओहे आसपास गोंधळ भाषणकर्ते आहेत
॥ आदर एकके गोडी अमलनिर; आले समजून १५
॥ दिवसाची सूदन फार थोडी आसन-वासुनें आस-
॥ पालखीचा श्रमु दूंदी-ची सन्मान भर पंढरी आनंदी
॥ नाहीं तें आषाढास एकस्वर कज पंढरीनिर्धार आस-
॥ ये अंतरी विठ्ठल नामस्मरण-वासुनें हाच हा धार
॥ हृदयीं न काढ्यची आसूस नाहीं नाहीं ॥
॥ तें काय जगाद्य सुख ये आहे. येथेचि आनंद ॥
॥ आषाढास कळसाचि ओढ आहे - हृदयी हे नाम धरू ॥
॥ दर्शनिहे चंद्रभागे, घोषणी करोनी पालखी वाहे ॥
॥ ज्ञा व नाम. गाडी विठ्ठल. एका एका गाये-चंद ॥

तेथली क कारितात. यासुळे कांही गांवो गावी ॥
॥ कित्येक शुद्र यांचे हातचे अन्न खातात ॥
॥ शुद्र म्हणजे कासार, सोनार, पाटील वगैरे ॥
॥ सुतार, लोहार, तांबट कासार वगैरे खातात ॥
॥ खुद्द आमच्या येथून २।३ मैलावर राहणारे ॥
॥ ब्राह्मण असून ते आपापसात अन्नव्य-॥
॥ वहार करितात हे कळून येते, यवत गावचे ॥
॥ पोतीस नाईक हे हल्ली येथे कडे अर्जे ॥
॥ देणे जाणे मर्यादा यांचेवर अन्नव्यवहार ॥
॥ करित नाहीत अशी यांची जातीस्थिती ॥
॥ जातीत स्थिती आहे. मग यांच्या पैकी ॥
॥ कोणते जेष्ट आहेत व कोणते कनिष्ट ॥
॥ कोणते जेष्ट आहेत व कोणते कनिष्ट ॥
॥ आहेत हे कसे समजावे. वरून सर्व ॥
॥ आहेत हे कसे समजावे. वरून सर्व ॥

॥ नारद पयोब्धीतीरवासी अर्हत अशेषगुण-॥
॥ तात्पर्य, परंतु त्याच्या चरणी कोटी प्रणाम ॥
॥ देतो नाही त्यांच्याचकडून थोडासा आधार पाहे ॥
॥ पुराणांत असे ॥

॥ अथ श्री नामदेवविरचितं ॥

॥ मैत्र मालवी ॥ अभीन्न भोजदेव ॥
॥ पंक्तौ गंध पाधादि वर्जयेत् ॥१॥

॥ १५ दिवसांच्या अवधी थोडी आणत-पाणुले ॥
॥ पुर्ण इतकाच मजकुर हो वेदांतावर केला असे ॥
॥ चौकशी अंती जातात मुदत मिळत-पाणे जातात ॥
॥ शास्त्राधाराच्या चरित्राचे माहीती मिळविणे ॥
॥ ता येईल ॥ कळवले ॥ लेख असा पाहीजे विनंती ॥

श्रावण वद्य ३ शुक्रवार/२८-३४

उत्तरार्धाशिष्य
शिवं महादेवनाथ
सारंगधरचरण
धरमहादेवतनुजे
रमाधरेण लिखितं

श्रीराम.

श्री जगद्गुरु श्री शंकराचार्य

महाराज श्रीशृंगेरी श्री शिवगंगा संस्थान चरणी रोवेशी:

अर्जदार लक्ष्मण शंकर दवे हा हांडेकर मुर्तिजापूर ता॥ का धर्माधिकारी आहे. अनंत प्रणाम विज्ञापना. श्रीच्या आशेवरून यजमान मुक्कामी येऊन श्रीचरणांचे दर्शन घेतले तेणेकरून परमानंद झाला आहे.

यजमान ये थें समक्ष भेटीस येऊन हकीकत कळविली तीजवरून अर्जदारा श्रीशेवेस रुजू करीत आहे.

आज ७५ वर्षें झाली - एकादीला वृक्ष कंदा करून सेवा द्रव्याचा भाग श्रीकडे पोचविला जात नाहीं व एकादीला अधिकारी श्रीस समजत नाहीं अशा श्रीच्या दोषामुळे आल्यावरून सेवा द्रव्य वगैरे घेऊन गावोगावीं प्रायश्चित्तादि विधि यथायोग्य चालवून श्रीनीं तालुक्याचे धर्माधिकारी ते मजकडे ते कायम करून दिले. या अधिकाराचा व्हावा तसा योग्य उपयोग होत नाहीं. कारण या तालुक्यांत ज्या ज्या गावी थोडी बहुत ब्राह्मण वस्ती आहे त्या त्या ठिकाणीं धर्माधिकारी मुद्दाम न नसल्याने त्यांचे - करून सेवा द्रव्य संपादन करण्यास व इतर धर्मबाबीकडे कायच्या लक्षात हें कार्य्यास मुद्दाम भ्रमार्ग नाहीं. ते व्हों अशा ब्राह्मण वस्तीच्या प्रत्येक गावीं योग्य मनुष्य धर्माधिकारी श्रीकडून नेमण्याची तजवीज आल्यास सर्व व्यवस्था नीट होते तसें येईल. ही सूचना श्रीनीं संत हरवित्यास ज्यांना धर्माधिकारी नेमावयाचे त्यांनीं नांवें श्रीस कळविण्यांत यावीत.

थोड्या दिवसांपूर्वी ये थें (कारंजास) एक भटू शास्त्री गृहस्थ निधन पावले. त्यांचीही होण्यापूर्वी प्रायश्चित्तादि देऊन त्यांना शुद्ध करावयाचे होते. हें कृत्य ये थील धर्माधिकारी महाजनांनीं करावें. त्यांत सेवा द्रव्य किती संपादन जाते वगैरे कांहीं कळलें नाहीं. मग आमचे कडे जमा होणें तर दूरच राहिलें. परंतु धर्मबाबतींत आमची सत्ता चालते तसी जाईल अशी आमची समज होती परंतु तसें कांहीं न करून ये तनाहीं महाजन हे आपल्या आजपर्यंतच्या नाहिराटी प्रमाणें धर्म आज्ञा ही लिहेवाटे करून द्रव्याजिन करीतात. मुजरा श्रीनीं तालुक्याचा अधिकार दिला आहे. गांवटक्षी - माझा संबंध नाहीं अशी त्यांची दृष्टि सदैव असते असें दिसते. याचे करितां तर एकदोन जाणीं करून स्पष्ट करून आलें त्या बाबी अशा: —

बाब १ ली - ऋग्यजु: शाखीय सूर्यी आहेत ये थें न मुर्तिजापूर अशा दोन ठिकाणीं देवदी करविलेली प्रायश्चित्तादि विधी करणाऱ्या सर्व शास्त्री करून - त्यांच्या इच्छेनुरूप - घरच आणण्याकरून पुढें देतील तितकें - सेवा द्रव्य जमा करून आमचे हवे पाठवावे: पण ऋग्यजु: शाखीय तीं अगर यजु: शाखीय तीं सेवा द्रव्य जमा होण्याचे बाबतीत कोणीच तसदी घेत नाहीं: परंतु कण्व शाखेच्या शाखीय तीं थोडें सेवा - द्रव्य संपादन जातें. असाही दिवे ये थील अनंत शास्त्री होणार नाहींत तर श्रीनीं - दिलेल्या अधिकाराची महती ती काय? श्रीचा अधिकार सर्व धर्म बाबीत योग्य -

चालना अशी कार इच्छा आहे म्हणून माझी अशी सविनय सूचना आहे की- येथे ग्रंथेकुशारवेचा मृत्यू झाला. यजु: वेदातून याति नाही शाखांचा एकएक- स्वतंत्र धर्मी धिकारी असला तर. वाशमास नऊ धर्मी धिकारी असल्याचे समजते- तेव्हां याहिदाणी तीन शाखांचे तीन धर्मी धिकारी असल्यास असंभव नाही- ही सूचना श्रीमंत पंत प्रतिनिधी यांस धर्मी धिकारी ने मानल्याचे त्यांची नांवे श्रीमंत कडे नि तां दे तील-

बाब २ री- श्री वेदमूर्ती अनाजी पंत देवगांवकर आजा नरसिंह यांचे दुसरे नातेवाईक श्रीमंत हुजूर अदालत माही तीचे आडातमन गेले. आजा सांगे आनी- तीच माहिती असल्याचे दुसरे विचारल्यावरून त्यांनी असे सांगितले की हे महाराजश्री यांस- व मूर्तिजापूरचे गंगाधरशास्त्री यांस माहिती पाठविल्याचे अदालतीहून कळा- कोणाकडून ही आजपर्यंत माहिती आली नाही:

अशा तऱ्हेने श्री च्या अधिकाराची अवज्ञा होते आहे- अशी अवज्ञा- होता: पर हे कृपेने मूर्तिनी यात्रा करून देवास्तव्य करावे हा आहे- श्री ची स्वारी पुन्हा कारंजास येण्यास दुसरी योग्य तडजोड इतक्यास झाल्यास होईल हा अर्जी ता० २५ माहे सप्टेंबर सन १९१२ मिती भाद्रपद शुद्ध १४ सोम कृपाभिलाष.

श्री चा नम्र सेवक ..
ले इसम गंगाधर दाहिहंडे कर-
मूर्तिजापूर तालुका धर्माधिकारी-
कारंजा.

॥श्रीशंकरप्र

नारीरव ८ माहे मार्च सन १९

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमा

पारावारपारीणयमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारध्यानधारण

समाध्यष्टांग योगानुष्ठानेनिष्टांगरिष्टतपश्चक्रवर्त्तनाद्यविचि

न्नगुरुपरंपराप्राप्तषडदर्शनस्थापनाचार्य व्याख्यानसिंहास

नाधीश्वरसकलवेदार्थप्रकाशकसांख्यत्रयीप्रतिपालकसकलां

गमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक सर्वतंत्रस्वतंत्रादिराज

धानी श्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासन प्रति

ष्ठानाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रात

रवासी ऋष्यशृंग पुरवराधीश्वर श्रीशृंगेरी श्रीमद्विद्याशंक

रपादपद्माराधक श्रीशृंगेरीश्रीशिवगंगा श्रीगंगाधरभारतीस्वामिन

करकमलसंजात श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्यभारतीस्वामिन

सच्चिदानंदभारतीस्वामि यांचे चरण कमल सेवेसी:——

अर्जदार—आम्हीं खालीं सह्या करणार स

मस्त भावसार मंडळी फैजपूर श्रीचे चरणारविंदीं साष्टांग

दंडवत करून अती नम्रपणानें विनंती करितो ती येणेंप्रमाणे

फैजपुर येथें आमचीं जातीचीं घरें सुमारें १५०

असोन आमचे कुल उपाध्ये बऱ्हाणपुर येथील गुजराथी आहे

त ते येथें राहून आमची वृत्ती करीत आले पहे त्यांच्यासंबंध

काम करणारा इसम नसल्यामुं पंडे त्यांनी येथील
राहणारे वाजसनेय शाखेचे इसमाबद्दल आम्ही काम घ्यावे
अशें ठरवून त्याप्रमाणें आजपावेतों वहिवाट सुरु होती.

ह्या प्रांतांत कित्येक ठिकाणीं भावसार लोकांच्या
घरीं स्वयंपाक करून ब्राह्मण जेवत आले आहेत, तरी तुम
ही ह्या प्रमाणें वहिवाट ठेवावी अशें आमचें त्यांस सतत म्ह
णें होतें, त्यावरून ते आजपावेतों करार करीत गेले. इतकीं
आम्ही त्यांस निक्षुन कळविल्यावरून त्यांनीं आमची विनंती
नाकारली सबब आम्हांस त्यांचे कडून वृत्तीचें काम घेणें बं
धनकारक नाहीं. त्यावरून आम्ही येथील राहणार माध्यंदिनी
शाखेतील वेदशास्त्रसंपन्न भयाशास्त्री यांचे द्वारें आमचे
इच्छेनुरुप कार्य करून घेत आहोंत. सदरचे भयाशास्त्री
यांना उपाध्येचे काम दिल्यानंतर सुमारें एकदोन दिवसांनीं
वेदशास्त्रसंपन्न राजेभटजी महाराज यांचे कडील पत्र आम
स आलें कीं " आम्हीं तुमचे कडेस येऊन स्वयंपाक करून
जेवणास तयार आहोंत तुम्हीं आम्हांस बोलवावें " अशा
मजकुराचें पत्र आलें आहे तें श्रीजीची आज्ञा जाल्यास
आम्हीं हजर करूं. त्यावर आम्हीं त्यांस कळविलें कीं, आतां
आम्हीं भयाशास्त्री यांना वृत्ती दिली आहे आतां आम्हांस त्यांस
ना म्हणतां येत नाहीं.

सदरचे भयाशास्त्री यांनां आम्हीं वृत्ती दिल्याव
वरील मंडळीस वाईट वाटून द्वेष भावांनीं आमचे जातीच
व्हावा ह्या हेतूनें त्यांनीं आमचे येथील कुणबी मं
कडेस जाऊन त्यांची मनें बळवून माध्यदिनी शाखेचे मं
स लग्नकार्यांत जागर इतर ठिकाणीं कोणीही कुणब्यांनीं
पानसुपारीस देखील बोलावल्यास त्याचा दंड होईल
अशा रितीने बहिष्कार घातलेला आहे.

ह्या प्रांतांत जामनेर, रावेर, यावल, जळगांव, सा
नाशिक, येवले, पुणें, अमदाबाद, भडोच, सुरत, धारवाड
सोलापुर, हुबळी, खांडवा, इंदौर, टेंभुरणी, बऱ्हाणपुर,
पारोळें, पाचोरें, एलिचपुर वगैरे ठिकाणीं आमचें लोकांचें
घरीं स्वयंपाक करून जेवणाचा प्रघात हल्लीं सुरू आहे.

आमचे गुजराथी कुल उपाध्ये हयात होते तों पावें
ते आमचे घरीं स्वयंपाक करून जेवीत असत ह्यामुळें
त्यांच्या हयाती पर्यंत आम्हांस ही अडचण आली नाहं

श्रीचे चरणारविंदी आमची असी विनंती आहे कीं
वाजस्नेय शाखेच्या मंडळींनी आमचे जातीचा धर्मसं
थीं बाबदींत मानखंडना केली व करीत आहेत. सबब
मर्जीनुरुप योग्य तो न्याय आम्हां भावसार लोकांना
मिळावा हा अर्ज. मिती फाल्गुन वद्य २ मंगळवार सव

सदरचे भयाशास्त्री यांनां आम्हीं वृत्ती दिल्यामुळें
वरील मंडळीस वाईट वाटून द्वेष भावांनीं आमचे जातीचा
कमीपणा व्हावा ह्या हेतूनें त्यांनीं आमचे येथील कुणबी मंडळी
कडेस जाऊन त्यांचीं मनें वळवून माध्यदिनी शाखेचे मंडळी
स लग्नकार्यांत अगर इतर ठिकाणीं कोणीही कुणब्यांनीं
पानसुपारीस देखील बोलावल्यास त्याचा दंड होईल
अशा रितीनें बहिष्कार घातलेला आहे.

ह्या प्रांतांत जामनेर, रावेर, यावल, जळगांव, सावदे
नाशिक, येवले, पुणें, अमदाबाद, भडोच, सुरत, धारवाड,
सोलापुर, हुबळी, खांडवा, हर्दा, टेंभुरणी, बऱ्हाणपुर,
पारोळें, पाचोरें, एलिचपुर वगैरे ठिकाणीं आमचें लोकांचें
घरीं स्वयंपाक करून जेवणाचा प्रघात हल्लीं सुरु आहे.

आमचे गुजराथी कुल उपाध्ये हयात होते तों पावेतों
ते आमचें घरीं स्वयंपाक करून जेवीत असत ह्या मुळें
त्यांच्या हयाती पर्यंत आम्हांस ही अडचण आली नाहीं.

श्रीचे चरणारविंदी आमची अशी विनंती आहे कीं
वाजसनेय शाखेच्या मंडळींनीं आमचे जातीचा धर्मासंबं
धीं बावदींत मानखंडना केली व करीत आहेत. सबब
मर्जीनुरुप योग्य तो न्याय आम्हां भावसार लोकांना
मिळावा ह्या अर्जा मिती फाल्गुन वद्य २ मंगळवार संवत

नारायणछत्रपसार

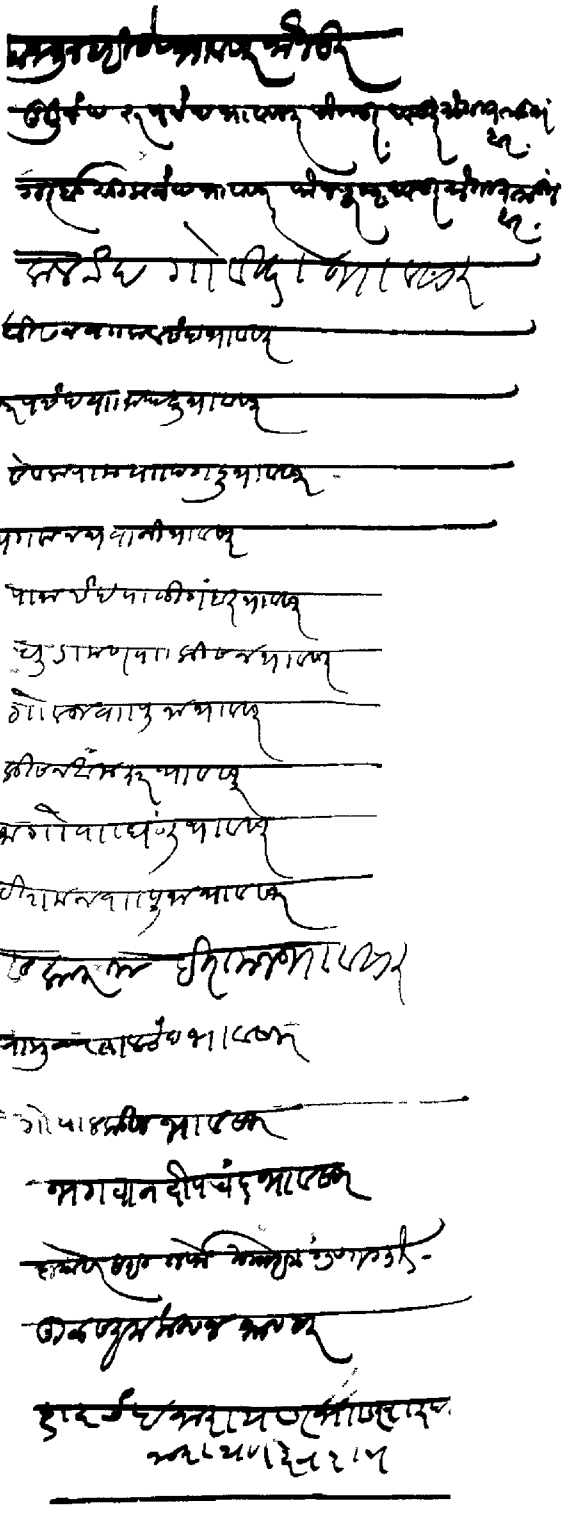

241

॥ श्री ॥

श्रीमत् परमहंस परिव्राजकाचार्य जगत्गुरु
शंकराचार्य संस्थान मठ दुंगेरी हर्षी मुक्काम मठगांव
स्थानिचे शेवंती -

[illegible] रावले जिल्हा खानदेश येथील समस्त अम्हांवर
यांचे विनंती स्वीचे चरणी साष्टांग नमस्कार विनंती
ता नमस्कार विनंती अर्जी, की मौजे पोरगांवे
रावले येथील सोनभट बिन शंकरभट यांजा मी
श्रीनीं धर्माधिकार व जोशीपणाचा अधिकार
देऊन त्याबद्दाचे सनदही दिली गेली असे का
ले. हे दोन्ही अधिकार सनदेत चुकून दिले गेले
असतील जोशीपणाचा फक्त अधिकार सो
भटजी यास असे. धर्माध्यक्षपणाचा अधिकार
पूर्वीपासून नाहीं मौजे गांव रावले पोरगांवां
करून तेथील धर्माधिकारीपणाचा अधिकार
रावले येथील धर्माधिकारियांचे आहे. तरी
सोनभट जी यांस दिलेल्या सनदेतून धर्मा
कारीपणाचा अधिकार कमी करून फक्त जोशी
णाचा अधिकार राहावा अशी स्वीचे चरणी विनंती
आहे जाहीर होय हे अर्जी.

रावले तारीख

[illegible]

(2) ~~धर्मिष्ठ~~ धर्मोपदेशकारी अथवा भिक्षुक लोक
धर्मोच्या नांवावर अनाचरण करून स्वतःचे
नांव धारण करून, धर्मोच्या अधिष्ठानात (स्वतःचे आचरणाचे)
हात देवे अहेत. कोणत्या प्रकारचा धर्म

(3) विराट पुरुषा पासून ~~का~~ चार वर्णांची
उत्पत्ती झाली आहे असे शूद्र हे सेवेकरिता
जन्माले असून शूद्रांत अतीशूद्र यवन वगैरे सर्व येतात
ब्राह्मणाची शूद्रा कडून सेवा करून त्यांचे हातचे जेवा-
वयास हरकत नाही. (आधार स्मृति स्मृति विचार पुस्तक
स्टेशनवरचे स्वयंपाक स्टोअरवर लिमलेट व्यू कार्ड

(4) ईश्वराने सृष्टी निर्माण केली त्यांच्या जन्मजात
भेद नाही अर्थात जातिभेद अगदी अनुचित आहे
ब्राह्मण जातीत जन्मलेला च ब्राह्मण होत नाही
अतीशूद्र, यवन, युरोपियन हे सुद्धा ब्राह्मण जन्मा
त्याच कार्यामुळे ब्राह्मण होऊ शकतात (कोल्हापूरच्या वेदोक्त प्रकार)

(5) ~~पुनर्विवाह~~ पुनर्विवाह करणे अगदी योग्य आहे.
अशा किंवा अनेक स्त्रीयांनी लोकांचे धर्मबुद्धी
दीन करण्यात वर्णिले ब्राह्मणो गुरुः पुरुषाकर व वेदोक्त
दुसरा अर्थच शेवटचा धर्मि अज्ञानी ईश्वरी ज्ञानमूर्त
पंडित आहेत

वरील बाधक अपेक्षांचे विचारावर आपले जनक
राम काय अपेक्षा असल्यास त्याचे अंडाज (अपेक्षांची
यादी (पोटांत) वगैरे उपाय आपले सारखे जगद्गुरूंचे
लाथ्यांचे लाड न करिता करिता अती आवश्यक आहे
की नाही ते आम्ही लेहिणे नको. आपला दास

श्रीमत् परमहंस परिव्राजकाचार्य जगद्गुरु
शंकराचार्य संस्थान मठ शृंगेरी हल्ली मुक्काम गांव
चातनिचे दोवसी -

यावत जिल्हा रत्नागिरा येथील समस्त ब्राह्मण
यांचे विनंती अर्जी वरून तुम्हास देऊन दिलेला
ग नमस्कार विनंती अर्जी, की आमचे पंगडे
यावत येथील सोनभट बिन भाऊभट यांजला
श्रीनीं धर्माधिकार व जोशीपणाचा अधिकार
देऊन त्याजमाथे सनदही दिली गेली असे काम
ते. हे दोन्ही अधिकार सनदेत चुकून दिले गेले
असतील जोशीपणाचा फक्त अधिकार सोन
भटजी यांस असून. धर्माध्यक्षपणाचा अधिकार
पूर्वापारून नाही आमचे यावत पंगड्यांत
असून तेथील धर्माधिकारीपणाचा अधिकार
यावत येथील धर्माधिकारी यांचा आहे. तरी
सोनभट जी यांस दिलेल्या सनदेतून धर्माधि
कारीपणाचा अधिकार कमी करून फक्त जोशीप
णाचा अधिकार राहावा अशी आमची विनंती
आहे जाहीर होय हे अर्जी.

यावत जातीचे

श्री जगद्गुरु श्री शंकराचार्य
दक्षिणाम्नाय श्री शृंगेरी शारदापीठ
श्री दक्षिणगंगा संस्थान मुक्काम
औरंगाबाद शहर

श्री स्वामीचे चरणी अत्यंत नम्र होऊन साष्टांग नमस्कार

स्वाक्षरी पत्र व्यवहार विषयक नसून सार्वजनिक आहे.

आज व्याख्यान होणार पण ते कोणत्या विषयावर होणार हें समजलें नाहीं कदाचित कर्मी किंवा ज्ञान कांड अथवा उपासना कांड यांवर असल्यास सभेस हजर असलेल्या नवीन पिढीच्या मंडळीस किंवा पत्र लेखक यांची शंका आहे. व्याख्यान व्यवहार कांडावर होणे अत्यंत जरूर आहे.

हल्ली ब्राह्मण धर्मावर अनेक पंथ व समाज यांचा चोहोकडून असह्य भडिमार होत असल्यामुळे तो मेरुपर्वताच्या पोटरी पर्यंत येऊन पोचला आहे; व तोही वारा यावरील स्वार्थी ऊर्फ पक्षाचा मारा सुरू आहे.

औषध १ले

जातीचे ब्राह्मण असून अभक्ष्य व अधर्माचरण यांच्या आहारी न जातां पूर्ण आस्तिक लोक आपणास्वरूपे करतो त्यांनी स्वतः उठून पुढे यावे स्वावी करून आपल्या पंक्तीत ओढून घ्यावे

~~धर्मगुरु~~ धर्मोपदेशकांनी अथवा भिक्षुकांनी

धर्माच्या नावावर अनाचरण करून स्वतःचे
धर्माच्या
नाव घालवून, आश्रियत्व भासविण्यात (स्वतः अंधश्रद्धेचे)
दास बनले आहेत गुलामीचे उदाहरण घ्या

(३) विराट पुरुषापासून ~~क्ष~~ चार वर्णांची
उत्पत्ती झाली आहे असेत शूद्र हे सेवेकरिता
जन्माला आलेत शूद्रांत अतिशूद्र यवन वगैरे सर्व येतात
ब्राह्मणांनी शूद्रांकडून स्वयंपाक करून त्यांचे हातचे जेवा-
वयास हरकत नाही. (अधार स्पर्श विचार पुस्तके)
स्टेशनवरचे स्वयंपाक सेंडविचेस लिमलेट वगैरे काही

(४) ईश्वराने सृष्टी निर्माण केली त्याच्या जबड्यातले
भेदच नाही अर्थात जातिभेद अगदी अनुचित आहे
ब्राह्मण जातीत जन्मलेला च ब्राह्मण होत नाही
अतिशूद्र, यवन, युरोपियन हे सुद्धा ब्राह्मण होऊ शकतात (कोल्हापूरचे वेदोक्त प्रकार)

(५) ~~पुनर्जन्म~~ पुनर्विवाह करणे अगदी योग्य आहे.

तसेच केवळ अनेक तऱ्हेनी लोकांचे धर्मबुद्धी
हीन करण्यात वर्णीय ब्राह्मणांचा गुरु पुस्तक व वेदोक्त
हेतू असल्याने शेकडो धर्म अज्ञानी जनता भूत
चळीत आहेत

वरील बाधक औषधांचे विचार आपले जीवन
राग द्वेष औषध असल्यास त्याचे अंडकोष (ओवरीज)
काढणे (स्पेरेशन) वगैरे उपाय आपले सारखे जगद्गुरु
जाण्याचे लक्षण न ~~करीत~~ करितां अती आवश्यक आहे
केव्हा नाही ते मागे लेहिणे नको.

आपला हितेच्छु
हे.

ਸ਼ਾਖੀ
ਮਿਤੀ 31-3-912
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਾਹਿਬ
ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਾਹਿਬ
ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਾਹਿਬ
ਵੱਲੋਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਇੰਜੀਨੀਅਰ ਸਾਹਿਬ
ਮਿਤੀ 7-7-912

ਸ਼ਾਖੀ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਤਬਦੀਲੀ ਕਰਨ ਬਾਰੇ।

॥ श्री ॥

॥ श्रीजगत्गुरू शंकराचार्य श्रींगिरी शारदा शिवगंगामठ यांचे

चरणशोधेशी ॥

शिष्य रामचंद्र दाजी जोशी वस्ती चांगदेव पेठा एदलाबाद तो मुकाम

जि॰ पुर्णा खानदेश॰ माझी पुर्वी पार जोसपणाची असलेली चांगदेव, मेहुण,

वढवे, मानेगांव, अशे ४ चार गांवची वृत्तीची सनद आगी मुळें अबूनगली

ती नवी सनद मिळणे निशी मिळावी अशी चरण कमली विनंती आहे॰

मिती चैत्रशुद्ध ११ संवत १९८८ शके १८३४ रोज शुक्रवार॰

सही रामचंद्र दाजी जोशी दस्त॰ खुद्द

श्रीमत् जगद्गुरु शंकराचार्य
[illegible] महाराजांची
पवित्र महाराष्ट्र-भूमीवर
दीर्घकाल राहण्याची पवित्र
पत्नी महाराजांच्या यांचे आ-
दरातिथ्य लिहून स्वामीचे-
चरण शेवटीस मुक्त वोलवड
आहोंकित ग्रामस्थ यांचा चरणावंदे दीरस्था-
पूजेने प्रणिपात विधाएण

आपले हिंदुस्थानातील हिंदु धर्म मूलतत्त्वाने
आपले कर्तव्य विसरून जाऊन आपला धर्म-
कोणता यातत्त्वार स्वार नेयार न करिता
परधर्मी लोकांचा अनुकरण करितात यामुळे
धर्मामध्ये अतिशय अनाचार होतो आहे.
याकरिता तिकडे लक्ष्य न पुरविता लोक
उन्नतपणाचे वागतात यामुळे हल्लीमध्ये
गरिब ग्रामस्थ लोकांनी फार मारखोड न अ-
नुभवीयेतात, परंतु [illegible] लोक अविचारी असे-

ज्यान गरीब ग्रामस्थांचे कांदे कोणीच घेत
नाही म्हणून कांदे साठवणूकीत असल्याने
अत्यंत हीन कनिष्ठ कामी करून ते कांदे कमी
दरात असलेली गुजरातची म्हणून गरीब
ग्रामस्थांना द्यांच्या घरून मास्क तयार करावा
लागला. करीता म्हणून वरील गांवोगांव
जमिनीत कारीव कोरी पाणे मुख्यतः कांदा
पोंगा वरील अळ्या साठी असलेले
गांवोगांव वरा मुक्कामी दुधारणा होईल.
दरम्यान साठी मध्ये बहुतेक वरेवस्त साठे
जे आहे तसा फायदा साठी न होत नाही
साठी वरील ग्रामस्थांच्या वेगवेगळ्या
साठी गुणांनी ठरीर देके असलेले दुधारणा
होईल असे वाटते वरा मुक्कामी देण
दृष्टि वरिष्ठांचे एकणाचे मनांतला फार उपयुक्त
आहे. ते ध्यानी घेऊन शीघ्रतेने देवदर्शन.

आपला आज्ञांकित

प्रसन्न -

॥श्रीमत परम हंस परिव्राजकाचार्य अष्टोत्तरशत श्री
श्रीमत जगत्गुरु श्रीशंकराश्रम स्वामीजी यांचे सेवेशी

अर्जदार — विष्णु नारायण [illegible] आपले प्रभुचे चरणावर
अनेक नमस्कार [illegible] विनंती ऐसी जे श्रीजगद्गुरु
[illegible] चरणी दूरवरुनि साष्टांग नमस्कार श्रीमंत राजश्री श्रीमंत
देशमुख धर्मोपाध्याय यांचे कडील प्रयोजन [illegible] त्यांचे विनंती
मध्यंदिन मंडळीने [illegible] याजमुळे यांस बोलावणे [illegible]
[illegible] यांचे एकीकडे [illegible] श्रीव्यासपीठाचा अपमान, इत्यादि
[illegible] त्याप्रमाणे राजसनेची [illegible] श्रीचरणी हुजर इत्यादि
मध्यंदिन [illegible] येऊन परतले. कारणास म्हणाले आमचे
पूर्वज [illegible] कोणी आले [illegible] ब्राह्मणांचे [illegible]
नी काही [illegible] यावर वेद० रा० विष्णु तात्या रा० गु० यांनी असे
सांगितले की मध्यंदिन मंडळीचा विचार हा करुन मोहाचा असे दिसत
नाही यावरुन स्पष्ट आहे कि श्रीपीठाचा अपमान बुद्धिपुरस्कर केला
आमचे कोणत्याही प्रकारे तत्कार न करता श्रीमी कायम राहून हा निश्चा
ल केला असे [illegible] असो द्रव्यमान् शिष्य मंडळीकर कृपा करुन
निर्बल, गरीब, समुदायरहित शिष्यावर अपमानाचा प्रहार कर
णे उचित आहे { अस्तु } आतां श्रीचरणी हीच उभी प्रार्थना
वेदशास्त्र संपन्न उपासनी शाखी व पाठकशास्त्री प्रभृति
पूर्वसंप्रदायानुसार पश्चिमसंप्रदायाचे थोर थोर समस्त राजसनेई मंडळी
सोडून आपली राजसनेई मंडळी आम्हण आहोत किंवा
नाहीत याजविषयीचा विचार श्रीकडून त्या मुक्कामी अगर पुढील
ल मुक्कामी आज्ञा व्हावी। सर्व डाकिणा [illegible] सादर प्रणति
आहेच हा अर्ज श्रीमंत [illegible] चरणी श्रुत केला पाहिजे

हा आमचा गांवसंबंधि निकाल आमचे श्रीमंत देवाभु
साहेब धर्माधिकारि यांचे फरू माणिनेच जाहला असतां
मग श्रीस काहींच दुर्गम नाहीं यादि करितां आमच्या
पंडाचिचि नांवे सुद्धां गाळलि असे अनुमान होते कारण
श्रीचि अनुज्ञा असतीच होतीकी चतुः ग्रामे यात्रा हवर्तमान
निमंत्रण आहे

समस्त ब्राह्मणांनी ईत कै
विष्णु नारायण पाठक

1. _____

2. _____

3. _____

4. _____

5. _____

6. _____

7. _____

8. _____

9. _____

10. _____

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य

पैत्याद्यनेकविरुदावलीविराजमानः

श्रीशृंगेरी-श्रीशारदापीठम्

मलयगढ्वर-श्रीशंकराचार्यआसुरेश्व

राभिनवभारतीस्वामिमहाराजचर

णसरोजयोः

महंगायमाण-श्रीचरणदत्तविद्वन्मुकुटमणि-श्रीशारदापीठाधीश्वरदत्त

श्रेष्ठभूषणमहोपाध्यायेति-पदवीक श्रीक्षेत्र नाशिकपंचवटीवासिगर्ग

हारभूषित ता: सदाश्रयचोभूयोभूयोउनंतनमितपोवरीष्टतनुनाद

श्रीमद्वरपाकटाक्षलेशैः सदातनाशीर्वादपरंपराभिश्च-सपरिवारः कु

शल्यस्मि॥ अस्तुशेषस्तु॥ श्रीचरणांकउभय दोनआशीर्वादपत्रेजाकलागेजाले

ली पावलीक्या योगेपरमानंद होतआहेतोपर्यंत श्रीशंकरसांपेक्षनारी-जरीच

यानिष्यानरूपार्इहृदिदेवुनिरंतरआशीर्वादपत्रद्वारासांप्राप्तहोतजलमा

त्रासीकाट्टय जोउनविनंतीआहे- आदृपदृआटदोनेपद्

दोनेमजकुरपानेतोचउत्तमागआहेतदनुरूप

महत्सचंडीआहेनेहजनुश्रानचेधर्मउपानेआहेकिंवाकसेयाचारु

नाहोण्यानिषयीविनंतीआहे-यात्रसंगाचेश्रीचरणदर्शनाचालाभहोईल

असाईच्छातीव्रतमआहे-तेवेळीअनिवार्षिकप्रौढपूजाश्रीमद्भागवत

ज्ञानसप्ताहाचाकालआहेयाप्रसंगनिश्चयानेकोणतेनदर्शनाचेनहो-

1. [illegible]

2. [illegible]

3. [illegible]

4. [illegible]

5. [illegible]

6. [illegible]

7. [illegible]

8. [illegible]

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्य

येत्याद्यनेकविरुदावलीविराजमान-

श्रीशृंगेरी-श्रीमज्जगद्गु

मज्जगद्गुरु-श्रीशंकराचार्यश्रीसुप्र

ज्ञाभिनवभारतीस्वामिमहाराजचर

णसरोजयोः

सद्गायमान-श्रीचरणदत्तविद्वन्मुकुटमणि-श्रीशारदापीठाधीश्वरदत्त

शेषभूषणमहोपाध्यायेति-पदवीकश्रीक्षेत्र नाशिकपंचवटीवासिगर्ग

[illegible] सदनसदनोपसोपसोउनंतनगितवभोवरीवृत्तनुतास

श्रीमद्वरपादपद्मतलेरोः सदातनाशीर्वादपरंपराभिश्च-सपरिवारः कु

शल्यस्मा[illegible]त्रिशेषस्तु॥ श्रीचरणांकडोनदोनआशीर्वादपत्रेआपणांसी आपले

डीपत्रलीत्यायोगेपरमानंदहोतआहेतोपमीअहर्निशकरांयेतनाही-जयेच

यानिध्यानरूपाईहलिंबुनिंतरआशीर्वादपत्रद्वारासांभाव्यसेतजसतसा

आशीकाट्टय जोडुनविनंतीआहे- आह्मपरकाटदानेः

शनेमजकुशलपानेतोचंडीयागआहेतद्यनुरू

सहस्रचंडीआहेनरेजनुश्रानेचेघडूंमंडपाने आहेकिंवाकसयानाकुठ

साहोण्यानिषयीविनंतीआहे-यासंगाने श्रीचरणदर्शनाचालाभहोईल

असीउत्कंठीतमआहे-तेचेकीअनिवार्षिकप्रोढपूजनाश्रीमद्भागव

तानासप्ताहाचाकाळआहे यासुकेनिश्चयानेकोणतेचकारणानेतेहीं-

रीनाथराव चा अध्यापकतात्व एकठाकी॰ ॥ उपनिषद् भाष्य पुस्तकांचे
पुस्तकांचे पुण्यतेश्वराश्रमात्व श्रीचरण दर्शनाचा योग घडेल- रोजरोज
नवीन अनुभवना- मीतीभावणाचा॰ पुढे रोजच्या पुढच्या-

श्रीमन्महाराजच

श्रीमन्महाराजदत्त-वेयाकरणशिरोमणिपदवाधारक गु
रुजनस्मरणात्मिकाश्रवणीतानंतकोटिनमस्कारपरंपराः समुद्धरंतु-

[illegible]

॥ श्री जगद्गुरु समर्थ ॥

॥ श्री जगद्गुरु शंकराचार्य दक्षिणाम्नाय शृंगेरीशारदामठ श्रीरामगंगा संस्थान ॥

मुक्काम एवलमाळ.

यांचे चरण सेवेसी शिष्य शंकर दाजी देशपांडे धर्माधीकारी प्रगणे बोदवड ता॰ मुक्ताई[illegible] यांचा त्रिकाळ चरणीं मस्तक ठेवून कृतानेक मुजरेबंदगी [illegible] विनंती आसोज शुद्ध १ शके १८३५ वारीस २९ माहे आगष्ट सन १९१२ ईसवी पत्रेसो श्री-सद्गुरु महाराजांचे पुण आशिर्वाद करुन बोदवड ग्रामस्थ मंडळीस आनंदरूप आमो विशेष :—

श्रीजगद्गुरु महाराजांचे बोदवड मुक्कामी आगमन झाले, यानंतर ईकडुन स्वारी जामनेरकडे रवाना झालेवर महाराजांचा चरण दर्शनाचालाभ जामनेर येथें घडुन आ-ला होता हल्लीं महाराजांचा मुक्काम एवलमाळ येथें असल्याबद्दल आशीरवाद पत्र ता॰ १६।९।१२ दें आलें ते पाहुन अत्यानंद जाहला :—

एवलमाळ येथें श्रीजगद्गुरुचा मुक्काम कांहीं दिवस पावेतों असल्याचें उल्लेख आहे. कांहीं अडचणीमुळें तेथें येऊन दर्शनाचा लाभ घडेल किंवा नाहीं याची शंका आहे. उमरावती येथें महाराजांची स्वारी यणार अशी वदंता आहे. कधी व कोणते मार्गा-न्यांत स्वारी येईल याजबद्दल अजापत्रीं खुलासा जाहल्यास उमरावती येथें मु-क्काम आल्यावर दर्शनास येण्याचा आपण हेतु आहे, तो जगद्गुरुचे कृपेनें सिद्धीस जाईल अशी आशा आहे.

बोदवड येथें आमचे घराण्यांत जगद्गुरुची धर्मसंस्थेची आज्ञा ग्रामस्थ लोकांकडुन पाळण्यांत यावी ह्यासाठीं जगद्गुरुची शेवा-(चाकरी) करणें करितां धर्माधीकारी पणाचे काम आमचेकडे दिले आहे. तें बोदवड मुक्कामी स्वारी आलेवेळीं महाराजांचे नजरेस आलेले आहे त्या पुन्हा जगद्-गुरुची कृपावंत होउन नवीन सनद दिलेली आहे, आमचेकडे धर्माधीकारीपणाचे काम कांटे मंडळी पहात आहे धर्माधीकारी-पणाचे वाजवीत शुभ आशुभाचेवेळीं द्रव्यरूपानें वाजवी मिळण्याची वहिवाट आहे. त्या वाजवी रकम संस्थानास पोंचविण्याकरितां देत नाहीं. तेव्हां यांचेपासून रकम वसूल होण्यास योग्य इलाज ही होणे जरुर आहे महाराजांकडुन यांस आज्ञापत्र आल्यास यांचेसह आज प्रमाण हजर होईल, समक्ष हजर झालियावर महाराज हुकुम करितील त्याप्रमाणें व्यवस्था कर्णेसि ठीक होईल. आपण दिवाणी-

॥ श्री जगद्गुरु समर्थ ॥

॥ श्री जगद्गुरु शंकराचार्य दक्षिणाम्नाय शृंगेरीशाखामठ श्रीशिवगंगा संस्थान ॥

मुक्काम एवलमाळ.

पायांचे चरण शेवेसी शिष्य शंकर दाजी देशपांडे धर्माधीकारी प्रगणे वोदवड सा॰ भुसावळ. यांचा त्रिकाळ चरणीं मस्तक ठेऊन कृतानेक शिरसाष्टांग नमस्कार विनंती आषाढ शुद्ध १ शके १८३५ खरीज्य २८ माहे आगष्ट सन १९१३ ईसवी पावेतो श्री सद्गुरु महाराजांचे पुर्ण आशिर्वाद करून वोदवड ग्रामस्थ मंडळीसह आनंदरूप असो विशेष :—

श्रीजगद्गुरु महाराजांचे वोदवड मुक्कामी आगमन झालें, यानंतर इकडुन स्वारी जामनेरकडे रवाना झालेवर महाराजांचा चरण दर्शनाचालाभ जामनेर येथें घडुन आला होता हल्लीं महाराजांचा मुक्काम एवलमाळ येथें असल्याबद्दल आशीरवाद पत्र सा॰ १६।७।१२ दें आलें ते पाहुन अत्यानंद जाहला :—

एवलमाळ येथें श्रीजगन्गुरुचा मुक्काम कांहीं दिवस पावेतो असल्याचें उल्लेख आहे. कांहीं अडचणीमुळें नेमें येऊन दर्शनाचा लाभ घडेल किंवा नाहीं याची शंका आहे. उमरावती येथें महाराजांची स्वारी यणार आगी वदता आहे. कधी व कोणते महिन्यांत स्वारी येईल याजबद्दल अज्ञापत्री खुलासा आल्यास उमरावती येथें मुक्काम आल्यावर दर्शनास येण्याचा अगोदर हेतु आहे, तो जगन्गुरुचे कृपेनें सिद्धीस जाईल अशी आशा आहे.

वोदवड येथें आमचे घराण्यांत जगद्गुरुची धर्मसंस्थेचीआज्ञा ग्रामस्थ लोकांकडुन पाळण्यांत यावी ह्यासाठी जगन्गुरुची सेवा-(चाकरी) करणें करितां धर्माधीकारीपणाचे काम आमचेकडे दिले आहे ते वोदवड मुक्कामी स्वारी आलेवेळी महाराजांचे नजरेस आलेले आहे त्या मुद्दा जगद्-गुरुनी कृपावंत होउन नवीन सनद दिलेली आहे, आमचेकडे धर्माधीकारीपणाचे काम कांटे मोडळी पहात आहे धर्माधीकारीपणाचे वावतींत शुभ अशुभाचेवेळीं द्रव्यरूपानें वावती मिळण्याची वहिवाट आहे. त्या वावेची रकम संस्थानास पोंचविण्याकरितां देत नाहीं, तेव्हां यांचेपासून रकम वसूल होण्यास योग्य इलाज ... होणे अस्तर आहे महाराजांकडुन यांस आज्ञापत्र आल्यास सांचेसह आहे. .... हजर होईल समक्ष हजर झाल्यावर महाराज हुकुम करितील त्याप्रमाणें व्यवस्था करणेंसे ठीक होईल अगर दिवाणी-

कोर्टाने दावा करणे विषयी आज्ञाजाहलयास याप्रमाणे धर्माधीकारी यानाणे नें मजला कोर्टाने दावा मांडणेस हरकत नाहीं परंतु सर्व कांहीं महाराजा वर अवलंबुन आहे आज्ञा होईल याप्रमाणें करीन कोर मंडळीची नावें १ नारायण अंतेश्वर भट २ सदाशीव धोंडदेवभट ३ वासुदेव बाळकृष्ण भट. प्रथम महाराजांचे सेवेचा धर्माधीकाऱ्याचा बाब देवे जाणेबद्दल मजला येणारे आज्ञापत्री, कारभारीस ताकीद हुकूम होईल नंतर पुढील व्यवस्था महाराजांचे लक्षांत येईल याप्रमाणें करितांयेईल :—

मी विद्येनें, ज्ञानानें, वैगेरे योग्य नसून असमर्थ आहे बादशहा मुकामी सारी असतांना प्रेमानें घेऊन पदरांत घेतलें याजबद्दल मी महाराजांचा अन्योऋणी उतराई होणार नाहीं, असाच सांभाळ होऊन प्रेमाची वृद्धी होईल अशी परमेश्वराजवळ प्रार्थना आहे.

महाराजांची सद्गुणांची व ऐश्वर्याची किर्ती चोहोंकडुन आनंद दायक एकू येत आहे त्यामुळें अत्यानंद होऊन भुषणास्पद वाटत आहे. याहीपेक्षा महाराजांचा ज्यास्त जयजयकार व्हावा अशी अगदिंयेना परमेश्वराजवळ निरंतर विनंती आहे.

महाराजांचे चरणांचे हृदयांतरी स्मरण होत असतें आमचे सारखे शरणांचिक आमागी लोकांस निरंतर दर्शनाचा लाभ होण्याची जी इच्छा ती पूर्ण होणें करिण यामुळें दिलगीरी वाटतें यांस नाईलाज आहे असो, महाराजांचें चरणाचें ध्यान ठेवुन कृपेची कांक्षा धरून आहो, आज्ञापत्र येईल पत्रविस्ताराची बडदो होईल याबद्दलची माफी मागतो,

" श्रीज्ञानगुरूचे चरण शेवेसी शुभहोय हे विज्ञापना "

आपला आज्ञाधारक

शिरोभ.

धर्माधीकारी वोदवड.

श्रीमत्परमहंस परिव्राजकाचार्यवर्य पदवाक्य प्रमाणपारावार पारीण यम नियमासन प्राणायाम प्रत्याहार ध्यान धारणा समाध्यष्टाङ्ग-योगानुष्ठान निष्णातपरिष्कृत तपश्चक्रवर्त्यनाद्यविच्छिन्न गुरुपरंपराप्राप्त षड्दर्शनस्थापनाचार्य व्याख्यान सिंहासनाधीश्वर सकल वेदार्थ प्रकाशक सारत्रयी प्रतिपादक सकल निगमागम सार हृदय बौद्धक मार्ग प्रवर्तक सर्वतन्त्र स्वतन्त्रादि राजधानी श्रीमद्विद्यानगर महाराजधानीकरणाटकासिंहासन प्रतिष्ठापनाचार्य श्रीमद्राजाधिराज गुरुचूडामण्डलाचार्य तुङ्गभद्रा तीरवासि ऋष्यशृङ्ग-पुरवराधीश्वर श्रीशृंगेरी श्रीमद्विद्याशङ्कर पादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगङ्गा श्रीसुब्रह्मण्यानिनवसच्चिदानन्द भारती स्वामीनां करकमल संजात श्रीसच्चिदानन्दानिनव गङ्गाधर सुब्रह्मण्य भारती स्वामीनां सन्निधौ-स्तो श्री पण्डित सीताप्रसादजी बी.ए.एल्. एल्.बी. जुडीशल सिकेटरी दरबार रीवा के साष्टाङ्ग-दण्डवत नत्र कुशलं तत्रास्तु-अपना कर पत्र और मन्त्राक्षत आया सो दरबारमा सादर ग्रहण कीनगा आशाहे कि सर्वदा सही प्रकार अनुग्रह पूर्ण कुशल पत्र लिखावतरहेंगे हियां आपके कृपासे कुशल मङ्गल है मिती अगहन वदि १२ सम्वत १९९८

[illegible] जुडीशल सेक्रेटरी रीवां

१/2-6-1912

नं. २

श्रीजगद्गुरुश्रीशंकराचार्यदक्षिणाम्नायश्रीशृंगेरी

शारदामठश्रीशिवगंगासंस्थानहल्मुक्कामजालनापुर.

याहीचेचरणशेवेशीशेवकपुंजासास्वदाशिवसाबोरगांवकरइनो

दुकानजालनापुर यांचेसोरसास्टांगदंडवतविंनतीकरितोकीं

आमचेकुळगुरुउपाध्ये.सीतारामयेशवंतसेन्नभटराहनारजाल

नापुरे याहीचेआमचेवरदावादीयानीहकबाबदचेगेरेबदलकेला

ओहेयासंबंधीयादासाचीहीविंनतीओहेकीयानीपुचीरा-शंकर

साचौधरीयाजवरदावेकरुनयाचेआभीष्टचींतननकरुन

दादीवाढऊनआनुष्टानकरुनयाचेदुकानचेपुस्कळसेनुकसा-

नजाहरुआरेवरतेसमासजाहलेअसेबदलगांवातआमचेजाती

तचच्याजाइलीत्यापुढेकाहीदीवसानीआमचेमागेलागुनपांच

चारवर्षजाहलेवांटलत्याप्रमानेगांवाततोंडकरुनशीव्यागाळ्या

देऊनमीयेकघरबुडवीलेओहेत्याप्रमानेहेहीकरीनचेगेरेभाषन

लोकापासीकरितओहेतरयायोगानेआमचीपुष्कळसीनुकसा

नहोतओहेवजाहालीओहेतरआपलीस्वारीह्या मुक्कामीआलीआ

हेतर विंनतीकीयाचीचवकशीकरुनआमचेघरचेकार्यमयोजन

आधपसहाव्यकव्यतीयपरवनीचेगेरेकरनसाग्रहोण्याकरितायेथील

धर्मआधीकारीयासआज्ञाव्हावीम्हणजेधर्मआधीकारीआमचेघरचे

येकंदर कार्यकरतीलव आमचेकर्महीयेथास्थानहोइल आमचेकु
लगुरु सारखी बुध्दीजगातनसल. कुलगुरुचाधर्मआसाआहे
कीयेजमानाचेकल्याणइच्छीतआसावे असे आसुनयाचेऊल
टइच्छीआहे असोमजीपुरोहीताचीयासीवायआमचेपुरोहीत
सकर्महीकर्ममार्गप्रमानेसांगतायेतनाहीयाकरिता वरविंनती
केलीआहेत्याप्रमानेआज्ञाव्हावी

आमचेघरी ब्राम्हणलोकस्वयपाककरुनभोजनकरतनाहीआ
णी आमचाधर्मक्षिनीयाचाआहे आमचेघरीमोंजबंधनहोत
आसुनबाहेर औरंगाबाद येथलपुना सोलापुर वेगेरे यातो
कानीब्राम्हणलोकस्वपाककरुनभोजनकरितातआशी
हीचाट चारुतआलीआहे याकरीताविंनती कीआमचेये
थेहीब्राम्हणासस्वयपाककरुनभोजनकरण्याचीआज्ञाव्हावी
कलावेहीविंनती सकेइटकृ मौतीजेस्ट वद्येकरोजरवीवार

1 पुंजासासदासीवसाबोरगावकर

2 रामचंद्रपळशीकर

3 कचकुलकर्णी

4 नारहारीसारेनसा

5

Disposed off on the
8th June 1912
Camp. Parbhani
BA

प्रभाधिकारी साक्षेपांचा अभिप्राय.

महाराजांचे आइते प्रमाणें कोष्टितीलकांच्या बदल्या-
च्यीकरीतां वादीयाचा पुरावा आमचे जातीतं-
देवांग धर्मनिस्थ जानवें घालत नाही. आम्ही लिंगा-
इत हटगर कोष्टी आहोत असे बदल्याचा गावोगांव
चा आहे. शिवाय वादी याने पुराव्याकरितां आपले
सर्वजातीचे धर्मडिधर्मसिबंधाने निवाडे करण्याकरि
ता नसण्यास सर्वजातीचे पंचामिस्त जागार करेदि के-
ली आहे त्यादस्तायेजावर हली जानवी घालणारे
देवांगधर्मी लोकांचे नावे असत त्यांत त्यांनी देवांग
जात नालिहितां लिंगाइत हटगर कोष्टी असें लिहिले
आहे हा दस्तायेज जानवी घेतल्यानंतर आहेला आहे
व यालोकांचे पंचायती भांडी आहेत त्यावरही यालोकां
चीनांवे आहेत तेथेही लिंगाइत असें लिहिले आहे-
नो दस्तायेजसमक्ष पाहून त्याची नक्कल करून आपल
कडेस प्रकरणासोबत पाठविली आहे. नभांडयावरील
नांवेही लिहून पाठविली आहे.
प्रतिवादीयानी आपले तर्फेचा पुरावा हजर केलानी
ही. पुरावा हजर करण्याकरितां आम्हीही त्यास आठा-
ही आठ दिवसाची मुदत देत असत तोपेत नाही. कांही
तरी कांबची मुदत मागतो. दुसरे प्रतिवादीयानीं आपले
समोर जीजबानी दिली आहे त्याजबाबावर देवांग
जानवी घालणारे ५० लोकांच्या सह्या आहेत त्या-
पैकी आजतारखेस ८७० इसम आमचे समोर हजर
झाले आहेत. इसमांचे गळ्यांत जानवी नसून विना-

कार्य [illegible] जबाबावर सह्या करण्यास आहेत.
बाकीचे जे लोक उपस्थित नाहीत त्यांचे [illegible] जबाबावर खोदयास सह्यांच्या याधारस्तंभाने उपस्थित नाहीत म्हणून समजावे.
सदर रिपोर्ट [illegible] जबाब उतारे करून पाठविले आहे.
मजकूर पुढे महत्त्वाचे होईल. म्हणून पत्र पाठविले.
अधिक इकडे लिहून येईल. कळावे. लोभ असावा.
मिति [illegible] रोज गुरुवार इसवी १८३७

ताजा वृत्तांत.

गांव जोगवा येथे सापडलेल्या दोघी पळाले लोक देवी गनसुनलिंगाईचे धर्मी चोरी आहे असे दिसते. कारण लग्न प्रसंगी सर्व चीजवस्तू धारण करितात. कळावे.
तारीख २ माहे मे सन १८२ इ.

गंगाधरशास्त्री पटवर्धन
[illegible]

नंबर ८ मौजे उनाव्वीन शु।।१२ रोज मंगळवार

इ.सो. १९३— तारीख २२ ऑक्टोबर १९१२ ई.

श्रीमत् परमहंस परिव्राजकाचार्य वेदविद्यानन्द

[illegible] यांचे चरणारविंदी नियमानें प्रणाम.

[illegible] ध्यानधारणासमाध्यष्टांग योगानुष्ठान निष्ठा गरिष्ठ तपःश्चक्रवर्ति नाद्यावेच्छिन्न गुरुपरंपरा प्राप्त शारदापीठ स्थापनाचार्य व्याख्यान सिंहासनाधीश्वर सकलवेदार्थ मीमांसक सारत्रयी प्रतीपादक सकलनिगमागम सारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक सर्व [illegible] धानीकर्नाटक सिंहासनप्रतिष्ठापनाचार्य श्रीमद्राजाधीराज गुरुसार्वभौमाचार्य तुंगभद्रातीरवास. ऋषीश्रृंगपुरवराधीश श्रीश्रृंगेरी श्रीमद्विद्यानगर-पादपद्माराधक श्रीश्रृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीभारती गंगाधर स्वामिनाम् करकमल संजात श्रीश्रृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनव सच्चिदानंद भारतीस्वामी यांचे चरणारविंदी —

शिष्य- गंगाधरराव रघुनाथराव गंभीरराव देशमुख धर्माधिकारी साष्टांग नमस्कार विज्ञापना विशेष —

[illegible] राजमान्यास इकडून लिंगाइतांकडील [illegible] यांचे [illegible]

कारण दर्शवून जबाबावर सहया केल्या आहेत.
आमचे जे लोक आले नाहीत त्यांचे गावचे जाबजबाब
नसून जबाबावर खोट्या सहया केल्या याधारे त्यांनी आले
नाहीत म्हणून समजावे.
सदर हिंदू ~~सभा~~ ना उमापतीकडे सरबराई केली आहे-
त्याविरुद्ध हुकूम होईल- सदरचे कागदपत्र पाठवू.
सदर हुकूम लिहून येईल तसे करावे-तारीख.
मिति ~~वैशाख~~ वद्य रोज गुरुवार इसवी १८३८

ताजा कलम.

गांव जोड्याचे सारे निघून दोघी पक्षाचे लोक देवी
गनसुनलिंगाईत धर्मी चोरी आहे असे दिसते. कार-
णास्तव प्रसंगी सर्वांचे लिंग धारण करीतात. कळावे.
तारीख २ माहे मे सन १८२६ इ.

गंगाधरशास्त्रि पटवर्धन
चेतानंद स्वामि [illegible]

नंबर ८ मीनी ७ नाम्बीन १५।।१२ रोज मंगळवार

१।५।१९१३ — तारीख २२ ऑक्टोबर १९१२ ई.

श्रीमत् परमहंस परिव्राजकाचार्य भेयपेद्दलान्म
[illegible] पारालार पारिणयंमनियमासन प्राणायाम प्र.
त्याहार ध्यानधारणासमाधयष्टांग योगानुष्ठान निष्ठा
गरिष्ठ तपःचक्रवर्ति नाथावेळ्ळिल गुरुपरंपरा प्राप्त
शाङ्करनि स्थापनाचार्य व्याख्यान सिंहासनाधीश्वर
सकल वेदार्थ निकाशक सारत्रयी प्रतीपादक स-
कलनिगमागम सारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक [illegible]
[illegible] धानीकर्नाटक सिंहासनप्रतिष्ठापनाचार्य श्रीं.
मद्राजाधीराज गुरुसार्वभौमाचार्य तुंगभद्रातीरवास.
ऋषीशृंगपुरवराधीश श्रीशृंगेरी श्रीमद्विद्यानगर-
पादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीहिन्नगंगा श्रीभारती गंगाधर
स्वामिनाम् करकमल संजात श्रीशृंगेरी श्रीहिन
गंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनव सच्चिदानंद भारतीस्वामी

यांचे चरणारविंदी =

शिष्य- गंगाधरराव रघुनाथराव गंभीरराव देशमुख
धर्माधिकारी इत्यादे वगैरे - यांचा कृतानेक सिरसाष्टां
गनमस्कार विज्ञापनेसिरोपे —

आजमक्तास इकडून लिंगाईतिकोणदेवांगयांचे अक —

~~अधिकारी साक्षदेयाचा आभिप्राय~~ -

महाराजांचे आइने प्रमाणें कोष्टिलोकांच्या रमटल्या
चीचौकशी करितां वादीयाचापुराचाउतारमचेंजातीतिं
देवांगधर्मनिमून जानवें घालत नाही. आम्ही लिंगा
इतहटगर कोष्टी आहोत असेबद्दलचा गावोगावं
चाआहे. शिवाय वादी यानेंपुराव्याकरितां आपले
सर्वजातीचेधर्माडधर्मसंबंधानें निवाडे करण्याकरि
ता बसण्यास सर्वजातीचेपंचामिळून जागारनरेदिके
ली आहे त्याप्रस्तायनजावर हली जाननी घालणा
देवांगधर्मी लोकांचे नावेउतरून त्यांत त्यांनी देवांग
जात नालिहितां लिंगाइति हटगर कोष्टी असें लिहि
आहे हा दस्तायवज जाननी घेतलयावर जाहला आहे
वयालोकांचे पंचायती भांडी आहेत त्यावरही यालोक
चीनांवे आहेत नथेंही लिंगाईति असें लिहिले आहे -
नोदस्तायवज समक्ष पाहून त्याची नकल करून आप
कडेस प्रकरणासोबत पाठविली आहे. वभांडयावरि
नांवेही लिहून पाठविली आहे.
प्रतीवादी यानी आपले तर्फेचापुरावाहजर केलान
ही. पुरावाहजरकरण्याकरितांआम्ही त्यास आठा
स्थीआठदिवसाची मुदत देनअसून तोपेतनाही. कांहीं
तरीतांबचीमुदतमागतो. दुसरे प्रतीवादीयानीं आप
समोर जीजबानी दिली आहे त्याजबाबावर देवांग
जानवी घालणारें ७८ लोकांच्या सह्या आहेत. त्या
पैकी आजतारखेस ८१० इसम आमचेसमोर हजर
होते त्यापैकी ८ इसमांचेगलथांतजानवी नसून बिन

कारण देवांग म्हणून जबाबावर साहया करण्या आहेत.
बाकीचे जे लोक आले नाहीत त्यांचे हे नाव दिले जाणार नाही.
नसून जबाबावर खोटया सहया केल्या या धास्तीने आले
नाहीत म्हणून समजावे.
एवढे खेरीज ~~ना~~ समजून आपले कडेस रवाना केला आहे.
मजकूर पुढे महोदिक. नसदरचे कागदपत्र पाठवू.
वरील प्रकरण लिहून घेतले असे कळावे. तारीख.
मिति ~~वैशाख~~ वद्य रोज गुरुवार इसवी १८३७

ताजा कलम.

गांव जोडण्याचे साठी निरून दोघी पंचाचे लोक देवां
गनसुनालिंगाइतिधमीकोरी आहे असे दिसते. कार-
ण लग्न प्रसंगी सर्व चालिंग धारण करितात. कळावे.
तारीख २ माहे मे सन १८३८ इ.

गंगाधरशास्त्रीचुणेवालगंगाधरशास्त्री
चेतनपंडितहरीनिवासपटवर्धन

श्री-

नंबर ८ मौजे उनाच्चीन शु॥ १२ रोज मंगळवार

इ॥ पे॥ १९१— तारीख २२ ऑक्टोबर १९१२ ई.

श्रीमत् परमहंस परिव्राजकाचार्य वेदपेद ब्राह्मण धारानार पारिणेयमनियमासन प्राणायाम प्र-
त्याहार ध्यानधारणासमाध्यष्टांग योगानुष्ठान निष्ठा
गरिष्ठ तपःचक्रवर्ति नाथावेष्ठित गुरुपरंपरा प्राप्त
शाङ्करनि स्थापनाचार्य व्याख्यान सिंहासनाधीश्वर
सकल वेदार्थ मिमांशक सांख्यत्रयी प्रतीपादक स-
कलनिगमागम सारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक सर्व
[redacted] धानी कर्नाटक रत्नसिंहासन प्रतिष्ठापनाचार्य श्री-
मद्राजाधीराज गुरुसंस्थानाचार्य तुंगभद्रातीरवास-
ऋषीश्रृंगपुरवराधीश श्रीश्रृंगेरी श्रीमद्विद्यानगर-
पादपद्माराधक श्रीश्रृंगेरी श्रीहरिगंगा श्रीभारती
स्वामिनाम् करकमल संजात श्रीश्रृंगेरी श्रीहरि
गंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनव सच्चिदानंद भारतीस्वामी

यांचे चरणाश्रयेकरी =

शिष्य- गंगाधरराव रघुनाथराव गंभीरराव देशमुख
धर्माधिकारी स्वावदे वगैरे - यांचा कृतानेक सिरसाष्टां
गनमस्कार विज्ञापनेविशेष —

उपरोक्त मजमकीस इकडून लिंगाईतिकोणदेवांग यांचे प्रणाम —

ण उनापदे फडेस रवाना केले आहे हे समजून मागेंच पाठवि
णार होतो परंतु स्वामींचा मुक्काम नक्की कोठें आहे हें
न समजल्यामुळें आज पर्यंत पाठविलें... जावें नाहीं
सदर हकीगत कितेक पुणेपिंपळे वगैरे देऊन साग्र हकीगत पोंहून
मजनिरूप सदर हे कूम लोक रवाना देण्यात येईल. कळावें
चरणाविषयी विज्ञप्त होय हे विज्ञप्ति. मीति मजबूर.

गंगाधरचंद्रचूडनीलकंठीय
चरणयुग्म सेवाशीलजीवदासेन

श्री १८५८
२१५

श्री श्रीगोरी मनमोहारी जगद्गुरु शाकासीव गंगा जगद्गुरु

हाराजांचे शेवेसी अर्ज करणार. स्वाती सद्या करणार मंडळी

यांचा दंडवत.

श्री-ये-चरणारविंदि अर्ज करितो ऐसाजे की आमचे जातीत

वडिलोपाजीति जाणवे घालण्याचा संबंध नसून अलिकडेस

म्हैसगांव येथील देशांग येऊन त्यांनी आमचे मंडळीस समजुत

देऊन जाणवे घालण्यास सांगितले पण आमचे लोकांनीं त्यासउसे

उत्तर दिले की आजपर्यंत पिढिजात वडिवाट चालत आलेली

सोडून आम्ही तुमचे म्हणणेप्रमाणे जाणवे घालित नाहीं हें

काम ब्राह्मणाचे आहे तेव्हां आमचे पंडकीपेकी काहीं लोक

फुंदून त्यांनी जाणवे घातले आहे. एकंदर जाणवे घाल

मंडळी सेकडा पांच निघतील यासंबंधानें आमचे जातीत

जाणवे घाले व बिनजाणवे वाले यांचा तंडा उपस्थित झाला

आहे. तरी आपण जगद्गुरु आहात याकरिता आपले

चरणारविंदी हा अर्ज हजर केला आहे. तेव्हां जाणवे घालें

लोकांचे जाणवे काढून पुन्हा पिढिजादप्रमाणे आमचे जातीचा

व्यवस्था करून द्यावी. अगर आम्ही जाणवे घालण्यास शास्त्र

रीतिप्रमाणें योग्य असल्यास आम्हास हुकूम करावा व आमच्या

पूर्वापार पासून लिंगाईत धर्म आहे व आमचा गुरु जंगम आहे

हाचे शेवेसी रुजू होय.

मीती फाल्गुन शु० मंगळवार शके

श्रीशंकर

स्वस्तिश्रीमत्समस्तसुरवृंदपूजितपादारविन्दशिवप्रतिबिंब-
वर्यश्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यपदवाक्यप्रमाणपारावार -
पारीणयमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमा -
ध्यष्टाङ्गयोगानुष्ठाननिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्यविच्छिन्नगुरुपरंपरा-
प्राप्तषड्दर्शनसंस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकल
निगमागमसारहृदयसांख्यत्रयप्रतिपादकसकलनास्तिकमतो -
च्छेदपूर्वकसकलधर्मसंस्थापनैकधुरीणवैदिकमार्गप्रवर्तकसर्व -
तंत्रस्वतन्त्रश्रीमहाराजधानीकृष्णशृङ्गपुरवराधीशश्रीमद्राजा -
धिराजगुरुमण्डलाचार्यश्रीमच्छङ्करार्चार्यान्वयसञ्जाताभि -
नवपञ्चगङ्गातीरवासकमलानिकेतनकरवीरसिंहासनाधीश्वर -
श्रीसच्चिदानन्दविद्याभारतीकरकमलकिंजल्कोद्भव-
श्रीमदभिनवसच्चिदानन्दविद्याभारतीस्वामिकृतानि
श्रीभाक्सपरिवारच्छात्राणामनुदिनमेधमानभव्यजनकानि
श्रीमच्छङ्कराराधनावसरीयनारायणस्मरणानि ।

गोवर्धन प्रेस, पुणे.

महानुशासनंवरीवर्ति

आम्ही रत्नागिरीहून कारने - [illegible] जाताना
वीर माडप या गावी कोकणातले दुतर्फा नारळी-
आंबे यांची झाडे गर्द राई सारखी दिसतात. जो अर्धा
दिवस तेथे थांबून दापोली कडे रवाना झालो.
आमच्या नातेवाईकांना - देवांग, हटकर, कोष्टी
अशी नावे आहेत - ही सर्व नावे याच जातीची
वाचक आहेत - आम्ही देवांग मताचे आहोत.
आमचे पूर्वज तिरुचेंगोडे या ठिकाणचे होते -
हैदर वधी पासून आम्ही तिरुचेंगोडे या ठिकाणी
सोडून दिले आहे - सध्या वधी पासून
आम्ही जालना येथे वास्तव्यास आहोत - आमची कुलदेवता
यल्लम्मा देवी असून फक्त शंकराची पूजा करणारे कुटुंब
असते - या वधी पूर्वी देवांग पुराणात
कर यांनी आम्ही रत्नागिरी जाऊन देवीची सेवा केली
होती. आम्हीच ते यात्रेचे दिवस आहोत
जालना येथे आम्ही सर्व मिळून दोन घरे आहोत
वाचक सुशिक्षित असून दोन शिक्षक आहेत - व आम्ही सर्व
नोकरदार (सरकारी) जालना येथील सर्व
हाल-याची माहिती लिहावी. आमच्या मध्ये दोन
घरे नाहीत. त्यामुळे येथे व आमच्या वाचकांच्या

श्री.

संघ धर्माधिकारी सावंत यांचे समोर

ज्यांचे फक्त नांव घ्यावे लागते पण ज्यांच्या जवळ
जावे लागत नाही. त्यांची नावे.

1 गणपतजी सारामदेवांग. तिर्थपुजनी.

2 कीसनजी काकारणी रामदेवांग. तिर्थपुजनी

3 चीमणजी हरिरामण देवांग. तिर्थपुजनी.

4 तिरमल जी नाना देवांग. तिर्थपुजनी.

जाम्ही देवांग धर्माभिमाणेवागतनाही जाम्ही जानव
घेतली नाही. नंबर 2 चा हरामखोरांगली नी मी जानव
मानगी मुळे करु नये.

~~गुरुवार्ड सांची जबानी~~

सईगनपतजी नानसारामदेवांग

~~जबरीजन्म जाती देवांग~~

सईचिमनहिरामन देवांग

~~जबरी जाती देवांग~~

नं. २

फौजदारी फिर्यादीचे साक्षीदार

धर्माधिकारी साहेब यांचे समोर.

मी रामजीवा खुशाबा जातवी गोंड हिकोरी राहणार पाच
पिंपरी सतीहोवर लिहून देतो की पाच घरे आमच्या जा-
तीची पडकी दोन घरे आहेत त्यामध्ये जातवे वालवणारा
पैकी नाही व यापुर्वी कधी वालवण्याचा संबंध नाही
काही पुनरिवाहेशांत आमच्या जातीची रुमारे ४०
घरे असतील तीस्व लिगाईत कोष्टयांचीच आहे
रुमारे २० वर्षापुर्वी आमच्या जातीतील काही लोक
वागनाच्या नवीन पंथात शिरून त्यांनी जातवी
यातली आहेत असे जातवे वालवणारे लोक आम
चेजातीत पाच पन्नास असतील त्यांच्यातच आ
मच्यात बेटीवेवहार सुरु आहे लग्नाचे प्रसंगी दे
णेघेणावेणे देवक लिगाईत म्हणून नाकिंग घेतल्यक-
रितात आमच्यांत देवांग हा शब्द नाही.

उलट तपासणी.

आमच्या गावी देवांग जातीचे होते त्यांचेकडे आमच्या
कार्यात जातवी संबंध बद्दल त्यांनी आम्हास
हुकूम देवक ही केलेला नाही. व देवांगास आम्ही
जेवत नाही.

[illegible]

~~अंक ९~~ धर्माधिकारी सावंत यांचे समोर

ज्यांचे कांही देवांग आहेत म्हणून ते आजचे दिवस सहज
देखील राहिले. यापैकी जे देवांग ज्यांचे आहेत त्यांची
नावे हि त्यांची नावे.

१ गणपत उर्फ सारामदेवांग. लिंगपुजतो.

२ कीसन चाकारी रामदेवांग. लिंगपुजतो.

३ चीमणा हिरामण देवांग. लिंगपुजतो.

४ लिरमा उर्फ नाना देवांग. लिंगपुजतो.

(नामदी देवांग धर्मामाणे वागत नाही उगाच दीजाणची
येत नाही. नंबर २ चा इसम सांगतो की मी जाणचे
मानगी मुळे करु नये.

~~पुढचा इसम याची जबानी~~

सदेगनपत उर्फ सारामदेवांग

~~वय ३५ वर्षे धंदा शेती~~

सदेचिमन हिरामन देवांग

~~जाती तीलवी पेशा [illegible]~~

श्री

नं. —

फीर्यादीतर्फेसाक्षीदार

धर्माधिकारीसाहेबयांचेसमोर.

मी रामजीविठ्ठलखुशाल जातदेवांगहितकोषी राहणार पाच-
धरी मतलबीवर लिहुनदेतोकी पाचधरेस आमच्याजा-
तीचीपंचकदोन घरें आहेत आम्ही जानवे घालणारा
पैकीं नाहीं व यापुर्वी कधीं घालण्याचा संबंधही दे-
खीलहुद्दां पुनरुच्चारेशांतआमच्याजातीचीसुमारें का-
हीं घरें असतीलतीस्वकिंगाईतकोष्टयांचीच आहे
सुमारें २० वर्षापुर्वी आमच्याजातीतील कांहीं लोक
देवांगनावाच्यानवीनपंथांतशिरून त्यांनी जानवें
यातलीआहेत असे जानवे घालणारे लोक आम
चेजातीत पाचपन्नास असतील त्यांच्यातच आ
मच्यातबेटीचेव्यवहार सुरु आहे लग्नाचे प्रसंगी दे-
खीलहणावेण देतोकिंगाईतम्हणुनकिंवा घालणारा-
रितांत आमच्यांतदेवांग हाशब्द नाहीं.

उलटतपासणी.

आमच्यागावीं देवांग जातीचें होतेत्यावेळीं आमच्या
गल्ल्यांत जानवें असल्याबद्दल त्यांनी आम्हांस
दुखवोवेळ कधीं केलानाहीं. देवांगास आम्हीं
भजतनाहीं.

[illegible]

श्री

नं. ३ नंबर २

फीयादीतर्फे साक्षीदार -

धर्माधिकारी सावदे यांचे समोर

मी- भीवसणाचे तांबण लिगाईत कोष्टी राहणार धरणगा

अतीइंचर सांगतो की- मी १८ वर्षाचा असतां
उनामचे जातीत लिलमोती विमा वनाडा अश्चे नांवाण्य
वरून जानणे धालते होते. परंतु हिंगोट माझे बाप
सपसलं तसले मुके धनुहे उनाएलधर्माधिकरु कु
करते उनाहेत म्हणून मला धनातून काढून दिले.
नंतर मी माझे मामाकडे सगले यानीही तुहे कृत्य
धर्मबी हुय करते उनाहेत म्हणून मला काढून दिले नं
धरणगावास गलो चतथें जातीची पंचाइतीकली -
नंतर तेथें पंचानी मना गेतले की, आपला प्राचीन
धालत आलेला धर्म सोडून पर धर्मात तिहीस्का हे
उनाम्हास करूक नाही तेव्हा मी जानणे काढून
टाकले पंचाच्या म्हणण्या प्रमाणे. ~~नंतर मी मि~~
धरणगावपासून तो बहाणपूर पर्यंत पुनपिर
धालत उनाकेला उनाम चा ~~ति~~ गाईत धर्म आहे देव
गधर्म नाही. मी उनाम चे जातीचा महाजन ती
गावच्या उनाहे म्हणजे तरंडोल पाचोरा धरणगा
उनकीकडे वगैरे तीनकंनी देंगा पर्यंत हिरा
जानदीयेत ती यावदल महाजन पंचवर्षा पुर्वी न
राबाद येथें उनाम चे जातीची सभा जमली होती
वनये संवजानवे धालणाची उनाएलधर्म जान
धालत होते गावाला वे तेथल्या हीवधारी त्रासे
मागे वनोबाटके तेना व्हो पन संजानवे धालत

कोवळीला अपरंच ज्ञानलाभ तिथे वाहणे.
यासंबंधानी नहीरानाद येथें राहणारे कोणी.
लोकांस आनंद होऊन त्यांनी सर्वजातीस होत
तीनपंगती दिल्या. त्यांतल्याचे येथील गु-
लाबूशेट वगैरे मंडळी होती. गुलाबशेट आदी
करून सर्वजातीचे लोक पारतंत्र्यसंबंधी आप-
ले ज्ञानव्यवसाय करीत बसले होते. आम्ही येथील
तीनदिवस अशोच्यपक्षात. देवांगचा मंडपी
वगैरे नाही. कोणाचे लिंगपूजण वगैरे चालत
नाही. लिंग हृदयावर कोणते आम्ही जातीचे होते.
पुरुषाचे. देवांगात जातीचे तसे आम्ही चालत
नाही.

लक्ष्मीनारायणाचे दासानुदास
गोविंदभट गायकवाड

फियादीतर्फे साक्षीदार - सात गावाचे

धर्माधिकारी साक्षदेयांचेसमोर -

1 आम्ही- गंगाराम महादु लिंगाइतकरेधंदा हुणारापिंप्राचे -
2 केवजीनाम मनसाराम कोष्टीदा याचवले -
3 पिंपण नाम मनसाराम लिं- कोष्टीदा पिनायवले
4 तोलाराम शिवाजी लिं- कोष्टी दा भाकोद -

सर्वजितीहोवरलिहून नदेतोकी- आमच्येजातीत पूर्वीपासून दोनभेद पुर्वीचेनाहीत आम्ही सर्व लिंगाइतकोष्टीच आहोत याप्रांतात आमची धरणगावपासून तोनहाणपुरपातो सुमारे चार पांचशेघरे आहेत

पीप्राचे येथे आमचेकडे म्हणजे सुमारे २० वर्षेजाहलिहान धुसमानी जाननीव्यालकी आहेत - त्याच्यामनासमा स्तवारतेतोजानवी धारणाराकडेस जेवनोनाहीवा हल्यासजेवीत नाही- कन्नाच्यावेकेस देवांघा सोडून आमच्या धर्माप्रमाणे लिंगधारण कर तालेच आमचेपुर्वीचेधर्मप्रमाणे नागतालमह न त्यांच्या आमच्यातबेटीव्यवहार नाहीं. यावरुन आमचेगावातकोणीच जानवेधालकयार नाहीं व देवाधर्म आम्ही भोकवत नाही.

चिनावरुन - आमचेगावात दुसऱ्याघर जानवेधालकणा येंत नाहीं व पिंप्राचेकर यानीजीजानवी घरलिहून दिली आहे त्याप्रमाणे आमचीनहिनाट आहे.

१ पंधी जीवनपद्धतीवर दुष्काळाचा परिणाम

१) आलोदः- आमच्या येथे दोन दुकानदार आहेत त्यांच्याशी आमचा व्यवहार पिढ्यांपासून चालत आलेला आहे. ते आम्हाला जनावरांसाठी लागणारे धान्य देतात.

आम्ही- दरवर्षी दुष्काळ पडतो का?
तुम्ही धान्य कोठून आणता?
नवीन दुकानदार आहे का?

पैसे देण्याबद्दल बोलणे.

२) पैजपूरः- आमच्या गावी जनावरांचा दवाखाना नाही. जनावरांना काही झाल्यास पशुवैद्यकीय डॉक्टरांना बोलवावे लागते.

३) नरसिंहवाडः- आमच्या गावात २ आमच्या जातीचे दवाखाने आहेत. त्यांत जनावरांचा दवाखाना आहे. त्यांत जनावरे आहेत. तसेच गावात ४ ते ५ घरी जनावरे आहेत. त्यांच्याकडे जनावरे असल्याने दुष्काळाची झळ त्यांना बसत नाही. त्यामुळे दुसऱ्यांच्या जनावरांच्या गावे लोकांनी जनावरांसाठी गोठा केले. त्यासाठी लागणारा खर्च त्यांना करावा लागतो. त्यामुळे त्यांना आर्थिक अडचणीला तोंड द्यावे लागते. त्यांचे जनावरांचे हाल होतात. त्यांना चारा विकत घ्यावा लागतो. त्यासाठी लागणारा खर्च त्यांना करावा लागतो. त्यामुळे त्यांना आर्थिक अडचणीला तोंड द्यावे लागते.

[illegible]

नवरत्न

पंढरपूरची वारी तीर्थक्षेत्र

देवाधिदेव महादेव जोगेश्वरी देवी पुराण

भजन पद्धती

१ तुकाराम चौधरी तीर्थयात्रा -

१ बापू महाराज नहटकर तीर्थयात्रा समस्त पंथ

कलश सोनदेव संत ज्ञानेश्वर गीता भागवत विष्णु १ पासन

घरे मिठू तहांडा असने जरको णी या मांडया सरग

करीत तरत्यास गुरुची शपथ असने

॥ श्री ॥

नम्बर २३३

वेद शास्त्र संपन्न राज श्री नागेश्वर शास्त्री मुख्त्यार
श्री मत जगद्गुरु श्री शंकराचार्य महाराज मठ श्रृंगेरी.

साष्टांग नमस्कार विनंती विशेष. ग्वाल्हेर संस्थानात संकेश्वर मठाची अधिकार आहे म्हणोन मुख्त्यार मठ मजकूर याची दरखास्त आल्या वरुन कारखान्या कडे पाठविता जवाबी पत्र नंबर २१ सम्मत १९४९ चे पूर्वी श्रृंगेरी मठचे अधिकारी येथे आल्या वेळी त्याचे पूजन होऊन कागद करून देण्यात आले म्हणोन कौन्सलात पेष होऊन श्रृंगेरी मठ पूर्वी मुख्य मानल्या प्रमाणे कायम समजावे संकेश्वर मठा कडून अधिकारीचे म्हणणे बरोबर नाही म्हणोन हुकुम जाहल्या प्रमाणे कारखाना कडेस पत्र नंबर १२ सम्मत १९५० चे लिहून गेले ते अ णास कळावे० कळावे बहूत काय लिहणे लोभ करावा हे विनंती.

तारीख २२ माहे अक्टूबर सन १८९४ ईसवी
सम्मत १९५१.

द: रघुनाथराव यादव.
सेक्रीटेरी कौन्सिल आफ़ रीजन्सी.

लश्कर ग्वालियार एथे आलाजहि यंत्रालयात पंडित उमाचरण यांचे प्रबन्धाने मुद्रित जाहले असे.

श्रीमत्जगद्गुरु श्रीवृंदा
परमहंसराजश्रीवृंदावनजी
श्रीगोवर्धनमठ यांचे स्थळ

आमुरीवाडी संबोधण्यात येतो. लोक लिहून घेतल
की, आमुरी लिंगायतजातीचे म्हणून असल्या
श्री लिंगायत आहेत. आमुरी म्हणजे जंगम
असे लिहिले परंतु मुळचे जंगम धर्माचे असल्य
उपाध्यात्म आहे आमुरीजगद्गुरु श्रीवृंदावनस्थ
यांना गुरु मानतो. आमुरी हे गांव कोठी नसून
आमुरी लिंगायत कोठी आहेत. जातनदीघाट
ते ते लोक राहत्या गांवचे स्मशानजातीय आमुरीहि
पोटचे आहेत. गांवचे जातीत जातनदीघा
जगन्नाथपुरुषोत्तम हरिद्वार नाही. जातनदी
घाटकरणारे हे सुन्न झाल्या वर हैदराबाद
जातनदीघाटकरणाऱ्यांस देवांगुरुकडून
गांवकर-इनामी मंडळी हाके आहेत. जातनदी
घाटकरणाऱ्यांस हाके देतेवेळी गांवचे
गांवचे लोक जातन मरून गेल्या दिवशी
ही गांवचे जातीचे लोक जमले होते.
गांवचे जातीचे लोक, घरचे गांव, सोरडोल

श्री मत् सकल गुण ऐश्वर्य संपन्न महाराजा जगत् गुरु शंकराचार्य
स्वामी मठ संस्थान शृंगेरी महाराजांचे शेवेसीं

आज्ञाधारक शिष्य हरी जनार्दन खेर मुकाम वरोडा श्री चे चरणीं अनेक शिर साष्टांग
प्रणिपात विज्ञापना. मी वरोडियाहून आषाढ शुद्ध ७ गोविंदराव सीताराम या उभयतां
समागमें श्री चरणा जवळ, यल्लोकांस श्री मीं पावन करून घ्यावें ऐकून पुणें मुकामीं आलों
होतों. सा प्रसंगें महाराजांनीं कृपावृष्टीनें, कल्केसी उभयतांस पावन करून घेतलें, व
आज्ञा केली तीवरून उभयतांचें घरचे मंडळीस प्राप्त श्रीनदेगे जवर पडल्यास आम्हीं
आमचे कडून एक शास्त्री वरोडियास पाठवूं. सांचा आल्यावरोबर सा उभयतांस
बोधा लागेल व येणाऱ्या शास्त्र्याची योडथा बहुतानें संभावना ही करावी लागेल. आम्हीं
ही गोष्ट मान्य करून वरोडियाहून शेवेसीं पत्र पाठविलों ऐकून येथें आलों
व महाराजाकडून मौखलेनें आज्ञापत्र इकडील शास्त्र्यांस दाखविलें परंतु सा आज्ञा
पत्रास येथील शास्त्र्य व ग्रामाधिकारी देशपांडे वगैरे मानीत नाहींत म्हणोन नागपूर
मुकामी महाराजांस मदत आज्ञा मान्य करण्याचें लिहून दिलें तोंह. सा मंडळीनीं नानाजी
उकणकार व राघोबा भुजोनें हें दोन भिक्षुक शास्त्र्य वरोडियाकडून आणून तेही ही स्वामीची आज्ञा
भंग करीत असून असें सगळ्यांनीं स्वामी नागपूर यांचे आज्ञेचे आम्ही अधिकारी नाहीत. नेहा
धर्म प्रकरणीं आम्हांस कोणती ही आज्ञा होते ती श्रृंगेरी मठाकडून घ्यावी पाहीजे
सगळे ती आम्ही मान्य करूं. यासांच्या बोलण्यावरून सास सांगितलें गेलेंनीं उभयतेंनीं
वरोडा मुकामी व नागपूर वगैरे ठिकाणीं महाराजांनीं कल्केची प्रकरणीं चौकशी केली
सा वेळीं हा उजर आपण पत्र न करतां स्वामी आज्ञा आम्हांस शीरसामान्य आहे असें कबूल
करून आलां हा उजर दाखविला हें आपलें बोलणें गुरु द्रोही पणाचें दिसतें. वरीने तिकडे
लक्ष देत नाहींत म्हणुनें निरुपाय होऊन उभयतां कल्केची केशवराव आबाजी यष्टी न

श्रीमत् सकल गुण ऐश्वर्य संपन्न महाराज जगत् गुरु शंकराचार्य
स्वामी मठसंस्थान शृंगेरी महाराजांचे शृंगेरी

आज्ञाधारक शिष्य हरी जनार्दन वर- मुक्काम वरोडा श्री शृंगेरी अनेक शिर साष्टांग
प्रणिपात विज्ञापना. मी वरोड्याहून आषाढ शुद्ध १ गुरु विदेशन सीतारामय्या उभयतां
समागमें श्री-चरणा जवळ, पालेकांस श्री मीं पावन करून घ्यावें म्हणून पुणें मुकामीं आलों
होतों. त्या प्रमाणें महाराजांनीं कृपादृष्टीनें, कल्लेकी उभयतांस पावन करून घेतलें, व
आज्ञा केली ओहेकीं उभयतांचें घरचे मंडळीस प्राय श्रीमान देणें जरूर पडल्यास आमचीं
नामचे करून एक हातची वरोडयास पाठवूं. यांचा जाण्या येण्या-खर्चा सी उभयतांस
द्यावा लागेल व येणाऱ्या हातऱ्याची थोडथा बहुतानें संभावना ही करावी लागेल. आम्ही
ही गोष्ट मान्य करून वरोड्याहून शृंगेरी पत्र पाठविलें म्हणून विनंती करून येथें आल्यें
व महाराजांकडून मौजलेले आज्ञापत्र इकडील प्रसिद्ध दाखविलें परंतु या आज्ञा
पत्रास येथील ब्राह्मण व ग्रामाधिकारी देशपांडे वगैरे मानीत नाहीं [illegible] मीं नागपूर
मुक्कामी महाराजांस मदत आज्ञा मान्य करण्याचें लिहून दिलें ओहे. त्या मंडळीनीं नानाजी
उरणकर व राघोबा चुंजेनें हें दोन भिक्षुक ब्राह्मण वरोड्याहून पेकीं असून तेही ही स्वामीची आज्ञा
भंग करीत असून आमें सगलानचीं स्वामी नागपूर प्रांतांचे आचार्य अधिकारी नाहींत तेंही
धर्म निर्णयीं आम्हांस कोणती ही आज्ञा होते ती शृंगेरी मठाकडून घ्यावी पाहीजे
म्हणजे ती आम्ही मान्य करूं. यांच्या बोलण्यावरून सारा सांगितलें गेलेंकीं त्यानेंही
वरोडा मुक्कामी व नागपूर येथेंही ठिकाणीं महाराजांनीं कल्लेकी प्रकरणीची चौकशी केली
त्यावेळीं हा उजर आपण पचन करणें स्वामी आज्ञा आम्हांस शिरसा मान्य आहे असें कबूल
करून आलों हा उजर दाखविला हें आपलें बोलणें गुरु द्रोही पणाचें दिसतें. यांनें निश्चे
लक्ष देत नाहींत यामुळें निरुपाय होऊन उभयतां कल्लेकी केशवराव आबाजी खट्टी व

श्रीमत् सकल गुण ऐश्वर्य संपन्न महाराज जगत् गुरु शंकराचार्य
स्वामी मठसंस्थान शृंगेरी महाराजांचे शेवेसी

आज्ञाधारक शिष्य हरी जनार्दन खेर- मुकाम वरोडा श्री चे चरणी अनेक शिर साष्टांग
प्रणिपात विज्ञापना. मी वरोडियाहून आपाजि खट्टी व गोविंदराव सीताराम या उभयतां
समागमें श्री चरणा जवळ, यल्लेकोंडास श्री मी पावन करून ध्यावें म्हणून पुणें मुकामीं आलों
होतों. सा प्रमाणें महाराजांनीं कृपादृष्टीनें, कल्कीं उभयतांस पावन करून घेतलें, व
आज्ञा केली ओहोकीं उभयतांचें घरचे मंडळीस प्राप्त श्रीमान देवेंकरून पडत्या काळीं
आमचे करून एक द्वारकी वरोडयास पाठवूं. सांचा आल्यावेरीज चातुर्मास्य सांउभयतांस
बाधा लागेल व येणाऱ्या द्वारक्याची थोडया बहुतानें संभावना ही करावी लागेल. आहीं
ही गोष्ट मान्य करून वरोडयाहून शेवेसी पत्र पाठविलें म्हणून विनंती करून येथें आल्यें
व महाराजा करून मोकलिलेलें आज्ञापत्र इकडील प्रस्तुत दासाविलें परंतु सा आज्ञा
पत्रास येथील ब्राह्मण व स्थानाधिकारी देशपांडे वगैरे मानीत नाहीं म्हणोनी नागपूर
मुकामीं महाराजांसमक्ष आज्ञा मान्य करण्याचें लिहून दिलें आहे. सा मंडळीनीं आमचा
उपकार व बोधावा मुळेंनें हें दोन भिक्षुक ब्राह्मण वरोडयापेकीं असून लेही ही स्वामीची आज्ञा
भंग करीत असून असें समजलेनंतरी स्वामी नागपूर प्रांताचे आद्यार्य अधिकारी नाहींत लेहा
धर्म प्रकरणीं ब्राह्मांस कोणतीही आज्ञा होणें ती श्रृंगेरी मठाकडून द्यावी पाहीजे
म्हणजे ती आम्ही मान्य करूं. यासाठी बोलण्यावरून सास संगितलें गेलेंकीं ज्यावेळी
वरोडा मुकामी व नागपूर वगैरे ठिकाणीं महाराजांनीं कल्कीं प्रकरणाची चौकशी के
सावेळीं हा उजर आपण पर्यंत करतां स्वामी आज्ञा ब्राह्मांस शिरसा मान्य आहे असें कबूल
करून आलां हा उजर दासाविलां हें आपलें बोलणें गुरु देही पणाचें दिसतें. वरीने निर्वाह
होण्यास देवनाहीं म्हणुनें निरुपाय होऊन उभयतां कल्कीं केशवराव आबाजी खट्टी व

गोविंदराव शीरास हे महत्व संकटांत पडलेले आहेत. नहे उभयतां पुणें मुकामी पावन झाल्या
नंतर मीही (गोवा) उभयतां अन्न व्यवहार केल्यापासून मल्लाही येथील ब्रह्मवृंदांनीं बहीष्कृत करून
ठेविलें आहे. सगळ्यांनीं तुम्हीं प्रायश्चित घ्यावें तर तुम्हांस एकदम पावन करूं, अगदी मात्र
गुरुनीं उभयतां कल्याणीस पावन केलें व सर्वांस आज्ञा केली म्हणून मी यांचे पंक्तीस
भोजन केलें. नेहां अशा परमपूज्य जगत् गुरुच्या आज्ञेपुढें मीहा सामान्य ब्रह्मवृंदांची पर्वा
करीतनाहीं व प्रायश्चित ही घेतनाहीं म्हणून मी यांस सांगितलें यामुळें ते सर्व संतापून गेले
आहेत. असो स्वामी आज्ञेपुढें ते कःपदार्थ आहेत, असें मी समजून येथें आगत आहें. आतां
मी स्वामीं जी प्रार्थना करीत आहें तीकडे स्वामीनीं कृपादृष्टी करून पाहावें म्हणे पुरवावा.
मल्ला बहीष्कृत केल्याबद्दल येथील ब्रह्मवृंदावर फौजदार करण्याचा माझा मानस आहे. यावरून
इकडील वकील व चारीअर यांची मल्लाचे बद्दल असलां तें सगळें कानीं स्वामीं कडून यांनीं
केलेल्या अपराधास श्री शृंगेरी मठाची संमती मिळेल तर बहिष्कार घालणाऱ्यांचे कांस कोर्टातून
शिक्षा होईल. असें न करतां फिर्याद केली असतां ते सगळे येथील सामस्थ कोर्टांत उजरफरतील
कीं स्वामींनीं जि आज्ञा केली ती योग्य अधिकारी पणानें केलेली नाहीं व एवढ्याच उजरावर
ते दोष मुक्त होतील. नेहां स्वामींनी दिलेल्या हुकमास शृंगेरीची आज्ञा मीळवून
देतील असें महाराजांचा फार फार उपकारी होऊन आचार्यांच्या आज्ञेची किती थोरवी आहे
हें येथील ब्रह्मवृंदास दाखवून यांच्या दांडगे पणाच्या मनसोप्त शिक्षण लावून देईन.
नेहां शृंगेरीची आज्ञा मिळवून देण्या संबंधानें महाराज न काय करावें तें आज्ञापत्रानें या
शिष्यास होईल तितक्यात्वरेनें कृपानिश्चयी आज्ञा होवी आज्ञापत्राची वाट पाहत आहें.
नगरी येथील कल्याण पक्षा मुख्य आवाजा यास महाराजांनी पावन करून घेण्यास पुढारी
आतां सांचे शिवाय दुसरे जी २-६ घरांची कल्याणी मंडळी येथे आहे ती पावन होणें इच्छीत नाहीं.
पण सांचे अबल मुलांबाळांसह श्री चे अभाजबल येऊन पावन होण्यासारखें द्रव्य साधन
नाहीं. नेहां श्रीनीं समक्ष आज्ञा केल्याप्रमाणें आबाजी व गोविंदराव यांच्या घरच्या
मंडळीस पावन करण्या साठी स्वामीचा कोणी आश्रीत शास्त्री व यांच्या समागमें नाशीक
येथील चांगले विद्वान धर्मे शास्त्र जाणणारे पांच शास्त्री ब्राह्मण पाठविण्याची योजना व्हावी

२९) व योजना झाल्या बद्दल मला कळवावे म्हणजे जितकी मंडळी येण्यास तयार होईल तितक्यांच्या
वाटखर्ची साठीं मी येथून रुपये पाठवितों. सांनीं येथे येऊन येथील सर्व कळंबी मंडळ घेऊन
करून घ्यावें अशी सांस स्वामी कडून आज्ञा असावी. येणारे ब्राम्हणांची येथें यथाशक्ती संभावना
केली जाईल. म्हणजे प्रत्येक ब्राम्हणास जाण्या येण्याचा खर्च दिला जाऊन ६-७ रुपयां पर्यंतों
संभावने बद्दल दिले जातील. तेव्हां कोण्या दिवशीं व किती ब्राम्हण येण्यास तयार आहेत तें कळवावें
म्हणजे त्यानुसार सांस येथें येण्यासाठीं रुपये रेल्वेचे खर्ची करतां पाठविले जातील. व त्यांच्या
जाण्याचा खर्च आणि संभावना सांस येथें देतां जाईल. ~~व सांना जाण्याचा खर्च आणि संभावना~~
कारण प्रायश्चित्त करतां येथील ब्रह्मवृंद भिक्षुकां कडून मदत मिळण्याची बिलकुल आशा नाहीं
म्हणुनें हें पांच ब्राम्हण स्वामी चोर्यासमागमें पाठविण्या विषयीं विनंती केली आहे.

२ येथील सर्व कळंबी मंडळ एकत्र झालें म्हणजे सांग्याएक जुटीचा समुदाय होईल व पुटें फोडी
वगैरे करण्याच्या कामांत सर्वांकडून मदत मिळेल. आबाजी व गोविंदराव हे वृद्ध झालेले व बाकी
कळंबी दुर्बीन राहीले असतां फोडीचे कामांत चांगली मदत होण्याचा संभव कमी या करीतां
सर्वेथैं सर्व मंडळी एकत्र होणें अवश्य आहे.

३ स्वामींच्या कृपाप्रसादानें फोयदीनें मी यश मीळवून घ्या सांगीतील लोकांस स्वामीचे हुकमाची
किती थोरवी आहे हें दाखविण्याचा माझा हेतु आहे तो ते यशस्वी रीत्या नेण्यास श्रीचरण समर्थ आहेत.

चरोडा
मिती श्रावण शुध्द १३
रोज गुरुवार
इंग्रजी १९२९

स्वामीचें चरणाचा दासानुदास हुकमाचा अभिमानी
शिष्य
हरी जनार्दन खरे पेन्शनर

श्री परमहंस परिव्राजकाचार्य श्रीमत सकलगुणमंडीत वेदशास्त्र संपन्न श्री
जगद्गुरु शंकराचार्य संस्थान शारदा पीठ करवीर मुक्काम
भीवंडी स्वामीचे चरणी सेवेशी

दासानुदास देवराव रघुनाथ देशपांडे राहणार वरोरा
आज कडून दोन्ही कर जोडून साष्टांग नमस्कार
विनंती विशेष. श्री कडून मिती भाद्रपद वद्य ७ चे पत्र
आले ते पोहचले व सप्रेम शिरसा वंदून अवलो
केले त्यातील मजकुर असा होता की वेदशास्त्र संप
श्री सुर्यनारायण शास्त्री हे वरोड्यास कलंकी संस्था
लोकांस प्रायश्चित व पंक्तीपावन करण्यास आले
तेव्हां मज कडून स्वामीची आज्ञा भंग करण्यात आली
असे स्वामीचे ऐकण्यात आले. ह्याचा जबाब देण्या
करता मला श्रीचे चरणा सेवेशी मुक्काम भीवंडी येथे
बोलाविले असे सदर्हु पत्रावरून कळून आले. त्यास
माझी विनंती ही आहे का अनेक अडचणा मुळे
मुक्काम भीवंडी येथे येण्यास मी असमर्थ आहे. ह्या
बद्दल माफी करतील. दुसरे स्वामीचे आज्ञेचे भंग
कडून उल्लंघन झाले असे जे ऐकण्यात आले, ते
केवळ कोणी द्वेषबुद्धीने स्वामीस कळविले असावे व
यास्तव शास्त्री यांचे करवी कलंकीला पंक्तीपावन करा

बदूल स्वामीचे आज्ञापत्र माझा एकट्याचाच नव्हते व मी एकट्यानेच कलंकीला पंक्तीपावन केले नाही असेही नाही तेव्हां सदहू दोष माझा एकट्याचाच का असावा! ह्याचा वीचार व्हावा. आज बदूल अशी हकीकत झाली की पहीले परोडा येथे वेदमुर्ती सुर्य नारायण शास्त्री व नारीकर ~~[illegible]~~ सहीत भरत्यांची समेत गांधातील बदुलेक ब्राम्हण मंडळी आली होती. बदु मलाने स्वामी कडून आलेले सुर्य नारायण शास्त्री यांस अशी वीनंती करण्यात आली की कलंकी कींवा कलंकी संसर्गीक हे दोष परोड्यातून हरवीण्यात आले नाहीत तर या प्रांताचे मुख्य संस्थान नागपूर आहे तेथुनच राजा असतांना हे दोष हरले गेले तेव्हां पासून आतांपर्यंत चालत आहेत व मीचे आज्ञा पत्र एकट्या परोड्यालाच नसून नागपूर, चांदा, वणी वगैरे येथील मंडळीस अनुसरून आहे. तेव्हां हल्लीचाही पंक्तीपावन करण्याचा प्रसंग नागपूरास यावा. असे न होता येथेच झालातर नागपूर, चांदा वगैरे ठीकाणची कांही मंडळी ह्या प्रसंगास असली पाहीजे. असे झाले म्हणजे आम्हांस ओढचण होणार नाही. अशा प्रकारची शास्त्री महाराजा स वीनंती करण्यात आली. त्याच प्रमाणे मीही आपले मत दीले की माझे सोयरे, धायरे, आप्तमीत्र नागपूर, चांदा व वणी वगैरे ठिकाणी आहेत. यांचे माझा जीवाच

मी कलंकीचे पंक्तीस अनुसरलो तर मी मोठया संकटात पडेन. अशया बद्दल विचार व्हावा. हा क्रमाणे स्वामीच्ये चरणा पाशी आमची विनंती आहे. ह्याच प्रमाणे शास्त्री महाराजा जवळ मी कळवीले. नंतर आमचे विनंतीवर लक्ष्य न देता कलंकीचे प्रायश्चीत्त करुन घेतले, त्याचे [illegible] चीमुर येथेही कलंकीचे प्रायश्चीत झाले. परंतु आँ इतक्याही गांवचे लोकांची व कलंकीची पंगत झाली नाही तेव्हां स्वामीच्ये आज्ञा भंगाचे दोषी हे सर्व गांवचे लोक होतील. मीच एकटा होऊ शकणार नाही. व सर्व मीच लोकांस पंक्ती पावन होऊं दीले नाहीं अशी समज झाली तर माझा काय असा अधिकार आहे की सर्व लोक माझ्या कबज्यांत आहेत. हा सर्व विचार होऊन मज बद्दल कांहीं संशय न ठेवतां समर्थानें कृपादृष्टी ठेवावी. फार काय लीहीणे ही विनंती.

भीती आश्वीन शु॥ ५ पंचमी
ता० २२।९।१९०६

सेवक
देवराव रघूनाथ देशपांडे

SRI SANKARACHARYA SRI SHRINGERI SRI
DATE 2/11/12
SIVAGUNGA SUMSTHANUM.

श्रीमत्जगत्गुरु श्रीशंकराचार्य श्रीमद्शृंगेरी श्रीशारदापीठाधिष्ठित
स्थान मुक्काम दर्यापुर मितिकार्तिक शुद्ध ५ ते ८

याजकडून

१ श्रावणशेडबा गोडे ता॰ खटाव की
१ महादेव चिंतामणजोशि ता॰ खटाव की
१ आबाजीमानगोविंदविंचेकर ता॰ खटावकी
१ हरहरजीबाधोजीहरणे ता॰ खटावकी
वगैरे गांवचे पंचवीस इसम } वादि

समस्त ग्रामस्थ मेंढीतीरके कुणबी गांवचे } प्रति वादि
वगैरे नोटीसलागूहोणेस्तव मनकवे

दर्मियान

वादियानी श्रीसंस्थान कडे ता॰ ७।१०।१२ रोजी अर्जदाखल केला आहे की वादि चौगांवचे पंचविस इसम धरुन एकंदर भरु आहे आ
हीं जातीने तीतिरके कुणबी आहोत आमचेंग्रामचे मेंढीपे की वादि मेंढ
कुणबी प्रतिवादि हे एकंदर लोक पुष्कळ आहेत वतनदार तीनचार घरां
राहतआहे त्यांपैकी नोटीस वतनदार इसमदर आहे त्यानीआम
चेवर कर्जीपणाचा आरोप आणल्यावरुन त्यांचे आमचे
प्रतिवादि उपस्थितहोऊन आहे त्याधार्मिक वादाचा योग्यनिकाल
होवा तरी याबद्दल तुमचे जे म्हणणे असेल असेल तर नाहीतर तक्र
जी दाद असेलती दिवाणी पुरसकरण्यासाठि तुम्हीस्वतः जातीं
जवाब देण्याकरितां ता॰ ३।१२।१२ रोजी वकीलदेखत श्रीसंस्थान
श्रीसंस्थानच्यामुकामास असेल तेथे हजर रहावे नहाजर झाल
पुढे कोणतेहि प्रकारची तक्रार याप्रकरणासंबंधी येऊनजा
नाहीं ति॰ ७।१०।१२

यजद -

~~फ्यारिस्त नोटिसा श्रीसंस्थानाकडून वाटिने कर्जदिल्याबद्दल~~
~~केल्यावरुन्येक इसमास नोटिसा पाठवल्या वरोबर त्यानी आप~~
~~आपले नांवा समोर हजर राहण्या बद्दल सही करुन देणे आ~~
२१/११/१२

अनं	नांव	सही
१	आनंदा नथु पाटिल मेघे ता. वो दगांव	
२	हरबाजी पाटील व गोविंदराव नारायण पाटिल ढक को कर ता. सानकापुर	
३	दुसाजी पाटिल दरेणा ता. हिंगणघाट	
४	बळिराम पाटिल कोनकर ता. वाढुर्णा	
५	नरसिंग पाटिल ता. दिपो ली	
६	बाबजी पाटिल अलमडोह ता. अलमडोह	
७	विश्वास पाटिल ता. वाशु [illegible]	
८	गोविंदराव रंगराव जीक वाघमारे जागोबा पाटिल वडनेरकर ता. वरुड	
९	राम चंद्र पाटिल हेडे ता. तोश	
१०	विठोबा पाटिल ता. चि मन्यापुर	
११	कादीनाथ पाटिल ता. न्या यगांव	
१२	पांडुरंग गांवडे ता. न्याय गांव	
१३	तुकाराम पाटिल वसूरकर ता. मोहणी	
१४	विठोबा पाटिल येडे ता. या देगी	

७ बापुजी पाटिल ता॰ ता॰ श॰

८ नारायण पाटिल ता॰ तिमोल

९ मुकुंदराव पाटिल ठाकरे ता॰ पांजुरणी-

१० द्वौकतराव पाटिल मानकर ता॰ सावेर-

११ तुकाराम पाटिल ते॰ ने॰ नेकसर

१२ बापुजी पाटिल घोटे ता॰ कोट

१३ रुपमजी पाटिल ता॰ हुसना पुर-

१४ मोहनराव पाटिल ता॰ देवी॰ह

१५ महादेव मंदुजनराव पाटिल बुद्रुक पांढुर्णा जी॰ छिंदवाडा — दे॰ पारनेरा बुद्रुक-

१६ विठोबा तुकाराम पाटिल मोहना जि॰ यवतमाल तेथे दे॰ वेदी-

१७ विश्वनाथ पाटिल ता॰ आष्टी

१८ नारायण पाटिल ता॰ वेदी

१९ देवाजी मोहने ता॰ कुंभ

२० द्वौकतराम पाटिल ता॰ मोपा पुर

२१ वैजनाथ पाटिल ता॰ पेंढरी

२२ गंगाजी मारकर ता॰ कोंढे

२३ कृष्णाजी मुकुंदा पाटिल ता॰

१२	गणपाबापाटील वाडेकरी -	
१३	माधोराव लक्ष्मणपाटील वाडेकर -	
१४	कृष्णापाटील वाघ - धारणे -	
१५	तुकारामपाटील मोरेश्वर - मानकापुर -	रसीद नं. 9 वर नाव नोंदवले
१६	बसुबाबा विनायक वाघ - टाकळघाट	
१७	बाजीराव श्रेयरु वाघ - वडकी - वापूजी डोंगर व आजी नायजी डोंगर	
१८	पांडुरंगपाटील कडू वाडेकर - रोहणा वाडेकर -	
१९	के. ना पाटील वाघ - सोनेगांव	
२०	कीतीरामपाटील वाघ - धरांग नागेसांगवा	
२१	बकीरामपाटील वाघ - नवेदी	रसीद नं. 9 वर नाव नोंदवले.
२२	आबाजीपाटील वाघ - कोल्हापुर	रसीद नं. 9 वर नाव नोंदवले.
२३	सोनबापाटील वाघ - सुरगांव	
२४	गोंदाजीभोयर वाघ - नवी - नवरगांव डोंगरे, वाघोदा डोंगरे	
२५	गोपाळराव देशमुख वाघ - हिंगणघाट रसाळकर -	
२६	नानापाटील ठाकरे वाघ - धानोरा गांव	
२७	नागोजी उधवराव - सिरजगांव	
२८	नागोजी बाजी भोंडे वाघ - वडगांव -	

Rotated 90° CW

२८ बापुजी पाटिल ता. शेलगुरा

२९ लक्ष्मण घोडे ता. चिकणी

३० तुकाराम पाटिल ता. कोहा

३१ आप्पा पाटिल ता. पाडी

३२ [illegible] ता. [illegible]

३३ कदम जी पाटिल ता. शेलगुरा

३४ गोविंदराव देशमुख ता. येरंडी
मौ. येरंडी — हल्ली

३५ नामाजीराव ता. [illegible]

३६ देशमुख ता. [illegible]

३७ येडूबा देशमुख ता. येरंडी

३८ तुकाराम पाटिल कवडे ता. पाडी

३९ गणपतराव पाटिल ता. येरंडी

४० येकनाथ पाटिल ता. पाडी

४१ [illegible]

४२ विठोबा पाटील ता. [illegible]

४३ गोविंदराव नानाजी पाटिल ता. [illegible]

४४ नारायणराव पाटिल [illegible]

४५ रामदास [illegible] ता. [illegible]

(9)

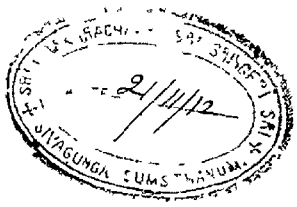

श्रीमत् जगद्गुरु श्रीमन्नरसिंहाचार्य श्रीश्रीश्री श्रीमंगल

स्थान मुकाम हर्याद्रुर मिती कार्तिक सुमार संवत्

याजकडून

१ श्रावण शेंडबा गोडे रा. [illegible]
१ महादेव चिमनाजी सेवके रा. [illegible]
१ आबिमान गोविंदराव [illegible] रा. [illegible]
१ दादाजी राघोजी दरणे रा. [illegible]
वरे गांवे पंचायत

} वादि –

१ समस्त ग्रामस्थ मंडळी [illegible] तीरके कुणबी गांवे नांवे
नोटिसात लिहिले प्रमाणे –

} प्रत्यवादि

दर्मियान

वादियानी श्रीसंस्थानाकडे ता. १ मार्च १२ इ. रोजी अमाअर्जदिला
हे की वादि गांवे पंचायत आपुन घरोघर वर आहे आहि आप
नोटिसके कुणबी आहोत आमचे चा मंडळी पैकी काहि मंडळी प्रत्य
दिहे एनादर को कुळ के आहे वतनाचेहि कारणे सहत आहे यापेक्षे
शेष न बजंदार इसम दर आहे यानी आमचेवर नानेकीचणा चा आरो
पआण त्या वरुन यांचे आमचे मधे वादु उपस्थित झाला आहे
त्याधामिके नादाचा योग्य निकाल व्हावा तरी यावेर हुकुम व्हे जेव्ह
णे असेल आपर नहि वाट तकार जीकाम असेल ती विचारपुस क
ण्यासाठि तुम्ही वत-जातीने जबाब देणेकरिता ता. ३ मार्च १२
इ. रोजी बडनेर येथे आपर श्रीसंस्थानचा मुकाम असेल तेथे हाज
राहावे न हजर झा म्हणजे पुढे कोणतेहि प्रकारची तकार याद
कणी संबंधी ऐकली जाणार नाही ता. १ मार्च १२ –

यजंट –

	[illegible]	[illegible]
१८	गोपाळराव श्रीरामजी जोशी वय. नोकरी -	[illegible]
१७	गोविंदराव पुरुषोत्तम [illegible] रा. [illegible]	[illegible]
१८	बापुजी बळवंत नारायण [illegible] वय. [illegible] नोकरी -	[illegible]
१९	[illegible] वय. [illegible] नोकरी -	[illegible]
२०	बळीराम [illegible] वय. [illegible] -	[illegible]
२१	गोविंदराव [illegible] वय. [illegible] -	[illegible]
२२	[illegible] वय. [illegible] -	[illegible]
२३	[illegible] वय. [illegible] -	[illegible]
२४	[illegible] वय. [illegible] -	[illegible]
२५	[illegible] वय. [illegible] -	[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Dear Sir,

I am writing to inform you that I will be absent from work on [illegible] due to [illegible].

I apologize for any inconvenience this may cause and will make sure to catch up on any missed work upon my return.

Thank you for your understanding.

Sincerely,

[illegible]

Date: 01/01/2023

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ

ਸਮਾਜਿਕ ਵਿਗਿਆਨ ਅਧਿਆਪਕ

[illegible]

[illegible]

1. [illegible]
2. [illegible]
3. [illegible]
4. [illegible]
5. [illegible]
6. [illegible]
7. [illegible]
8. [illegible]
9. [illegible]
10. [illegible]
11. [illegible]
12. [illegible]
13. [illegible]
14. [illegible]
15. [illegible]
16. [illegible]
17. [illegible]
18. [illegible]
19. [illegible]
20. [illegible]
21. [illegible]
22. [illegible]
23. [illegible]
24. [illegible]
25. [illegible]
26. [illegible]
27. [illegible]
28. [illegible]
29. [illegible]
30. [illegible]

नगर शहरांतील सर्व ब्राह्मण धर्मसिंधानी गृहस्थ व भिक्षुक यांस विनंतिपत्र.

सोलापूर येथील स्वराज्य वृत्तपत्राचे ता. ३ [illegible] १९०७ चे [illegible] यांनी विलायतेस जाण्यास कांहीं प्रायश्चित्त देऊन पावन करून घेतले नाहीं यासंबंधाने आपले स्पष्ट मत काय आहे? या पत्रव्यवहारा संबंधी एका वर्तमानदाराने लिहिलेले पत्र प्रसिद्ध झाले आहे. त्यांतील मजकूर नगर येथील समस्त ब्रह्मवृंदांनी लक्षपूर्वक वाचून त्यासंबंधी जसे ती व्यवस्था यापुढे देणेची अशी विनंति आहे.

"परदेशगमन हें शास्त्रसंमत नाहीं. ४० दिवस दुसऱ्या जातीचें अन्न खाल्लें म्हणजे विदुरत्व, विशेषतः ब्राह्मणत्व नष्ट होतें, असें शास्त्रधारें श्रीनीं सिद्ध करून दाखविलें. ब्राह्मणाचें आचार विचाराचें वळण पूर्वीपासून सत्य युगी आहे, तें परदेशगमन केल्याने व परधर्मीय खाद्योपानें ब्राह्मणत्व नष्ट होऊन मनुष्य नपोत्पत्ती होतो. याचा प्रत्यक्ष अनुभव जे लोक विलायतेहून जाऊन येतात त्यांच्या ३॥ दिवसाच्या परधर्मीय सहवासानें त्यांच्या आचार विचारांत किती धर्मभ्रष्टता येते, हें प्रत्यक्ष दिसत आहे.

परदेशगमन या शब्दाखालीं २ तऱ्हेचे लोक येतात. पहिले- [illegible] व्यवहार विलासी, ज्यांचा देशांतून निघतांनी चैन व इकडेही चैन असा लोक. दुसरे--स्वदेशहितार्थ करितां म्हणजे हिंदुस्थानचें कल्याण व्हावें, आपल्या परदेशगमनाचा हिंदुस्थानास उपयोग व्हावा म्हणून परदेशगमन करणारे लोक. स्वदेशहिताच्या उद्देशानेंच जे लोक परदेशगमन करितात त्यांप ते परत आल्यावर आम्ही प्रायश्चित्त देण्यास तयार आहों. असें श्रीनीं सांगून पहिल्या व दुसऱ्या वर्गातील लोकांस आम्ही हिंदुधर्मात घेण्यास तयार नाहीं. असें श्री जगद्गुरुनीं सांगितलें."

वरील प्रकारचा मजकूर स्वराज्य पत्रांत प्रसिद्ध झाला आहे तो सर्व लोकांस कळण्याकरितां प्रसिद्ध केला आहे. नगर येथील कांहीं विद्वान् मंडळींनीं, पुण्यातील एक गृहस्थ विलायतेस जाऊन तेथें वरेच दिवस राहून परत आले व तशाच स्थितींत बरेच दिवस काढून पुण्यास, मुंबईस, नाशकास, पुणतांब्यास त्यांस प्रायश्चित्त दिलें गेलें नसतां, या शहरांत त्यांस प्रायश्चित्त दिलें गेलें असें समजतें. तें ज्या शास्त्राधारावरून दिलें ते शास्त्राधार व जें प्रायश्चित दिलें तें प्रायश्चित्त, हे सदरहू विद्वान् मंडळींनीं प्रसिद्ध करावें, म्हणजे महत् लोकोपकार केला असें होईल तरी त्यांनीं शास्त्राधार प्रसिद्ध करावें, अशी सविनय प्रार्थना आहे.

एक ग्रामस्थ.

अहमदनगर 'श्री चालानी' प्रेस

ॐ तत्सत् ब्रह्मणे नमः।

अहमदनगर, ता. ७ माहे नोव्हेंबर
इ.स. १८२८.

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यमूर्तिपद्मनाभनामधारावारपारीण-
मूर्तनिधासनप्रणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाधयोंगांगयोगनुष्ठान-
निष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्तिअनाद्यविच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तदंड —
स्थापनाचार्यनारायणसिंहासनाधीश्वरसकलवेदार्थप्रकाशकसंरक्ष-
मूर्तिप्रतिपालकसकलनिगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तकसकलतंत्र
स्वतंत्रादि राजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासन
प्रतिष्ठापनाचार्य श्रीमन्महाधिराजगुरुमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास
श्रृंगेरीशारदापुरवराधीश्वर श्रीश्रीश्री श्रीमद्विद्याशंकरभारतीपादपद्माराधक
श्रीश्रीश्री श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधरभारती स्वामिनां करकमलसंजात
श्रीश्रीश्री श्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चिदानंदभारतीस्वामिनां
चरणारविंदौ हृदयेनैकाग्रसाष्टांगं नमस्कार विज्ञापन विशेषक —

पुणें येथील रा. रा. काशीनाथ गंगाधर भडगांव
बॉरिस्टर (यांनीं विलायतेंत जाऊन तेथें कांहीं दिवस राहून आल्या-
बद्दल प्रायश्चित्त घेतल्याचें पेपरांत नाहीं) यांचे चिरंजीव रा. रा.
गोविंदराव काशीनाथ भडगांवकर हे विलायतेंत जाऊन बॉरिस्टर
होऊन आले. आल्यानंतर तसेंच राहाजे प्रायश्चित्त न्यायें न घेतां
तीन वर्षें काढिलीं. पुढें यांचीं मुलगी लग्नाची होती, तिचें लग्न
करावयाचें होतें. तिचें लग्न, नगरहद्दींतील रा. रा. केशव
विश्वनाथ परचुरे नकील यांचे थोरले बंधु, रा. रा. सीताराम
विश्वनाथ परचुरे (हे दोघेही सरकारी पेन्शनर आहेत. वहाडचे
हे डायरेक्टर ऑफ पब्लिक इन्स्ट्रक्शन होते) यांचे मुलाशीं जुळलें.
परंतु यांनीं सांगितलें कीं कोणतरी प्रायश्चित्त घेऊन या किंवा
प्रायश्चित्तपत्र आणा म्हणजे मी लग्न करीन. तेव्हां हे पुण्याचे
राहणारे असल्यामुळें तेथें कांहीं प्रयत्न चालला असावा. परंतु तेथें
प्रायश्चित्त मिळालें नाहीं. मुंबईस बॉरिस्टरचा धंदा कांहीं तेथें

तेथें हि मिळालें नाहीं. नाशिक क्षेत्राचे हिशोब प्रथम झाला. परंतु तेथील मंडळींनीं पुण्याचें पत्र आणा म्हणजे प्रायश्चित्त देतों असें म्हटल्याचें ऐकिवांत आहे. नंतर येथें आले. येथून ते म्हणजे रा. रा गोविंदराव काशीनाथ. पिंपळे रा. रा. नाना देवधी (जे वृद्ध आहेत व श्रीनें भरणी आपल्या चिरंजीवानें केलेलें म्हणून ज्योतिषांचल्यें उत्तरक नजर केलें ज्यांनीं ते) व रा. रा. विश्वंभर नरहर देशमुख (हे एरंडवणे पेठेचे मूर्तिवितरण परंतु कोठें समारंभात सालीं म्हणजे बोलाचल्यावरून किंवा बोलावणें तसलें हि जातात व दक्षणा घेतात. नगर येथें श्रीनीं डमा देवकांत दिल्ली दरवाजाबाहेर मुक्काम केला होता त्या देवळाचे मालक रा. रा शंकर व गणपत नरहर देशमुख यांचे सावत्र बंधु हे विश्वंभर नरहर देशमुख) इतकी मंडळी पुण्यतल्यात गेली होती. परंतु पुण्यतल्यात हि प्रायश्चित्त झालें नाहीं. नंतर ते नगरास गेले. परत आले आणि पौष वद्य १३ शके १८८८ रोजीं नगरचे भिक्षुक मंडळीस पटवर्धन वकील यांचे येथें प्रायश्चित्त आहे दक्षणेस यावें असें आमंत्रण गेलें. बोलावणें करणारानें खोंही नाहीं असें सांगितलें कीं. पटवर्धन वकीलाचे येथें कोणी म्हातारी प्रायश्चित्त घेत आहे म्हणून दक्षणेस बोलावीलें आहें असें सांगितलें होतें. वाकीच्यांना सोपस्म प्रायश्चित्त आहे असें सांगितलें होतें. सर्व भिक्षुक मंडळी दक्षणा घेण्यास गेली नाहीं. व एका जुटीनें हि गेली नाहीं. जसजशी वेळ संपडली तशी गेली. पुढें तेथें गेल्यावर दक्षणा घेतल्यावर काहीं जणांच्या एका कागदावर सही घेतल्या. कांहीं भिक्षुकांनीं सही केल्या नाहींत. कांहीं भिक्षुकांनी तीं कागदावर काय मजकूर आहे तो न वाचतां किंवा त्यांना न समजतां कागदावर सही केल्या, असें पुष्कळ भिक्षुकांचें म्हणणें आहे व कांहीं भिक्षुकांचें म्हणणें कीं तेथें हजर असलेल्या भिक्षुकांपैकीं जे वयानें वृद्ध होते त्यांच्या सही झाल्या म्हणून आपण केल्या. दक्षणा घेणाऱ्या भिक्षुकांमध्यें काहीं पोरवयी हि होते. कोणीहि भिक्षुक आपणाला मजकूर माहीत होतां किंवा आपण वाचून

पाहिजे किंवा आपण होऊन दरबारचेला होता असें म्हणत नाहीं. व प्रायश्चित्तांचें कृत्य दुसऱ्या ठिकाणीं चालतें होतें. हें काय प्रायश्चित्त होतें हें आपणांस माहीत नाहीं असें नाहीं हे ठरविणाऱ्या भिक्षुकांचें म्हणणें आहे. उत्तर पक्षाचें म्हणणें रा. केशवराव पटवर्धन व चिंतामणराव नरहर देशमुख यांचें म्हणणें कीं आम्ही करवादावर लक्ष्य घेतल्या प्रमाणें प्रायश्चित्त सांगितलें नाहीं तसेंच होत व बाकीच्यांना सांगून दरबारचेला होता. प्रायश्चित्त ज्या ठिकाणीं दिलें त्या ठिकाणीं खालील लिहिलेले भिक्षुक होते:—

१ गणेश बाबाजी वरखेडकर उपाध्याय [पंचास असली]

२ बळवंत गणेश वरखेडकर (हा पटवर्धनांचे घरीं पूजेला असे.

३ बळवंत सदाराम उपाध्याय

४ गणेशभट्ट सानवेकर

५ नानाजी अधुजी रेरवी

६ जनार्दन विष्णु अमतीधिकारी

७ बळवंत चिंतामण मुके चुरणगावकर

८ पंढरीनाथ रामकृष्ण गोरेगांवकर (हे पटवर्धनांचे पक्षांत पुराणी सांगतात)

नेहमीं सर्व प्रायश्चित्त म्हणून जें देतात तें प्रायश्चित्त दिलें असें म्हणतात. प्रायश्चित्त घेणाराचें क्षौर केलें नाहीं किंवा इतर दुसरा संस्कार झाला नाहीं. हें प्रायश्चित्त यावें किंवा नाहीं याबद्दल धर्माधिकारी यांनीं अमुकांची अगर शास्त्री, पंडित, गृहस्थ भिक्षुक यांची कोणती ही सभा भरविलेली नाहीं; व लोकांना अमुक सभेला अमुक गोष्टीबद्दल प्रायश्चित्त घालण्यांत आलें असें हि कळविलें नाहीं. सुप्त रीतीनें प्रायश्चित्ताचा घाट घालला.

त्या दिवशीं काशीनाथ नाशुजट मुके (यांनीं पैसे घेतले सुमारे ३ वर्षे ४८ रोजीं " मी आजपासून आमरणांत अभ्यासानें, अथवाशीनें व अभ्यासंमत संधा करीत जाईन व त्याप्रमाणें आचरण करीत जाईन " अशी प्रतिज्ञा करणाऱ्यांची 'नगर सनातन धर्मसभा' या नांवाची सभा स्थापन झाली त्या सभेचे हे ८

मंत्री, चिपणीस इ. सेक्रेटरी आहेत) यांनी सदर सभेला
हजारी सभा असा 108 मुद्दाम दिलेली धोतराची याच
देणगीं साधकांकडीं रा. रा. विनायक बळवंत चौकर वकील,
हे सदरील सभेचे अध्यक्ष आहेत, यांनी रा. रा. रामचंद्र
दामोदर उर्फ भाऊसाहेब गोडबोले यांचे परीं साधकांकडीं
सें असें प्रायश्चित्त झालें व सभेस सभा भरविण्या-
याचा आहे अशी बोलवा होती असें समजलें. त्यावरील
चौकर मजकूर यांनीं मंत्री (चिटणीस) इकडेहि तीन आहेत
सा प्रत्येकाकडे तिरोप पाठविला कीं हा सभा भरविण्या-
ची आज्ञा प्रायश्चित्तास पडूं नये. परंतु कोणाची ही गांठ
पडली नाहीं, असणि सदरहु काशीनाथ मुके यांचे प्रायश्चित्त
दूर नानादेवी यांनीं सभा भरविण्या केला. तेणें चौकर
मजकूर व काशीनाथ मुके यांची गांठ पडली तेव्हां सभा
भरविण्याचें ठरलें. त्याप्रमाणें सभा दोघेजणांमुळे
मौजे नथ ३० ता. १८८८ रोजीं मुद्दाम बोलावून त्यांत सर्व-
मुखें असा ठराव झाला कीं काशीनाथ बापुभट मुके यांनीं
चुकीनें रा. रा. गोविंदराव काशीनाथ गाडगीळ यांचे प्रायश्चि-
त्तावरून मुद्दून जो सभा भरविण्या घेतला आहे तो ज्याकडून
आला त्यास मनी ऑर्डरनें परत करावा. कारण सदरचून
या सभेची सदरहू प्रायश्चित्तास संमती आहे असें समजलें
जाण्याचा संभव आहे, तो होऊं नये मुद्दून. त्या प्रमाणें पुढें
त्यांची व्यवस्था झाली. ही गोष्ट झाल्यानंतर भिक्षुका भिक्षुकांत
चर्चा सुरू झाली, कीं, विलायतेंत मनुष्य जाऊन येऊन तशाच
स्थितींत या देशांत बरेच दिवस काढतो आणि त्या मनु-
ष्याचें ज्या ठिकाणीं घर आहे तेथील ज्या ठिकाणीं तो प्रसिद्ध
पणें धंदा करीतो तेथें त्यास प्रायश्चित्त दिलें गेलें नसतां
जेवण नाहीक व कुणबाचे या ज्ञातींचे ठिकाणीं हि दिलें गेलें
नसतें, नगर शहरांत तरी अशीं कांहीं नसतां, व विद्वान्

— धर्मशास्त्र जाणणारे वगैरे अधिकारी कोणी नसतां जें प्रायश्चित्त
झालें व आपण दक्षणा द्यावयाची ठरली प्रायश्चित्तास खरो-
खरी कांहीं शास्त्राधार आहे किंवा नाहीं, व आधार ही कोणी आहेत
असें सूचना किंवा कोणत्या शास्त्रांतलें प्रायश्चित्त दिलें गेलें ते
ही कोणी [redacted] ना. व असें हि लोक बोलूं लागले कीं कांहीं
दुसऱ्यांनीं बरेचसे पैसे घेऊन गुप्त रीतीनें हा [redacted] घडून
आणिला. प्रायश्चित्ताचें कृत्य करणारी ही मंडळी कोणत्या
शास्त्राधारें हें प्रायश्चित्त दिलें गेलें व अधार कोणीं दिला
तें सांगेना. तेव्हां भावदत्त खाजगी पत्रकाहून निघुक
मंडळींनीं आपल्या मंडळींत फिरवलें. त्यांत या प्रायश्चित्ता-
स शास्त्राधार नाहीं असें त्यांचें मत होतें अशा सुमारें २००
ते ५० भिक्षुकांनीं त्या सभा झाल्या. नंतर सदरहु मंडळीनीं
एके ठिकाणीं खाजगी सभा भरविली. व त्यांत दुसरे पक्षां-
तील कांहीं मंडळींना मुद्दाम बोलावणें केलें होतें. त्यांत
रा. रा. नौकर वकील मात्र हे पाचारण केलें होतें. सदरहु
मंडळींत ने मु. रा. धोंडो निष्णु धर्माधिकारी (जनार्दन
निष्णु धर्माधिकारी ने प्रायश्चित्ताचें कृत्य चालतें असतां
हजर होते त्यांचे बंधु) व पंढरीनाथ गोरेगांवकर पुराणीक
हे ही हजर होते. त्या बैठकी वरीच गर्दी झाली, व भरता काय
शास्त्राधार आहे तो दाखवा किंवा कोणत्या शास्त्रग्रंथावरून
सदरहु प्रायश्चित्त दिलें गेलें ते सांगा म्हणून त्यांत विचारीतें
असतां त्यांतीं ते आधार दिले नाहींत. अखेरीस उडवाउडवी
केली. शेवटीं कांहीं भिक्षुकांनी असा ठराव केला कीं तीन हिंदू-
स्थांचे आंत श्री काळेश्वराचे देवळांत श्री काळेश्वराचे समोर
आपली चुकी कबूल करून आमुक द्रव्य प्रायश्चित्ताची दक्षणा
म्हणून आपणांत जिरवलें असें सांगून तें श्री काळेश्वरापुढें
ठेवून पंचगव्य प्यावें व अशा भिक्षुकांनी यादी करावी
त्यांत भिक्षुकांचें नांव व त्यांनें परत केलेल्या दक्षणेची
रक्कम ही नमूद करावी. व या कामाकरीतां ने. मु. तांबट वकील
जोशी व ने. मु. पांडुरंग भटजी दातार (जे पटवर्धन वकील
यांचे घरीं प्रायश्चित्त घेण्यास गेले नव्हते व ज्यांनी गणेशभट

परमेश्वर व धर्माचार्य पुराणीक यांनीं त्यांना देण्याचा केलेला आणि तेव्हां दक्षणा ही पण घेतली नाहीं न त्यांना पूर्वी या प्रायश्चित्तासंबंधी कांहीं बातचीत नव्हती व जो अनुक्रमें ऋग्वेदी आश्वलायन शाखेचे व दिग्विजयी शाखेचे भिक्षुकांमध्ये प्रमुख गणले जातात) त्यांची नेमणूक झाली [redacted] होती.

या तिहीजणांप्रमाणें पुष्कळ भिक्षुकांनीं केलें आणि ही मुदत एक दिवस आगरदी नाढावेढवी. सदरहु भिक्षुकांत प्रायश्चित्ताचे कामीं पुढारी पुराणीक धर्माचार्य हे होते. मांना दसहा रुपये मिळाले होते, परंतु पायरे पांच (५॥) रुपये अजुक आहेत ताकी खर्चून गेले; परंतु मंडळीनीं सदा रुपया (१॥) माफी करून एवढे पांच (५॥) रुपयेच धानयास सांगीतले ते त्यांनी दिले. व त्यांत आगरनी रामचंद्र दत्तात्रय रामदासी व बलवंत विनायक पथ ऊर्फ बाळा रायरीकर हे होते (हे तिघे हल्लीं पुनः त्या पक्षास मिळाले आहेत).

नंतर दक्षणा परत केलेल्या भिक्षुकांनीं आमचा दाव केला कीं प्रायश्चित्तांत प्रमुख असलेल्या भिक्षुकांनीं इतर हें प्रायश्चित्त संस्थानचे अरेसप्रमाण दासनवें किंवा आपली चूक कबूल करून प्रायश्चित्त घ्यावें. असें ते न करीतांतर ते जर एकत्रांचे घरीं भिक्षुकी करीतील किंवा कोणतें ही कृत्य चालवीत असतील तेथें आपण जानयाचें नाहीं व या कारितां जेहां जेहां कोणते ही ठिकाणीं आपणांस बोलावणें येईल तेहां त्या बदलची चौकशी केल्याशिवाय जानयाचें नाहीं मग त्यामुळें आपलें नुकसान झालें तरी हरकत नाहीं, अशी त्यांनीं शपथ घेतली. असें चालतें असतां उलट पक्षाकडून असें सांगण्यांत येत असे कीं आम्ही सभा भरवून दोषारोप दाखवीणार आहों. परंतु या दोघेजणीं सभा झाली नाहीं, दुसऱ्या दोघेजणीं — असें होतां होतां सभा कांहीं भरेना. पुढें दक्षणा परत देऊन मुक्त झालेल्या मंडळीनें एक विनंती पत्रक काढून सर्वांना वाटलें. त्यावर सही एक ग्रामस्थ मात्री आहे. त्यामध्यें पहिल्यानें त्रिनगंगा मंडाधिपतीचें या कामांत काय मत आहे हें सोळाजणास "स्वराज्य" या नांवाचे वर्तमानपत्रांत छापलेलें दिलें असून त्याप्रमाणें त्यांनीं लागावें असें सांगून, असें

असें प्रायश्चित्त देण्यास जर दोषाधार असतील तर ते प्रसिद्ध करावे म्हणजे लोकांचा मोठे उपकार होतील; कारण सर्वांनी साधारण अशी समजूत आहे की यांना प्रायश्चित्त नाही; परंतु त्यावर हि सभा भरेना. नंतर काही दहा पंडितांनी असा ठराव मांडला की - सदरहू गोविंदराव गाडगीळ वगैरेस हे पुण्याचे सहकार असून व मुंबईत धंदा करीत असून त्या दोघांही ठिकाणी यांनी प्रायश्चित्त दिले गेले नसता व नाशिक पुण्यासंबंधे या दोघांनी हि त्यांस प्रायश्चित्त दिले गेले नाही असें समजतो. असें असतां त्यांस नगर मुक्कामी प्रायश्चित्त काय म्हणोन दिले गेले, प्रायश्चित्त कोणत्या कारणाबद्दल दिले गेले व कोणते प्रायश्चित्त दिले गेले या तीन गोष्टींचा खुलासा व्हावा.

या विनंतीपत्रावरून श्रीकाशेश्वराचे देवस्थान असलेल्या बुधवार भाग मुक्काम ठाणे १८८८ रोजी सभा भरली होती. त्या सभेस त्या पक्षाच्या लोकांनी दा. ता. बाजीराव भाजीराव देशपांडे ऊर्फ बाबासाहेब देशपांडे वकील यांस अध्यक्ष नेमिले. व त्यांनी असें बोलून दाखविले की सदरहू यात्रेसंबंधाने मते ठरविली आहेत तरी सभेचे काम व्यवस्थेने होणे अवश्य आहे म्हणून मी हे काम करतो. व सभा कायदेशीरची दाखवू पाहून सभेचे काम निःपक्षपातानें करीन असें वचन दिले. नंतर कामास सुरुवात झाली. सदरहू सभेच्या हकीकतीच्या टिपणाची (इंग्रजीत मीनीट्सची) नक्कल मागितली आहे. मिळाल्या बरोबर मोठे चरणी हजर करू. थोडक्यांत सांगावयाचे म्हणजे नेमलेल्या पंडितांपैकी कोणी हि, कोणत्या दोषाबद्दल प्रायश्चित्त दिले व कोणते प्रायश्चित्त दिले, हे माहित्यास ठाऊक आहे असे सूचना. परंतु प्रायश्चित्त जर हि कारणें घडतात तें घडतें पाहिजे होते त्यानें त्या निमित्तांनी नांवे सांगितली. त्यांपैकी कोणीहि हजर नव्हते. व ज्यांचे घरी प्रायश्चित्त झाले ते पदरचे धनिक हि सभेत हजर नव्हते. तेव्हां सदरहू पंडितांस सुद्धा बोलावणे करावे व कोणत्या अडचणीस्तव हजर राहिले

बोलावितले हें त्यांना समजावें म्हणून तो अर्ज हि त्यांना वाचण्या साठीं पाठवावा असें ठरलें. या दिवाणीं बेबंदेच सांगून ठेवलें पाहिजे की रा. रा. सदाशिव शंकर गरगटे वकील यांनीं अशी सूचना आणिली होती की जर मतुश्यानें तावें सांगितलीं त्याची त्या प्रमाणावर सही घ्यावी. नाहींतर तो वरलेल व मेथें जे भिक्षुक दक्षणा घेतलेले हजर आहेत त्यांच्या हि सह्या घ्याव्यात. व त्यांची नांवें लिहून ठेवावी. या गोष्टीस चौकर यांनीं हरकत घेतली की, कोण देखी आहे कोरे कागदावर सह्या घेण्याचा विचार करण्या कारितां ही सभा भरलेली नाहीं. फक्त तीन प्रश्नांचा खुलासा होण्यासाठीं ही सभा भरलेली आहे. तेव्हां तसें करण्याची जरूरी नाहीं. दोघीं जणां त्याची जरूरी नाहीं असें अध्यक्षांनीं ठरवून दुसरे दिवसापर्यंत सभा तहकूब ठेविली.

दुसरे दिवशीं सभा भरली. त्या वेळेस रा. पटवर्धन वकील व सदर आठ असामी भिक्षुक हजर होते. परंतु आदले दिवशीं ने. मु. रा. दामोदर बाबाजी मुंडी—यांनीं असें सांगितलें होतें की आपण दक्षणा घेण्यास गेलो होतों; कोरा कागदावर आपण सही केली; परि मजकूर कांहीं लिहिलेला नव्हता; तीन प्रश्नांचा सभा भरलेल्या होत्या; पटवर्धन वकील मला बाबला नेऊन म्हणाले की, कां मशीबोना, चिलाखलेस जाऊन आलेल्यास प्रायश्चित्त दिलें आहे, ठीक आहे की नाहीं; मी त्यांचे वरी गेलों असतांनु कुसरें काय म्हणणार, मी म्हणालों ठीक आहे, मला कोणतें प्रायश्चित्त दिलें हें ठाऊक नाहीं— या भिक्षुकां वर अध्यक्षांचा दोष दिसला. त्यांनीं त्यांचे संबंधानें कांहीं उद्धार हि काढिले. मी सही देऊन नाहीं म्हणें अगदीं गैर आहे. सही दिली या पक्षाला चिकटून राहण्यापेक्षां हे अधिक दोषी असा आक्षेपाचे उद्धार पहिले दिवशीं काढिले होते. हे सभेस दुसरे दिवशीं हजर नव्हते; तेव्हां अध्यक्षांनी

मला राग आला असें दिसलें. त्यांनीं हें सांगतलें नाहीं म्हणून उद्धार काढून पुनः बोलावणें पाठवीतलें. त्रिदोष आला कीं माझी प्रकृती ही नाहीं तेव्हां माफी करावी. त्या वेळीं अध्यक्षांनीं सांगीतलें कीं श्रीकृष्णाचा आधिकार मोठा आहे व लोकमताचा जोर इतका आहे कीं दुसऱ्या राजाला देखील तो घेऊन आणीत म्हणे म्हणे. परंतु चौकशांतीं पुनः सांगीतलें कीं अजीबात चौकशी हुईल नाहीं तेव्हां सभेचें काम चालण्यास हरकत नाहीं. असें झाल्यावर आहेत्ते दिवसाची झालेली टिपीकल रा. रा. पटवर्धन वकील यांस बोलावून आणण्यास काय माहिती आहे ती कलमाडी मुक्रर अध्यक्षांनीं विचारीतलें. तेव्हां रा. रा. पटवर्धन वकील यांनीं सभेचा बोलावण्यावर व कांहीं लोकांवर टीका करून या श्रीकृष्णाचे सभेस कांहीं अधिकार नाहीं – सभा भरवीणें झालासा या दिवाणीं होत असतां अधीपूर्वी धर्मसभा मुंबई स्थापन झालेली आहे, तिचे सेक्रेटरी रा. रा. सदाशिवराव गटणे आहेत व राव बहादुर काका साहेब दिवेकर हे अध्यक्ष आहेत. तिनें या प्रश्नाचा विचार केला पाहिजे. तिलाच आधिकार आहे. श्रीकृष्णाची सभा भरवीण्याचा हक्क तिला आधिकार आहे. या सभेला आधिकार नाहीं. या प्रश्नाचा अध्यक्षांनीं निकाल करावा पाहिजे करावा, किंवा अध्यक्षांनीं मला पाहिजे ती विचारीतली तर मी सांगण्यास तयार आहें, पण माझें मुद्दे कीं ही सभा अनाधिकारी आहे. त्यावर बरेच जणांची भाषणें झालीं. रा. रा. पटवर्धन, गटणे, सदाशिव, म्हणे – पटवर्धन वकील यांच्या बाजूचे.

चौकर, भाटवे, वासुदेव दिवाकर दीक्षित म्हणे दुसऱ्या बाजूचे यांचीं भाषणें झालीं.

पटवर्धन यांनी कबूल केलें, तसेच गटणे वगैरे यांनी कबूल केलें, अध्यक्षांनीं हें कबूल केलें कीं खरोखर धर्मसभा कांहीं काम करीत नाहीं; हें प्रायश्चित्त सभेस विचारून झालें नाहीं. अध्यक्ष, गटणे, पटवर्धन हे या सभेचे सभासद मुद्दाविलान. पटवर्धन वकील यांचें मुद्दणें कीं धर्मसभेचा मी सभासद आहें, परंतु प्रायश्चित्तबद्दल त्या धर्मसभेस विचारण्याची जरूरच नाहीं. कारण ही गोष्ट मुळचे प्रायश्चित्ताची – आलां संमतादायणाची पूजा किंवा हस्तिमाद्य करणें याबद्दलची आहे. या गोष्टीला सभा भरवीण्याची किंवा बोलावण्याचे करण्याची किंवा आचार्यांचे परवानगीची जरूरी नाहीं. आणि

माझं पुतण्यासाठी येथे प्रायश्चित्त दिलें; मी त्याच्याशीं व्यवहार करीलों; व इतरांनी ही कांहीं असाच्याशीं व्यवहार करीतात वगैरे. दुसऱ्यांनीं विलायतेस जाऊन येणाऱ्या मनुष्यास प्रायश्चित्त देणें ही गोष्ट, व पटवर्धन सांगतात तशी नेटमीं प्रायश्चित्तें देतात, [illegible] रामाची पूजा, किंवा दक्षिणाग्नि या संस्कारच गोष्टींप्रमाणें, ज्यास नाहीं असें कबूल केलें.

दुसऱ्या बाजूचे धर्मसिंधूचे कबूल आहेत होते ते हे कीं, त्या सभेची सभा माहितगी होऊन ती सभा स्थापन झाली नाहीं; सभेनें आजपर्यंत कांहीं काम केलें नाहीं; व असल्या बाह्यरूप प्रायश्चित्तांचें निकाल करण्याचा तिला अधिकार नाहीं; ती सभा निव्वळ फार्स आहे वगैरे वगैरे.

शिवाय कालच्या सभेंत हा अधिकाराचा प्रश्न निघाला नाहीं. गतसाल हजर असलेल्यांनी काढिला नाहीं; आज हा प्रश्न निघणार आहे याची सभेला सूचना नाहीं. शिवाय [illegible] संघाचा नैसर्गिक हक्क, सदरहु सभा शास्त्राधीन रीतीनें अस्तित्वांत आहे असें धरीलें, तरी नाहींसा होत नाहीं व या विचारीं दोन पक्ष— एक धर्मसिंधूचा व एक ब्रह्मवृंदाचा — यांच्या बाबतीतलें निर्दाहि अधिकारी यानें याचा निकाल केला पाहिजे. तेथें श्रीसंकेश्वराचे पीठांत वाद आहे म्हणून कोणी आक्षेप घेत असल्यास आदिपीठ श्रीदत्तगेरी यांचे कडे हा सादर करावा आणि दत्तगेरीचे आचार्यमहाराज जो निकाल करितील तो सभेनें मानावा असें पटवर्धनांच्या विरुद्ध बाजूचें म्हणणें आहे.

चौकर यांनीं आपली सांगितलें कीं पटवर्धन वकील आपल्या पुतण्यास प्रायश्चित्त दिलें म्हणतात परंतु मी पुष्कळ जणांना विचारिलें, ती गोष्ट कोणी कबूल करीत नाहीं आणि प्रायश्चित्त आपला पुतण्यास दिलें असें पटवर्धन वकील यांचें म्हणणें आहे असें "सुधारक" पर्यंत हे लक्षांत घेतले होते तेथें कांहीं संडनीनें आक्षेप घेतला होता त्या वेळेस सदरहु पर्यंत त्यांना प्रतिबंधानें प्रायश्चित्त दिलें असें लिहिलेलें वाचलें तेवढें कबूल; परंतु त्यानंतर त्यांची चौकशी करितां कोणीहि ही गोष्ट माहीत असल्याचें सांगत नाहीं. आणि पुष्कळ लोक पुनर्विवाह तत्त्वतः नसतां वर्तन करीतात व त्यांच्याशीं कांहीं लोक संसर्ग करीतात म्हणून पुनर्विवाह असा सहासिक ठरत नाहीं

तस पटवर्धन पक्षाने याच्याचा दाखला सादर करून असलाच मुद्दा न
हें प्रायश्चित्त सहाजिक ठरत नाहीं. तेव्हां [illegible] या सभेनें श्री
शंकराचार्य मठ दक्षिणेकडे यांची आज्ञा घ्यावी, अथवा या सभेनें निर्णय
करावा. परंतु दोन आठ वर्षांपूर्वी धर्मसभा स्थापन झाली असें
म्हणणें आहे त्याच सभेमार्फत जेणें सभा भरेल तेणेंच या गोष्टीची
चर्चा करावी असें म्हणणें बरोबर नाहीं. नंतर

अध्यक्षांनीं या सभेस अधिकार नाहीं. धर्मसभेच्या मार्फत न
जेणें सभा भरेल तेणेंच यांची चर्चा व्हावी असें आपलें मत पडिलें
सांगून जमलेल्यांचीं मतें घेतलीं. त्या वेळेस सभेच्या पक्षास बहुमत
होऊन सभा बंद झाली.

नंतर चौकर यांनीं अध्यक्षांस विचारिलें कीं प्रायश्चित्त देणार
मंडळी आपल्या घरीं आज सत्य करण्या करितां आली होती किंवा
नाहीं? अध्यक्षांनीं सांगितलें कीं आली होती पण मला दारवाल्या
कोणते आहेत हें विचारण्यास आली होती.

तेव्हां श्रीचे चरणीं सविनय विनंति अशी आहे कीं हें सर्व
वाचून पाहून सद्गुरु गोविंदराव काशीनाथ गाडगीळ बॅरिस्टर हे
विलायतेस बॅरिस्टरची परीक्षा देण्याकरितां गेले, तेथें इंग्रज
लोकांचा आचार व पान केलें. तेथें आल्यानंतर प्रायश्चित्त न
घेतां तीन वर्षें पर्यंत समाजाचे धाक्याबर वसून काढले म्हणजे
समाजाचा, धर्माचा किंवा आचार्यांचा मान ठेविला नाहीं इतकेंच
नाहीं पण त्यांची पर्वा ही केली नाहीं आणि मुलीचे लग्नाचे अड-
चणीमुळें आचार्यांची आज्ञा न घेतां किंवा [illegible] न
करितां, सभा न भरवितां गुप्तरीतीनें, याला प्रायश्चित्त आहे
किंवा नाहीं याचा विचार आला नसतां व कोणतें प्रायश्चित्त
करावें असें अधिकारी ब्राह्मण मंडळींनीं सांगितलें नसतां,
जें प्रायश्चित्ताचें सोंग केलें याचा निर्णय होऊन शास्त्रा-
निहित सद्गुरु प्रायश्चित्त आहे कीं काय! नसल्यास ज्या
भिक्षुकांनीं प्रायश्चित्त दिलें व ज्यांनीं घेतलें त्यांनें काय
करावें याबद्दल श्रीनीं आपला अभिप्राय देऊन श्रीजगद्गुरु
श्रीशंकराचार्य मठश्री दक्षिणेकडे यांनीं हें सर्व प्रकरण पाठवून
त्यांची आज्ञा श्री होईल ती श्रीनीं स्वतंत्र लिहिलेल्या पत्रांत
नम्र शिष्याकडे व येथील स्वतंत्र लिहिलेल्या धर्माधिकारी व
पटवर्धन मंडळी व सहरील भिक्षुकांपैकीं पंढरीनाथ गोरे-
गांवकर व गणेशभट बरवेडकर पुराणीक व गांवचे पाटील

गोपाल शंकर देवासुरन यांनाकडे पाठविण्याची महाराजांकडून तजवीज व्हावी अशी करुण जोडून नम्र विनंती आहे.
महाराजांकडे विनंती करण्याचं कारण श्रीदत्तगोरी मजकडे अजिजी — बचकर लागावयाची नाहीं व आपण हे बोलत नाहीं. महाराजांतीं मतांत आणिल्यास हा कामाचा निकाल लवकर लागेल अशी महाराजांचे हितचिंती खात्री आहे. याकरितां ज्यास माहिती महाराजांना पाहिजे असल्यास व तपशील घेण्याविषयीं त्यांची आज्ञा झाल्यास आमी सर्वतोपरी घेण्यास तयार आहों.

सेवेशी विनंती होय हे विज्ञप्ति.

शंकर बळवंत जोशी
विनायक बळवंत भटेकर (लष्करी)
रामचंद्र परशुराम गोडबोले.
(वेदमूर्ति सातारा)

॥ श्रीशंकर ॥

स्वस्तिश्रीमत्समस्तसुरवृंदपूजितपादारविंदशिवप्रतिबिंबवर्यश्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठुतपश्चक्रवर्त्यनाद्यविच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनसंस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलनिगमागमसारहृदयस्तोत्रत्रयप्रतिपादकसकलनास्तिकमतोच्छेदपूर्वकसकलधर्मसंस्थापनैकधुरीणवैदिकमार्गप्रवर्तकसर्वतंत्रस्वतंत्रश्रीमहाराजधानीऋष्यशृंगपुरवराधीशश्रीमद्राजाधिराजगुरुमंडलाचार्यश्रीमत्शंकराचार्यान्वयसंजाताभिनवपंचगंगातीरवासकमलानिकेतनकरवीरसिंहासनाधीश्वरश्रीविद्यानृसिंहभारतिकरकमलकिंजल्कोद्भवश्रीमदभिनवविद्याशंकरभारतिस्वामिपूज्यचरणेषु.

आज्ञांकित शिष्यसकलशुक्लयजुर्वेदी माध्यंदीनब्रम्हवृंद मु॥ मुंबई यांचे त्रिकाल चरणीं मस्तक ठेवून शिरसाष्टांग नमस्कार वि. वि.

सध्यां मुंबई व ठाणें जिल्ह्यामध्यें राहणारे पळशे जातीचें (जे आपणांस शुक्ल यजुर्वेदी माध्यंदिनशाखी वृत्यंशी ब्राह्मण ह्मणवितात ते) लोक ब्राह्मणांत मिसळण्याचा पुन्हां यत्न करीत आहेत; व त्या करिता जवळचे श्रीसंकेश्वर मठाकडे न जाता महाराष्ट्र भाषानभिज्ञ श्रीशृंगेरी मठाकडे जाऊन महाराष्ट्र भाषेंत असलेले आपले कांहीं कागदपत्र वगैरे दाखवून तिकडून शुक्लयजुर्वेदी ब्राह्मणांशीं आजपर्यंत चालू नसलेले -भोजनप्रतिभोजनकन्यादानप्रतिग्रहादि व्यवहार करण्याचें आज्ञापत्र एकतर्फी हकीगतीवर मिळाविल्याचें समजतें. त्या आज्ञापत्रांत ' यदि नात्याचारे व्यवहारे च व्यत्ययः ' असें एक वाक्य असल्यामुळें आपल्या आचारविचारांची चौकशी करण्याकरितां त्या शृंगेरी मठाकडून कमेटी नेमल्याचें व श्रीकडूनही त्या कमेटीस अनुमोदन असल्याचें (केसरी ता. ३–७–६) मध्यें रा. रा. बाळ गंगाधर टिळक कमिटीचे सेक्रेटरी यांचे सहीने प्रसिद्ध झाल्यावरून समजतें. यजुर्वेदी ब्राह्मणांबरोबर व्यवहार करण्याकरितां मात्र श्रीशृंगेरी मठाकडून आज्ञापत्र मिळविले ? व फक्त त्यांचे आचारविचाराची चौकशी करण्याकरितां कमेटी नेमण्यास मात्र श्रीशृंगेरी मठाकडून व श्रीद्वारका मठाकडून व संकेश्वर मठाकडून आणि शिष्य स्वामी करवीर यांजकडून अनुमोदनार्थ आज्ञापत्रें मिळाविल्याचें केसरी, इंदुप्रकाश वगैरे वर्तमानपत्रांतून कळल्यावरून आह्मां शिष्यवृंदांस मोठें आश्चर्य वाटतें. पूर्वी या पांतांत पळशे लोकांनीं चार पांच वेळां ब्राह्मणांत मिसळण्या करितां प्रयत्न केले; व त्यांचें पर्यवसान हायकोर्टापर्यंत वादविवाद होऊन ते ब्राह्मणांत मिसळण्यास योग्य नाहींत असें ठरलें आहे. १८०७ सालीं मुंबईमध्येंही पळशे लोकांनीं ब्राह्मणांत मिसळण्याकरितां अनुष्ठानें केली होतीं, व त्यामध्यें कांहीं ब्राह्मणांस नेलें हातें. पुढें चौकशी करण्या करितां मुंबईत असलेल्या हिंदुधर्मव्यवस्थापकसभेच्या सभा भरून महामहोपाध्याय राजारामशास्त्री बोडस महामहोपाध्याय भीमाचार्य झळकीकर वे. शा. भालचंद्रशास्त्री पाध्ये वगैरे विद्वान लोकांचे मतानें पळशे यांशीं व्यवहार केला असतां अव्यवहार्यत्व प्राप्त होतें, असें ठरून त्यांजबरोबर अनुष्ठान करणारांस सक्षौर प्रायश्चित्तें देण्यांत आलीं. व त्यांतील वे. रा. रा. बाळंभटजी घनपाठी व त्यांचे पुत्र यांस करवीर मुक्कामीं बहिष्कृत करण्यांत आलें होतें. नंतर त्यांनीं प्रायश्चित्त घेतलें. हें आम्हांस श्रुत असेलच. पुढें शके १८२१ सालीं सप्तमहीचे प्रसंगीं पळशे लोकांनीं ब्राह्मणांबरोबर अनुष्ठानें करण्याचा प्रसंग आणला होता. त्यावेळीं हिंदुधर्म व्यवस्थापक सभेचे सेक्रेटरी वे. शा. सं. काशीनाथ शास्त्री जोशी यांनीं ब्राह्मणांस सूचनार्थ हस्तपत्रकें वाटल्यावरून पळशांनीं

त्यांजवर फौजदारी केली होती. त्यांतली त ब्राह्मणांशीं अव्यवहार्य आहत ~. तो हुकूमनामा ज्येष्ठ शुद्ध ८ च्या बांई येथील धर्म साप्ताहिकात (अंक ४२-४४ मध्ये) छापिला आहे. तो कदाचित् श्रीचे नजरेस आला असेलच. वगैरे कारणावरून आपले शिष्यवृंद ब्राह्मणास हजारों रुपये खर्च येऊन किती त्रास पोंचला असेल हें श्रीचे ध्यानीं येईलच इत्यादि सर्व गोष्टीवरून पळशे हे दशाविधातील ब्राह्मण नाहीत असें ठरले असून पुन्हां त्यांची चौकशी करण्याकरिता श्रीकडून कमेटी का नेमली जावी व त्या कामीं आपल्या शिष्य वृंदांनी कोठवर द्रव्यव्यय करून व वेळ खर्च करून जाव याबद्दल श्रीनी विचार करावा व असेच ब्राह्मण होऊं इच्छिणारे इतर जातीनी आपल्या जाती विषयी चौकशी करण्याकरितां यत्न केल्यास आपल्या ब्रह्मवृंद शिष्यांनी उलट पुरावा कोठून व कोठवर करावा ? व त्या करतां द्रव्य व वेळ कोठून आणावा? हें एक ब्राह्मण जातीवर नवीन संकटच ह्मणावयाचे पळशे हे ब्राह्मण असल्याबद्दलचा जो पुरावा दाखवितात, तो सर्व वेभरंवशाचा आहे. विंध्यराजा देवगिरी कडून आला कीं गुजराथेकडून आला याचा निश्चय नाहीं. गोदातीर व नगर जिल्ह्यातून विंध्यराजानें आम्हांस आणलें असे पळशे म्हणतात, परंतु त्या आमच्या प्रांतात त्याबद्दल कोठेही उल्लेख व माहिती कोणास नाहीं. अर्थात् ते त्यांचें ह्मणणें खोटें आहे. त्याच प्रमाणे ते आपणांस ब्राम्हणत्व दाखविण्यास वृत्त्यंशीपणा पुढें आणतात. या कोकण प्रांतामध्यें सर्व वृत्तिवान गोळक होते, व अजूनही कांहीं ठिकाणीं आहेत, व त्यांनीं सर्व वृत्त्या त्यांच्याच घेतलेल्या आहेत यानां कागदोपत्री भट, नमस्कार इत्यादिक कोठे कोणी म्हटल्यावरून हे आपणास ब्राम्हण म्हणवितात परंतु इकडील गोळकासही भट वगैरे म्हणण्याचा प्रघात आहे. अर्थात् जसे गोळक ब्राह्मण नाहींत, तसे पळशेही ब्राम्हण नाहींत. पळशे लोकांची अशी एक तक्रार आहे, कीं कोकणस्थ वगैरे लोकांच्या मनातून आमच्या वृत्ती हरण करण्याच्या आल्यामुळें आमच्याशीं ते द्वेष करू लागले व आम्हास पळशे इत्यादिक कुत्सित नांवें ठेवून ब्राह्मणेतर ह्मणूं लागले. परंतु हेंही खोटें आहे. कोणताही साधारण ज्ञाता ब्राह्मण ब्राम्हणेतराकडे जेत्यर्थीदि हीन कर्मे करण्याच्या हीन वृत्तीची इच्छा करणार नाहीं. व यास दुसरीकडे कोठें ही वृत्तीहरण करण्याकरिता कोणास अब्राह्मण्य ठरविल्याचें उदाहरण नाहीं. या कोकण प्रांतांत पूर्वीचे असणारे इतर ऋग्वेदी यजुर्वेदी वगैरे ब्राह्मणांचें सर्व व्यवहार पूर्वापार स्वज्ञातीशीं चालू आहेत, व आमचे व्यवहार बंद पडले हें त्यांचें ह्मणणें सर्वथैव खोटें आहे. या प्रांतांतील ब्राह्मणांचे अन्नोदक ज्यास चालतें असे कायस्थ प्रभु, कुडाळे वगैरे जाती पळशांचें अन्नोदक घेत नाहींत. व हें त्यांचें करणें द्वेषमूलक नसल्यानें व ते पुरातन एकप्रांतस्थ असल्यानें पळशे हे ब्राह्मण नाहींत. करितां आम्ही नम्रतापूर्वक अशी विनंति करितों कीं पळशे लोकांची चौकशी करण्याचें नवीन कांहीं कारण नसल्यानें पळशे ब्राह्मण नाहींत असा ठराव व्हावा.

१ श्रींचे मनांत कमेटीचे द्वारें पुन्हां चौकशी करणेचीच असेल तर कमेटी ब्रह्मवृंदांकडून निवडून ती श्रींनी मान्य केलेली असावी.

२ त्या कमेटीनें पळशे ज्ञात ज्या प्रांतांत आहे, त्या प्रांतांत फिरून ब्रह्मवृंदांच्या सभा भरवून चौकशी करावी. कमेटीकडे हेलपाटे घालण्यास ब्रह्मवृंदांस लावूं नये.

३ कमेटीनें कोणास पाचारण केल्यास त्याचा खर्च पळशे ज्ञातीनें करावा.

४ कमेटीचें काम मुंबई, वसई व आगाशी या पांतीं चालावें व कमेटींत तत्प्रांतस्थ लोक असावेत.

५ पळशे लोकांशीं व्यवहार करणारांस बहिष्कृत समजलें जात असल्याकारणानें तसले लोक ह्या कमेटींत नसावेत.

६ रा. वामन शास्त्री इस्लामपुरकर हे रा. दिनानाथ बाळकृष्ण दांडेकर पळशे यांजकडे सर्व व्यवहार करीत असल्याचे समजते तसे असल्यास त्यांजकडे कमेटी नेमण्याचे वगैरे कोणत्याही तऱ्हेचे अधिकार नसावेत.

ज पळशे लोकांच्या केवळ आचारविचाराची चौकशी न होतां त्याचे ब्राम्हणपणाचीही चौकशी व्हावी.

या सबबत कांहीं कागदपत्रांच्या नकला पाठविल्या आहेत त्या पाहून व पूर्व वहिवाट मनांत आणून चौकशी करण्याचें कारण नाहीं, असें श्रीस वाटल्यास व श्रीचें आज्ञापत्र प्रसिद्ध झाल्यास आम्हां हितेच्छूंवर मोठे उपकार होतील कळावें सेवशीं श्रुत होय ही विज्ञापना.

सह्या यजुर्वेदी मा० म० ब्राम्हणसभा.

पाळ बाळकृष्ण हरिदास काशीकर, धर्माधिकारी
पुणतांबेकर.
शिनाथ शिवराम देशपांडे पुराणिक.
शवशास्त्री पुराणिक भानुशे.
रामकृष्ण दाजी जोशी पदे ज्योतिर्विभूषण
केशव हरी पदे शास्त्री
शंकर दाजी शास्त्री पदे आ. म.
गणेश केशव भानुशे धनपाठी
वासुदेव लक्ष्मण जोशी ,,
वासुदेव राजाराम अग्निहोत्री
केशव लक्ष्मण जोशी
कृष्णाजी शिवराम देशपांडे पुराणिक
श्रीधर शास्त्री देशपांडे
जोशीनाथ नारायणबुवा सातारकर
बळवंत बाबूराव रणभोर बुवा सातारकर
मार्तंड बाजी पाठक
गोपाळ बाजी पाठक
दीक्षित महादेव पदे
नारायण दाजी पाठक
लक्ष्मीहर धोंडदेव उपासनी
कृष्णाजी गोविंद जोशी
दत्तात्रय बाळाजी जोशी
बाळकृष्ण गंगाधर पुराणिक
जयनाथ रामचंद्र जोशी
कृष्णाजी गोविंद जोशी
दत्तात्रय पिलाजी जोशी
सदाशिव लक्ष्मण चिथडे
लक्ष्मण गोपाळ कुसुरकर
लक्ष्मण दामोदर चिथडे
बळवंत रामकृष्ण पावळकर
वामन महादेव नाशिककर
गंगाधर विनायक उपासनी
त्र्यंबक नारायण पाठक
विष्णु कृष्ण पाठक
महादेव रघुनाथ पाठक.
गंगाधर रामकृष्ण उपासनी.
गोविंद मोरेश्वर भदे.
लखाराम गोविंद जोशी
गणेश महादेव पाठक
सदाशिव महादेव जोशी
गोविंद बाबाजी वैद्य
विष्णु मार्तंड आळेकर
सीताराम वामन पाठक
वामन आप्पाजी निपुणगे
विष्णु मार्तंड जोशी
बळवंत यशवंत निपुणगे

वैजनाथ विद्याधर जोशी जुन्नरकर
श्रीधर लक्ष्मणशास्त्री पदे बडेदेकर वैयाकरण केसरी.
वामन बाळकृष्ण साडेरामदाशी बुवा
कृष्णाजी सिताराम दिमोटे
हरि गोविंद विडकर मोरीवाले
दत्तात्रेय गोपाळ वकापुरे
विष्णु नरहर लेले
कृष्णाजी महिपत अकोल
पढरिनाथ विनायक पाठक बुकसेलर
विश्वनाथ विनायक पाठक
विनायक महादेव अमरापुरकर
दामोदर गोपाळ वाडेकर
वामन गोपाळ वाडेकर
विष्णुपत अबादास नाकाडे
जनार्दन रामचंद्र शुक्ल
माधवराव अंबादास नाकाडे
हरि रामचंद्र शुक्ल
गंगन राजाराम वैद्य.
शंकर कृष्ण अकोलकर
सीतु शंकर जोशी
विनायक विष्णु शिरोडकर बी. ए.
वामन सदाशिव वैद्य
नारायण व्यंकटराव बंकापुरे तासगावकर
केशव वामन पाठक
दिनकर वामन पाठक
दत्तात्रय गंगाधर शिलेदार
चिंतो केशव नांदे
पांडुरंग गणेश कुळकर्णी
वासुदेव नारायण पुराणिक
विनायक बाळकृष्ण
बाळकृष्ण रामचंद्र किंकर
दामोदर काशिनाथ तासगांवकर
लक्ष्मण आनंदराव पुणेकर
त्रिंबक भैराळ पाठक
मावळराम नानाजी देशमुख
गोविंद गंगाधर जोशी
शंकर त्रिंबक समुद्र
सिताराम लक्ष्मण चोभे
काशीनाथ गणेश बेल्ली
दामोदर गणेश
कृष्णाजी विष्णु
गणेश बाळकृष्ण पाठक
मार्तंड मोरेश्वर जोशी
रामचंद्र गोपाळ देशमुख
रंगनाथ नागेश कांड
चिंतामण बाबादेव पाठक
कृष्णाजी रावजी कांड

शंकर . ठक
जनार्दन रामचंद्र जोशी जुन्नरकर
बाबा गुडेा हणमसागर
सदाशिव अमृत जोशी
यशवंत बापुराव आळेकर
कृष्णाजी गोविंद जोशी
कृष्णाजी नागेश्वर पुराणिक
सदाशिव विनायक पाठक
गणेश रगनाथ नलेकर
शंकर गोविंद महाजन
अमृत रघुनाथ डागे
रघुनाथ महादेव निजामपुरकर
बापु दत्तात्रेय भिरगी
दत्तो महादेव भिरगी
शिवराम दत्तात्रय भिरगी
बळवंत विनायकराव
गोविंद बापुजी गटणें
नरहर लक्ष्मण वेल्हे
रामचंद्र चिंतामण व्यवहारी जोशी
केशवराव रघुनाथ
कृष्णाजी हरी वाडेकर
केशव गोविंद जोशी
विश्वनाथ गणेश वैद्य
विनायक पुरुषोत्तम पुराणिक
वासुदेव विष्णु उपासनी
द्वारकानाथ नारायण माडीवाले
कृष्णाजी नारायण पोटभरे
गजानन नारायण पोटभरे
केशव गजानन पोटभरे
दामोदर वामन
रगो गोपाळ नगरकर
श्रीधर मार्तंड देशपांडे
वामन सदाशिव वैद्य
हरी नारायण वेल्हे
बाळकृष्ण विश्वनाथ उपासनी
शंकर विश्वनाथ भदे
गणेश काशीनाथ पाठक
भिकाजी गणेश ठुशे
शंकर सखाराम पाठक
लक्षुमण विनायक डांगे
केशव महादेव
वामन रामचंद्र वाडेकर
नारायण रामचंद्र गोडसे
नारायण महादेव संभुस
पुरुषोत्तम रगनाथ देव
राजाराम महादेव सभुस
पंढरिनाथ गणेश पोटभरे
गणेशमहादेव
त्रिबक नारायण पाठक
दत्तात्रेय हरी माध्वी
रघुनाथ प्रभाकर अळकुटकर
रगो जयराम भणगे तळेगावकर
कृष्णाजी महादेव अवचट
गणेश बाळकृष्ण महाजन
शंकर वासुदेव पाठक.
पांडुरग एकनाथ जितीकर.
दिनकर मार्तंड घोडेकर.
दामोदर बळवंत कुळकर्णी
विश्वनाथ रामचंद्र माध्वी
सदाशिव दामोदर माध्वी

सदाशिव दामोदर.
वामन आत्माराम ठुशे
यशवंत विष्णु काळे
महादेव विनायक सभुस
वासुदेव आत्माराम ठुशे
गणेश वामन भदे
गोविंद विनायक डांगे
आप्पाजी गगाधर गोरे
केशव आप्पाजी सगमनेरकर
बळवंत भगवंत पिळकोसकर
विष्णु विनायक डागे
गणेश आप्पाजी देखणे
लक्ष्मण गणेश देखणे
महादेव रघुनाथ पाठक
विष्णु कृष्ण पाठक
भास्कर विष्णु जोशी
गोविंद दिनकर उर्फ बाळासाहेब पदे
शंकर गगाधर वाडेकर
जनार्दन नारायण अकलीकर
जयवत रगनाथ अकलीकर.
विनायक काशीनाथ कुळकर्णी
कृष्णाजी बळवत गाजरे
दत्तात्रेय रघुनाथ वैद्य
नरहर विठ्ठल ठुशे
विश्वनाथ वासुदेव ठुशे
विठ्ठल बाळकृष्ण देवळे
नारायण गोविंद जोशी
काशिनाथ गणेश पाठक
रामचद्र बाबाजी मुळे
केशव गणेश वैद्य
गणेश महादेव मुळे
शंकर दामादर
केशव गणेश शुक्ल
महादेव हरि नाकिले
केशव गगाराम उपासनी
निळकंठ विष्णु शेटे
व्यकटेश आबाजी अकोलकर
विश्वनाथ मार्तंड अवचट
रघुनाथ मार्तंड अवचट
कृष्णाजी पंढरिनाथ अवचट
शंकर लोणविले
दत्तो रावजा किनईकर
धोंडू बापुजी
विठ्ठल वामन जोशी
जगन्नाथ सदाशिव सुतवणी
सदाशिव गणेश सुतवणी
शंकर सावळाराम गाजरे
विश्वनाथ महादेव तरटे
बळवत यशवत निपुणगे
वासुदेव गगाधर शुक्ल
श्रीधर केशव मोटे
गणेश महादेव संभुस
गोपाळ बाबाजी मंगरुळकर
गोविंद पंढरिनाथ अवचट
नारायण हरी गाजी भोयरेकर
काशीनाथ कृष्ण मेढी
हरी गोपाळ गांजी भोयरेकर
पुरुषोत्तम हरी भोयरेकर
गणेश आपाजी देखणे
पाडुरग बळवत नारायणगावकर
काशीनाथ सखाराम बारसोडे

बाळकृष्ण लक्ष्मण जोशी
त्रिंबक [illegible] पाठक शास्त्री
लक्ष्मण [illegible] पाठक पुराणिक
हरि [illegible] पाठक जोशी
गणेश केशव पाठक
[illegible]ाड पाठक
लक्ष्मण मार्तंड पाठक
महादेव भट आठवले काशीकर
बडोदे [illegible]वेद तानपाटमा
रामचंद्र सदाशिव शुक्ल
गोविंद बळवंत पाठक
विश्वनाथ श्रीपाद पाठक
भालचंद्र भ [illegible]नरकर
त्रिंबक नारायण सभस बुवा अळेकर
पद्मनाभ हरी अंबोलकर
विनायक गोपाळ
विष्णु गोविंद
विश्वनाथ विठ्ठल पाठक
चिंतामण विठ्ठल पाठक
जगन्नाथ महादेव भक्त
गवजी कृष्ण बडोदकर हरिदास
अनंत रामचंद्र तरडे
गोपाळ लक्ष्मण पाठक
गणेश त्रिंबक वाडेकर
कृष्णाजी शंकर वाडेकर
पांडुरंग एकनाथ जिनिकर
शंकर वासुदेव पाठक
वामन गोपाळ वाडेकर
दत्तात्रय लक्ष्मण [illegible]
महादेव केशव
बाबुराव नारायण आकलेकर
गणेश पुरुषोत्तम वैद्य
वासुदेव बळवंत जोशी
गोपाळ सदाशिव जोशी
गोविंद केशव जुन्नरकर
मुरलीधर रावजी दीक्षित
सावळेराम गणेश पुराणीक
त्रिंबक दामोदर कुलकर्णी
दिगंबर हरि धात्रे
महादेव अनंत जगली

गजानन रंगनाथ दुबे
भगवंत बळवंत कांड
विनायक कृष्णाजी कांड
निळकंठ गजानन उरशेकर
हार दामोदर गद्रे
नारायण दामोदर गद्रे
नारायण केशव सुर्वे
सिताराम त्रिंबक पाठक
मार्तंड अण्णाजी देखणे
पांडुरंग कोंडदेव माडीवाले
गणेश गोविंद वैद्य
गोविंद रामचंद्र पाठक
बाबुराव कचेश्वर गोसावी
हार गणेश रानपाठकी
बळवंत गंगाधर वैद्य
गोविंद दामोदर कुळकर्णी
प्रल्हाद सदाशिव पारेकर
त्रिंबक शंकर कुळकर्णी
सदाशिव गणेश जोशी
सदाशिव लक्ष्मण
वामन केशव येवलेकर
विष्णु रंगनाथ कुळकर्णी
भगवंत रघुनाथ कुळकर्णी
लक्ष्मण विठ्ठल कुळकर्णी
गोपाळ लक्ष्मण ,,
दत्तात्रय वामन ,,
गोविंद त्रिंबक जोशी
हरि बळवंत जोशी
लक्ष्मण दादाजी सहस्रबुद्धे
गोविंद बापु जोशी
विनायक रंगनाथ वैद्य
बळवंत हरि कुळकर्णी
मार्तंड नारायण जोशी
मार्तण्ड त्रिंबक वैद्य
शंकर रामचंद्र रोगे
बापु आत्माराम
गोविंद केशव पंडे
गणेश विठ्ठल बर्डे
महादेव रंगनाथ वर्लेकर

याविषयी खुलासा करणें तो रा० शंकर कृष्णाजी अकोलकर सेक्रेटरी, ग्रं० मा० मं० ब्राह्मणसभा, गिरगांव पोष्टामागें मुंबई.

नेटिव ओपिनियन प्रेस–मुंबई.

श्रीशंकर

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यादि
बिरुदावलिविराजितश्रीमज्जगद्गुरु
श्रीशंकराचार्यसुप्रसन्नाभिनवसच्चिदा
नंदभारतीमठशृंगेरीशिवगंगापुण्यचरणेषु

आत्यंकित शिष्यानें लक्ष्यजुर्वेदि माध्यंदिन ब्रह्मवृंद मुकाम मुंबई यांचे अभिकालसाष्टांगनतिनमस्कार. श्रीचरणांचीकृपेकरून सर्वेषांकुशलम् विशेषस्तु.

यामुंबईशहरांतील पल्लेशजातीचे लोक आहेतनें आपणासहि यजुर्वेदी ब्राह्मण समजून घेतात व आमचे जातीतहि शिरोमणी आचार्य करितात त्यावरून श्रीशृंगेरीश्रीसंकेश्वर श्रीद्वारका मठाकडेचाहि आम्हु आहेत यापमाणे श्रीसारदेसहि नेहमी आकरितात श्रीसंकेश्वर मठाकडेकेलेल्या अनेकविनंत्या [illegible] यापल्लेशजातीलोक आपणास एकून एकवेदपत्रमागतीलअगरवेदोक्त पूजावगैरेकरा याचेइच्छा प्रदर्शनकरितोतेपण (श्रीचरणासभेंडीहि मुकामीयावयाचेकाहीमाहितीमिळालीअसतेतर) श्लोकबद्ध नयानावेदाधिकारदर्शकपत्रवगैरे देऊनयेकारणअसें तरजयतनभितपूर्वीचार्याकडून एकवेदपत्रमिळवल्याचेरत्न यानाआमचेजातीतघोटाळामाजविश्वासअवघाई मिळतोकरितांश्रीचरणांनीकृपाकरूनयानासाअभ शनमिळेलअशीआशाधरून स्थोडक्यांतसविस्तरयजुर्वे दीयांचीसविनयप्रार्थनाअंतःकरणपूर्वकहोवितापत्र.

आश्विनवा॥७ मंगळवार
१८२८

यजुर्वेदी मांगेलमहाराष्ट्रीयब्राह्मण
सेवाश्रंगार

श्रीस विनंतीपत्र नअर्जपोवत्र्याचेउत्तरयोबे

पत्नागीरगांवपोस्टाबेमागे. आ.म.वासुदेवशास्त्री

ऐनापुरेयाचेघरी-उसरलीरावा

श्रीमज्जगद्गुरु शंकराचार्य सन्निधौ विज्ञापनेसि.

विद्यमान-वेदशास्त्रसंपन्न रा० राजश्री श्रीकंठशा एजंट (सर्वाधिकारी)

सन १९०८ इ० च्या प्रकर्ण नंबरांतील नंबरचे आधारें.

सामाजिक-निकाल सूचक पत्रिका.

मुकाम [illegible] डिस्ट्रिक्ट [illegible] ता. माहे सन इ० शके १९०७ १८३९

एजन्ट (सर्वाधिकारी)
श्री मज्जगद्गुरु शंकराचार्य
महासंस्थान आदिपीठ शृंगेरी

सदाचार संपन्न वे० राजमान्य राजश्री [illegible] मुकाम [illegible] तालूका [illegible] जिल्हा [illegible] यांचे विद्यमानें,—समस्त पंचद्राविड पंचगौड, ब्राह्मण, क्षत्रिय, वैश्य, शुद्रादि अष्टादशवर्ण-षण्मतस्थान्तर्गतप्रमुखाशेष विद्वज्जन महाजनादि सामाजिक मण्डळी वास्तव्य [illegible] यांस कळविण्यांत येते कीं,—

[illegible]

उत्पन्न होऊन विंचवाजानें दिलेले दानपत्र कायम झाल्यामुळे वृत्यर्थ हक्क वगैरे माध्यंदिन यागवा वृत्त्यर्थी ब्राह्मणांकडे स्थिर झाली

४-६-६-८-१८-१५-३३-३४-३५ संख्येच्या दस्तांवरून - पोर्तुगीज सरकार, श्रीमंत पेशवे, रामनगरचे महाराजे मुंबई सरकार, ठाणे कोर्ट, मुंबई सुप्रीम कोर्ट, हाय कोर्ट या कंपनी बाजीरावे वगैरे मानी आणलेले कारणांवरून माध्यंदिन यागवा वृत्त्यर्थी ब्राह्मणांस पौरोहित्य, नांदीमुखी व इतर अधिकार्‍यांचा हक्क कायम करून दिलेला स्पष्ट होतो. यावरून [illegible] जमाबंदी तहकूब वगैरे या [illegible] आपली कुली स्थिर करून देणेचा आणि सार्वजनिक सभेचा उपयोग करून घेतल्याचे दिसते.

दस्तैवज नंबर २ [illegible]

हुंडी यांना अग्निहोत्राचा अधिकार नाही असा तंटा होऊन श्री क्षेत्र नासिक त्र्यंबकचा ब्राह्मणांनी संमतीपत्रे आणवून तुकेंवर अग्निहोत्री यास अग्निहोत्राचा अधिकार आहे म्हणून धाकानी बाजीराव यांनी आता दिल्याचे समजते.

[illegible] विंचवाजानें वरे १२२१ मध्ये माध्यंदिन यागवा

[illegible] या गावची देवसंस्था [illegible] हे शालिवाहनानंतर शके १६६८ मध्ये म्हणजे सुमारे ७७० वर्षे, हा काल पर्यंत सालाही विवादांकुर न उद्भवता चालली म्हणजे माध्यंदिन यागवा वृत्यर्थी ब्राह्मणांनी कुभलिल्या प्रमाणें दिसते. कारण ७७० वर्षानंतर शके १६६८ साली अग्निहोत्राधिकाराचा विवाद उत्पन्न झाल्यावेळी ब्राह्मणांस धर्मप्रवृत्त पालक बाळाजी बाजीराव यांनी विचार करून, अग्निहोत्राचा अधिकार आहे असा निर्णय दिला नसता. त्यांचे धर्मसेवेपी सर्व अधिकार माध्यंदिन यागवा वृत्यर्थी ब्राह्मणांकडे गेल्याबद्दल इतर प्रतिपक्षी ब्राह्मणांचा द्वेषांकुर निपंजला असे म्हणता येईल. हे वाचकांस कारण दोहोंचे समजण्यास दस्तैवज नंबर ११ आधार आहे. हा दस्तैवज बाजीराव प्रथम यांनी शके १७३७ साली निकाल दिला आहे.

[illegible] शिरगांव मध्ये गंधवनाईक देवस्थानी [illegible] स्थापना केल्यानंतर [illegible] शिवलिंगाची स्थापना केल्यानंतर या प्रांतांमधील इतर प्रतिपक्षाच्या ब्राह्मणांनी शिवलिंग प्रतिष्ठा करणेचा अधिकार यांस नाही म्हणून व हे अब्राह्मण आहेत म्हणून सरकाराकडे विवाद आणिल्यावर त्यांची चौकशी चालून विंचवाजानें दिलेल्या दानपत्रावरून व ग्रंथतत्त्वानुभवावरून पहिली शिव नसून (मुख्य) त्र्यंबकी ब्राह्मण आहेत वगैरे ठराव दिलेला आहे. [illegible] प्रथम शके १६६८ मध्ये पाली माध्यंदिन यागवा वृत्यंबकी ब्राह्मणांनी अग्निहोत्राधिकार नसल्या विषयी [illegible] उद्भवून तो स्थिर केल्याकारणानें शके १७३७ मध्ये हे ब्राह्मण [illegible] तिवाद आणल्याचें स्पष्ट दिसते. तेव्हा रघुनाथ बाजीराव [illegible]

प्रभु यांनी हे वृत्यंती ब्राह्मण आहेत असा निकाल दिला. [illegible] पहा. येथे दुसऱ्या कारणांसाठी [illegible] दस्तैवज नंबर ४ पासून माध्यंदिन सारखा वृत्यंती ब्राह्मणांस पंढरा हे नाव असा वेगळे वाटते व पंढरी हे उपनाव असावेसे दिसते. या विषयी माध्यंदिन सारखा वृत्यंती श्रीकृष्णभट्ट मराठे औरंगाबाद यांतीलच गोदावरी तीरी पंढरी नामक ग्रामे असून तेथून दिवाकर माध्यंदिन सारखा वृत्यंती ब्राह्मण ते पूर्वज सुमारे ४ पिढ्यांपूर्वी जाऊन असावे असे वाटते. याविषयी रघुनाथ बाजीराव प्रधान [illegible] यांनी विचार करून पंढरी हे ब्राह्मण [illegible] ही भिन्न नाही. हे वृत्यंती ब्राह्मण आहेत असे ठरविले. या ग्रंथातील अनुभवावरून पंढरी भिन्न जाती नव्हे हे वृत्यंती ब्राह्मण आहेत असे रघुनाथ बाजीराव प्रधान यांनी आपल्या निकालांत विदीत केले असल्यामुळे सदर हू प्रथमतःच मा. सा. वृ. ब्राह्मणांचे चरित्राचे परिशीलन केलेले असावे असे वाटते.

दस्तैवज नंबर ९-१-१९-३७-३८ या नंबरचे दस्तैवज रामनगरचे महाराजांनी हे माध्यंदिन सारखा वृत्यंती ब्राह्मण आहेत वगैरे नमूद करून दान पत्र दिलेले आहे. यावरून माध्यंदिन सारखा वृत्यंती ब्राह्मण म्हणणेस कोणी संशय नाही.

दस्तैवज नंबर २० पासून ३२ पर्यंत सुमारे पत्रे बाजीराव बल्लाळ प्रधान यांनी लिहिलेली आहेत यांत माध्यंदिन वृत्यंती ब्राह्मणास सेवक नमस्कार वृत्यर्थे दिवोणे दिलेली आहेत. या माध्यंदिन सारखा वृत्यंती ब्राह्मणा विषयी नसते दोष उत्पन्न करणे हे त्यांचे श्रेय सहन न होणाऱ्या लोकांचा द्वेषच कारण दिसतो कोणी नाही.

दस्तैवज नंबर १२-१३-१४-१५ यांत गोपधेनाद् महाभरणा पत्रम् दिल्या आहेत. या कोणी कारणाने दिल्या असतील तथापि नंतरचे आधारावरून या पत्रिकांचा अभिप्राय ग्राह्य धरला पाहिजे.

दु. नं. १८ यांत ठाणे कोर्टातील एका साक्षीदाराचे पत्र आहे.

दु. नं. १९ यात सन १८८३ सालांतील निकालांत शिवालिंग पूजेचा विवाद उद्भवला त्याचा विचार करणे अवश्य जाणून न पंढरी ब्रा. हे ब्राह्मण होय किंवा नव्हेत अशा विषयी विचार करणे हे कोर्टाचे काम नव्हे कोर्ट आहे. ज्या प्रकरणी विवाद त्याचा निकाल देणे हे न्याय्य आहे. ब्राह्मण होय अगर नव्हे या विचाराचे प्रकरण नसल्यामुळे व सदरी कोर्टास अवश्यकता नाही म्हणून मा. सा. वृ. ब्राह्मण हे ब्राह्मण नव्हेत असे म्हणणे संयुक्तिक नाही. (म्हणता येणार नाही)

दु. नं. ३९-४० यांत ठाणे सेशन कोर्टाचा व मुंबई हायकोर्टाचा ठराव सन १८९० व १८९२ ई. मध्ये दिलेला आहे. यांत प्रतिपक्षानी खोटी नाते निवाडी आहे म्हटले तथापि (मा. सारखा वृ. ब्रा. हे ब्राह्मण आहेत असा स्पष्ट निकाल आहे. सन १९०५ पर्यंत विचार चालला तरी त्यांतही हे ब्राह्मण अशे ठरले आहे.

आम्ही मुंबई, ठाणे, भिवंडी या ठिकाणी संचार करीत असतां मा. सारखा वृ. ब्राह्मणांचा अधिकार विचार चालला होता असल्याचे आम्हांस

[illegible]

[illegible]

[illegible]

श्रीमत् परमहंस परिव्राजकाचार्य महाराज श्री श्रृंगेरी
श्री शारदा पीठ स्थापी यांचे चरणकमलीं अनंतानंत
कोटी साष्टांग नमस्कार विनंती विज्ञापना.
श्री कडून तळेगावकर भास्करराव देशपांडे हे चिमूर
येथील विश्वेनाथपंत ढोकर यांचे प्रायश्चित्त झाले
किंवा नाही व झाले असल्यास कागद पत्र पाठविण्या
करितां आल्याबरून आम्ही कागद पत्रा संबंधी माहीती
दिली. त्यावरून चिमूर येथील विश्वेनाथपंत ढोकर
यांचा प्रायश्चित्त विधी व पंक्ती पावन विधी झाला
असे हे मला पुर्णपणे माहीत आहे. नाशीक कर ब्राह्मण
ब्राह्मण व वे. शा. सं. सूर्यनारायण शास्त्री सर्वाधिकारी
हे वरोडा येथे कोही अडचणी मुळे कलंकी आरोपीत मंडळी
चे प्रायश्चित्त करितां आले असता वे शा.सं. सूर्यनारायण
शास्त्री यांनी नाशीक कर ब्राह्मणा पैकी दोघे ब्राह्मण वे.शा.
शास्त्री यांनी नाशीक कर ब्राह्मणा पैकी दोघे ब्राह्मण. वे.शा.
सं. काशीनाथशास्त्री भके व. वे.शा.सं. हरिभटथाणी
यांना अधिकारपत्र देऊन चिमूर येथील मंडळीचे
(अवशिष्ट) प्रायश्चित्त करितां तेथे पाठविले होते
चीमूर मुक्कामी वर निर्दिष्ट केले प्रमाणे नाशीक कर
ब्राह्मणांनी विश्वेनाथपंत ढोकर व आणखी कोही
मंडळीचे प्रायश्चित्त केले. वरील प्रसंगी यांना सुद्धी
पत्रे दिली विश्वेनाथपंताचे सुद्धीपत्र जोडलेले

आम्हाला याबद्दलचा येणे उद्देश नाही कारणाने या
च्याजवळ चिमूर मुक्कामी असतील.

विश्वनाथ पंताच्या प्रायश्चित्ताबद्दल सालाबादप्रमाणे
पेंढारी व्यवहार यांच्या आमच्याही पेंढारी व्यवहार
आहे. यांच्या प्रायश्चित्त विधीबद्दल [illegible]
आम्हास माहीत असल्यामुळे यांचे संबंधाने
शंका घेण्यास मुळीच अवकाश नाही. चिमूर
इनं तीन कोस असतांना नेरीगत्की राहणारे
गोपाळराव वेगडे यांचे मात्र प्रायश्चित्त अजून
पर्यंत झालेलं नाही तसेच दुसरे एक दृश्य
पेंच्याही आढळून आले प्रायश्चित्ता बद्दून
राहीलेले आहेत. या दोघांही दृश्यांबद्दल आमचा
किंवा विश्वनाथ पंताच्या अथवा आपल्या कृपा
दृष्टीने शुद्धता पावलेल्या कोणाही इसमाचा
पेंढारी व्यवहार नाही. या प्रमाणे मंडळीतील श्री शेवडे
सादर केलेली आहे. दिगंबर कर चिंतामण्या वाद्दलची

गोविंदराव सारस चिमूरकर यांचे प्रायश्चित्त व
पेंढारी धावन पुणे मुक्कामी केले याबद्दल विचारणा चेसमागे
वे. मु. सुर्यनारायण शास्त्री घाणी नाशिककर दोघा
ब्राह्मणांना अधिकार पत्र देऊन पाठविले होते त्या गोविंद
रावनी आपले सर्व इत्. विश्वनाथ पंताच्या प्रायश्चित्ता
विधी व पेंढारी पावन विधी पुरा करून घेतला व मुळचे
यांचे कनेक्शन तडेगावकर यांचा इतीर संबंध असा
वरील प्रसंगास आलेली आमची खात्री झाली. वरील माहितीची
वे. शा. सं. सुर्यनारायण शास्त्रीने देतीलच. करवाने इतिहासाची

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपद- यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन
प्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टां ष्योगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य
विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापना र्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा
र्थप्रकाशक सांख्यत्रयीप्रतिपालक स- निगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
सर्वतंत्रस्वतंत्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानग- हाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप
नाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचा क तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरवराधी
श्वर श्रीशृंगेरि श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्मार धक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर
भारतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृं शिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चि
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषुः

ता २९ नोव्हेंबर १९०९

श्रीचरणी विशेष विज्ञप्तीकीं ता २८ रोजी जे विनन्ती
पत्र पाठविले ओहे त्या बॉम्बे गॉझेटी अरच्याउताऱ्यां
विषयी लिहिले ओहे तरी श्रीचरणी "उत्तरकोकणांती
ल प्राचीन शुक्ल यजुर्वेदीय ब्राह्मण ज्यांची माहीती"
एणून पुस्तक ल लिहिले
ल फुटनोट, व, ची फुटनोट पाइज्याची श्रीनीं
लिहिले ओहत. तेंचप्रमाण
शिवाय मीअसें ऐकलें कीं श्रीचरण मुंबई मुक्कामि
असतां आमच्या विरुद्ध मंडळीनें आमची ब्राह्मण मंडळी
अमदाम करीत म्हणून श्रीस सांगितलें व तेंसांग
ण्यांत वेदशास्त्रसंपन्न गंगाधरशास्त्री उपासनी होते त्या
पुढें श्रीनी आमच्या प्रतिनिधी म्हणून मुंबई गांवीं पाठविले
व करितां तसेच गेले व तीकडे वर्तमान ...

निघाली आहे. वे. शा. सं. बालशास्त्री उपासनेनं धांस
जर स्वराज्यर असास संघ आलाहोता किंवा ... च्यामता
वर जर कोणी असाठस्या पट विला होता तर त्यांनी त्या
शंकेचं निवारण सत्वप्रत्यक्षा ... स्तुत करावयाचं होतं.
आमच्या आप्रांतांतील कृ ... शी यजुर्वेदीय मंडळीचा
बुद्धांधाडाव करावा म्हणून व कोणासही दुसरे कांहीन्यून
कित नाहीं म्हणून ... अभक्षाभक्षाचा वरील खोटा
आरोप प्रतीपक्षी चित्पावनादी मंडळींवा यादाम्ह
णांवर लादण्यास प्रयत्न क ... त आहे श्रीचरणी विदीत
व्हावें. आचार व्यवहारांत आमची मंडळी विष शुद्ध
असून व मंडळीचा जमाव महाव असल्या मुळें अभक्षा
भक्षादी हा. आमच्या मंडळींत शक्य नाहीं हे मीमांसा
चंद्रमौलेश्वरास सप्रमाण श्रीचरणीं ... दिले
श्रीचरणांकडून ह्याचा योग्य विचार होऊन अशीघ्रपण
आज्ञा आहे विशेष विज्ञापि सिद्धेषु किमधिकमसावी

आज्ञाधारक नम्र

...

...

हत उपकार होणार आहेत. श्रीचरणी मीआजे
त्याचे कागद वगैरे पनवेल मुक्कामीच पाठ
ले आहेत त्याससंबंधाने श्रींचा काय विचार
ला आहे हेंकळणें विचारी मी तारंदीवस पत्रा
मार पाहीत आहे. श्रीचरणी अवलोकनार्थ
"महणोपत्ती मार्तंड" म्हणून एक ग्रंथ एका
स्थानकडून मुद्दाम मागून दिलाहोता व तोआतां
हस्तस्थास पाहिजे आहे म्हणून श्रीकडून तोग्रंथ
ह्मफित मुलापाठवित्यासबरे. त्याग्रंथा
दुसरी प्रतिलिपि (मूलप्रतिलिपि) नाहीं म्हणून मागणीकेली
ह्याबद्दल क्षमा असावी, दुसरा ग्रंथमूल
तिलिपि त्यास मीतोश्रीचरणी संग्रही
यास आनंदाने पाठवून देईन.
श. शा.सं. माधवशास्त्री यांस साष्टांग
स्कार प्रविष्ट करावा व त्यांचे कडून क्षेमवर्ती

कधी कृपा करावी. वंदे श्री स. सा. नि.

यंकटेश्वर दासजी यांस सुखसमाधान विशेष असो

नमस्कार पृच्छा व्हावा यानंतर श्रीचरणी

करावे त्यासंबंधे रुबरू पडीस सुखसमाधान

नमस्कार कळावा व बाकीचे आसंबंधे पडीस

पडीसही योग्यायोग्य विचारीत असो हे

पृच्छा व्हावी

कृपा असो रामसेवक प्रतिनिधि वंदे रामदास.

ही विज्ञप्ती.

आपला

नम्र आज्ञाधारी नम्र

शिष्य

दिनानाथ बालकृष्ण नाईक वा. ३. ह.

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यतपोधनज्ञानघनाश्रमपरा-
तारपारीणयमनियमासनप्राणायामप्रत्याहारध्यान-
धारणासमाधिसंयोगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्र-
वर्तिनाम् विच्छिन्नगुरुपरंपरा आद्य षड्दर्शनस्थापना
चार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदोपनिषदा-
दि सर्वशास्त्रार्थविचारधुरीण सकलनिगमागमसार-
हृदय लौकिकसार्वभौमसर्वज्ञसंस्थानाधिराजधा-
नीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासन-
प्रतिष्ठापनाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुश्रीअंडाचार्य
तुंगभद्रातीरवास अद्वयद्वैत पूर्वपश्चिमदक्षिणोत्तर श्रीशृंगेरी
प्रतिष्ठिता शंकरपादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीदक्षिणगंग
श्रीगंगाधरभारती स्वामिनां करकमलसंजात श्रीसच्चि
दे श्रीशिवगंगा श्रीरुद्रशैलाख्या चिन्मयसच्चिदानंदा
दशीस्वामि चरणकमलेभ्यः — सादरं प्रणमामः —

येत्या दोन वर्षांचारंभ होतांना सांगितले पाहिजे
ब्राह्मण सांत्वना संबंधाने सरकारचा ब्राह्मणवर्गाशी चर्चा चालू
आहे व ती सकारणी होईल निकाल शृंगेरी मठाने आपले का
आहे असले असेही ऐकतो. दिवाय ही सकारणा संबंध
येविषयी निर्णय सकारने शृंगेरीमठाकडून एक कमेटी
नेमली असले ऐकण्यात आले. या कमेटीमध्ये न्यायमूर्ति
सुब्बा रॉव दोघे देसकरी रा. सा. बालगंगाधर टिळक यांचे
नोमिनेशन असल्याचे आतिशय हुशारीचे आहे. हा कमेटीचा
रत्नप्रभ येत्या ता. ४ नोव्हेंबर रोजी दोघी पक्षांचे अंक
पत्रांचा तपासिक करण्यास हुबली मुक्कामी करणार असले
त्याचे ऐकतो; तरी ही गोष्ट अद्यापी निश्चित नाही. कमे
टीचा रत्नप्रभ येत्या कोल्हापूरला अथवा देवास श्रृंगेरी
जाणे संभवनीय. संभवनीय असला तरी हा लेख आहे तो

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन-
प्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य-
विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा-
र्थप्रकाशक सांख्यत्रयीप्रतिपालक सकलनिगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
सर्वतंत्रस्वतंत्रश्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप-
नाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरवराधी-
श्वर श्रीशृंगेरि श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर-
भारतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृंगेरिश्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चि-
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषुः—

आलसावा आहे तोपर्यंत ईश्वर कृपा करून
तो आपला हात काढून घेईल व पडून राहू नाही तो
पाय मोडतील तोपर्यंत ईश्वर कृपेने
दूर होवी.

कलियुगाचा प्रभाव असा आहे की दिव
सानुदिवस धर्म, सत्य, बुद्धि, क्षमा, दया, आयुष्य
बल, व विवेक ही सर्व नष्ट होत जातील. ज्या पा
द्रव्य असेल त्यास सच्चकुलीन, सज्जन व गुणवान
या संज्ञा मिळतील; ब्राह्मणाकडे मंत्र तोपर्यंत
वरून ओ करवायला लागेल त्यापुरतीच ब्राह्मणां
नाच्या नानाने शुन्यादि वेल, कलह माजून राहतील
सगे ब्रह्मज्ञान, आपण कोरडा पाषाण या प्रमाणे
स्थिती ऐसे दिवस होत जातील

गुरू महाराज- या महाराष्ट्रांत व इतर ठिकाणी
मिळून ब्राह्मणांच्या अठ्ठेचाळीस जाती आहेत व
इ. दक्षिण कोकण देशाच्या उत्तरेस सह्याद्री
पर्वत आहे. मुंबई प्रांतामध्ये या ब्राह्मण देश
व दक्षिण कोकणांतील चित्पावन यांच्यामध्ये
पंक्ती व्यवहार होत नव्हता तो सुरू झाला कर्ण्ये पडू
बरेच वर्षांनी तो होऊ लागला तथापि अद्याप बे
व्यवहार कचित होतो. ब्राह्मण जेवत नाही असे च
म जावयाचे त्यासाठी बोटाने मोजावयाच्या
पुरावे असल्याशिवाय नाहीत परंतु या अगदी खोट्या अ

२ कऱ्हाडेब्राह्मणांमध्यें[illegible]

लून मग[illegible]लूको कण[illegible]स्थ, कऱ्हाडे ब्राह्मण

[illegible]चे[illegible]चरित्र सुरू होतहोत आतां तोनिधि

चार झाला आहे.

३ चित्तपावनांतील[illegible]च्या मागमत्तागुन

पाऊत्तर कोकणातयऊन[illegible]कऊ[illegible]पेढ्यानपिढ्या

[illegible]उनहोकऊलरहिनाशीझाले मगहिकडोकिरकंर

[illegible]म्हणलेकहोतेयांच्यांतनसा चित्तपावनांतवार

[illegible]लन्नहोऊनलेपलगतीचेलग्नहोतहोत अखेरी

डभयपक्षएकतेऊनहोटीनरोटीव्यहवार सुरू

तचाकलाआहे परंतुअद्याप धडाक्यानें तोचालू

हे असेंस्वामिनें[illegible]कणांतेंईस्टकींवाहीं हेंसम

तनाहीं.

४ [illegible]कोकणांतांतदेवरुपेंब्रह्मदेशाचाएक

[illegible]गआहेयांनेहातचास्वंपपाकनिष्णात मानलाजातो

परंतुयांमध्यें[illegible]कीमध्येतमनवलेतोहीप्रकारबराच

[illegible]रूजहालाचलयापाअद्याप[illegible]किंवेकशांकेरवोरगे

हाकायतच्याआहेत.

[illegible]क्रयन्नदीब्राह्मण[illegible]ज्यामध्येवानेप

[illegible]गदीनचेंमरणझालातेहेपेढणाहून महाराजगाज्या

पिराजविंचूराजयांचेबरोबर आले[illegible]णी

जोशीपणाच्या व उपाध्यपणाच्या वृत्त्या संपादून
तें आजपर्यंत अमरीं अलग राहिले व हेलवयां
त व त्यांच्या मंडळीपूर्वी अभिमानी होती त्यांना व हल्ल
ह्या वृत्तांत आपण सामील व्हावें असें वाटलें,
मध्यंतरी हा दृष्टिभानुपाताचा नानाप्रकारचा वि
लक्षणें मोठेकरितां पुरुष तोंडून गेलेल्या वाणीं नाशी
करणें रेठिकाणचे मजुरी ब्राह्मणांत मिस
ळण्याच्या प्रयत्नांत त्यांच्या प्रयत्नांत त्यांच्या
ईर्ष्येच्या तप्त वाणीप्रयत्नकेलाम्हणीं उल्लेखुनें
केलेल्या नाशी ही झाले.

आतां कडेवर्षे दिढवर्षे होईल कीं येक
कोकणस्थ, देशस्थ, कऱ्हाडे, वगैरे यांच्या जा
ग्रहानें ऋग्वेदी ब्राह्मणांचे पुढाऱ्यांस
हा ब्रह्मसमाजांतील घोराका नाहीं साहवा
असें सुचविल्यावरून, शुक्लयजुर्वेदी ब्राह्म
णांतील पटवर्धन यांणी श्रीहरिपंतांच्या यत्न
माहात्म्यास आपण वर ब्राह्मणअसतांव
आजपर्यंत कीं येक आपली जातकामुळें अलग
असल्यास ब्रह्मवृंदएकवाक्यतेनें वा
गावा अशी इच्छा प्रदर्शित केल्यावरून
यांणी श्रीच्या बऱ्हेवाईतील मनसुबा पाहून

+ मठश्रृंगेरी-

इतर ब्राह्मणांचा लाभ होईल असा आहे व श्री

ी स्वामी महाराज यांचे कृपेने श्री दत्तात्रेय

ी यांचे सांगितल्याप्रमाणे दिवसेंदिवस उत्तरोत्तर या

ामी कृपा होऊन येणेप्रमाणे यांचे मनोरथ सिद्धीस

ेऊन हे पाहून श्री करवीरनिवासिनी अंबाबाई

ंचे कृपेकरून सर्व ब्रह्मवृंदांची कमीतकमी पंचवीस

रुपये मिरत्मा दक्षिणेची तरतूद मोठ्या

ांतीत मनुष्य आहेत म्हणजी या महाराष्ट्र

ीमध्ये एक ब्रह्मण माजाची माती व्हावी

ीमी दिली आहे- याशिवाय पंचवीस ब्रह्मण

ांना तीन पुरुषांची माहीती भोजन १० वर्षे

ाहिती असून याचा आचार विचार उत्तम

गहीला मध्ये याचे बरोबर मनोभावे यांतील

स्त्रीमंडळीकडून जो हीन पाश्चात्य यांचा माग्यही

हवा जरूर होता झाला आहे

श्री स्वामी महाराज आपला ब्रह्म

देदा चा उद्धार करण्याकरितां आले आहे

ो सर्व ब्राह्मण ब्रह्मवृंदांनी एकत्र होऊन राहू

परस्परांचे ब्रह्मभाव नीट व्यवहारांत

करण्याची योग्य आधी मान्यता यांनी कृपाकरावी-

श्री वेदशास्त्रोत्तेजक सभा

ता० १२ अक्टोबर १९०६ उद्धव नमो करजोडी

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यदर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन-
प्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य-
विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा-
र्थप्रकाशक सांख्यत्रयीप्रतिपालक सकलनिगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
सर्वतंत्रस्वतंत्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप-
नाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरवराधी-
श्वर श्रीशृंगेरि श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर-
भारतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृंगेरिश्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चि-
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषुः—

'कर्नाटक' प्रेस, गिरगांव–मुंबई.

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन
प्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य
विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा
र्थप्रकाशक सांख्यश्रीप्रतिपालक सकलनिगमागममसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
सर्वतंत्रस्वतंत्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप
नाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरवराधी-
श्वर श्रीशृंगेरि श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर-
भारतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृंगेरिश्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्यामिनवसच्चि
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषु

कर्नाटक प्रेस, गिरगाव–मुंबई

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन-
प्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य
विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा-
र्थप्रकाशक सांख्यत्रयीप्रतिपालक सकलनिगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
सर्वतंत्रस्वतंत्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप
नाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरंदराधी-
श्वर श्रीशृंगेरि श्रीमच्छंकरपादपद्मारा[illegible]धक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर
भारतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृंगेरिश्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चि
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषु

श्री.

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन-
प्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य
विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा-
र्थप्रकाशक सांख्यत्रयीप्रतिपालक सकलनिगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
सर्वतंत्रस्वतंत्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप-
नाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरवराधी-
श्वर श्रीशृंगेरि श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर-
भारतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृंगेरीश्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चि-
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषुः—

'कर्नाटक' प्रेस, गिरगांव–मुंबई.

श्रीमत्परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन-
प्राणायामप्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य-
विच्छिन्नगुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा-
र्थप्रकाशक सांख्यत्रयीप्रतिपालक सकलनिगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
सर्वतंत्रस्वतंत्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप-
नाचार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरंदराधी-
श्वर श्रीशृंगेरि श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर-
भारतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृंगेरिश्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चि-
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषुः—

आज्ञाधारक सेवक स्वाक्षरी सदर्यावरुन
र इंदि राइपार ठाणे विनंय पूर्वक विनंती
करितो की उत्तरकोकण प्रांतस्थ इंदु
यजुर्वेदी ब्राह्मण (ज्यास पक्षशीकर असही
देशस्थ ऋग्वेदी संज्ञा आहे) त्यांच्या आचारवि-
चारे संबंधाने ब्राह्मणवर्ग देशस्थ को-
कणस्थ, वगैरे ब्राह्मणकार्यासून वरेचदी
वेगळा आहे इथले श्रीमत जगद्गुरु
स्वामीचे मठ शृंगेरि असल्कुळ त्यपासू
इकेथर करीतकरोदी नेमिनेमाने पत्रमेटिव
इतक्यावरी ठराव होईल तो आम्हास कळवू
आहे तरीहेत्र कळले आम्हीवर मर्जीचा

आपला नम्र

हरिगोविंदराव चंद्र

[illegible] [illegible]
નથી લેખ ૧૫૭૯

દસ્તાવેજ ન ૧૮ – [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[

[illegible] રેવ રુક્કામી આમદી પરસ્પર ભોજનવ્યવહાર
પૂર્વાપાર કરીત આલ્યાબદ્દીબારે આહે.
દસ્તેવજ નં ૧૯ ધરમપુર ચ્યા મહારાજાંચે [illegible]
દો. હા. સે. રાજશ્રી માધવજી વિક્રમ પ્રધાન્ય આદ્ય
પ્રકુલે દી હારવા ગાવ દીવ યાંસ દીલાશા નદ્દલ
૧૮૩૦
દસ્તેવજ નં ૨૦ પાસૂન ૩૨ પર્યંત અરબેકીત તરમી
આલંકૃત રાજમાન્ય રાજશ્રી અંતાજી રઘુનાથ [illegible] ગોસ્વા
વીરાસ સેવના વાડીરૂપ વકીલ્લધ્યાન, નવીમગાડી
વકીલ યાંચી નમસ્કાર આસી રાજકાર્ય સંબંધી [illegible] શ. ૧૯૮૬ તે ૧૯૮૮
પર્યંત આલેલી પત્રે [illegible] યેણેપ્રમાણે પુરવણી પરિશિષ્ટ ૨.
દસ્તેવજ નં ૩૩ મેહરબાન ૨ગ્રાજસરકારબંધ ૨ યાંની
કાકાશિનાથ ગોવા નાઈક્ય આણા ધાર્થ્યાસ મુક્ત ૨ વ માહીમ
પ્રાંતાંતીલ [illegible] મુરબ્બા હિંદુધર્માધિકારી અધ્યાવદ્દત
દિલેલે સનદપત્ર ઈ. સ. ૧૮૮૮.
દસ્તેવજ નં. ૩૪ નારીલજમાપત્ર ૧૭૮૨ ઈ. સ દિલેલી
સનદ.
દસ્તેવજ નં. ૩૫ શ્રીપેશવે સરકારાંનીહાઉત્તરકોંકણ
પ્રાંત અંતાજી રઘુનાથ કાવલ્યા ચ્યા સાહાય્યાને મે કવિલા
મદ્દલ શ્રી [illegible] ચ્યા પત્નીશાહુ મહારાજાંકડુન હા ઉત્તર કોંકણાંતીલ
સાહાય્યકારી મંડળીસ કાય કાયદ્દાને સનદા કરુનદ્દ્યાવે વગૈરે
મંજુરી મી કવિલેલે યાદી.

૩

દસ્તેવજ નં

દસ્તેવજ નં. ૩૬ હા હાયકોર્ટ ચા [illegible] આગાઉચી
પેશ્વાઈ દેવાલયા સંબંધાને [illegible] ૧૮૮૨ સાલ ચ્યા
નેમ્બર ચા નિકાલ આહે યાનિકાલાંત [illegible]
[illegible] તીઅસતાં યાની આપલી [illegible]
[illegible] પક્ષકારે હે કામુણ અહત કિંવા
નાહી કિંવા ત્યાં ચ્યા સ્થાપ્રમાણે નિકાલ [illegible] હોત ઓહે કિંવા
નાહી હે પાહણ્યા ચી કોર્ટાસ કાહી જરુર નાહી ફક્ત અપી
[illegible] કરણાર [illegible] યાંસ સવડ પિંતાડીઅસતાં ત્યાની તુમ્હા

इ.स. १८०१ पर्यंत [illegible] वंशांत [illegible] वही वाटी
रवाना च्या कोर्टात
चा पुरावा न दिल्यामुळे नामधार जाऊन साहेब बाहादुर यांनी
निकाल [illegible] अखत्यारीची वही पावन ब्राह्मण यांच्या तर्फे दिला
आहे

दुसरा दस्तऐवज वादी परशुराम यांनी दाखल केलेल्या
नं. क्या दस्तऐवजावर केला आहे इ. आणखी १८०३
दस्तऐवज नं 30 हा एक इंग्रज सरकारातून पाटीलकीचे
बंधाचे एक सनद पत्र [illegible] यांत यजुर्वेदी ब्राह्मणांची
माध्यंदीन शाखा - - - अशा उल्लेख आहे
दस्तऐवज नं. 38 हे एक आरकाटीचे पत्र [illegible] दे. रा.
रा. नारायण विठ्ठल देशपांडे यांनी [illegible] दस्तऐवज नं. 32 हे इ.स. १८८० चे नं. २२ चे [illegible]
नं २०३ इ.स. १८८ च्या वसई कोर्टातील सावकाराविरुद्ध
यांच्या निकालातून आगाशीये येथील अवाडीदाराच्या
[illegible] खटल्यासंबंधाचे विकालत आहे त्यांत ठाणे येथील
सेशन्स जज्ज जास्टिस खरेघाट यांनी पांचव्या मुद्द्याच्या
निकालातील [illegible] आहे की वाणी ब्राह्मणांचे कोकणस्थ
शुक्ल यजुर्वेदीय ब्राह्मण आहेत आणि ब्राह्मणांस योग्य अशीसर्व
कर्मे त्यांस करण्याचा त्यांना पूर्ण अधिकार आहे. वरील निवा
ड्यांत कुनेवर दाखल केलेले बरेच दस्तऐवज दाखल केले
होते इ.स. 31 · 7 · 90 · ना. जस्टीस रसल यांच्या निकाल
दस्तऐवज नं. 40 हा हायकोर्टाचा निकाल आहे वही निर्ण
य ठाणे सेशनकोर्ट [illegible] आहे दुसरा [illegible] आहे न त्यांनी
त्यांत स्पष्ट म्हटले आहे की "असे स्पष्टपणे सप्रमाण पाहा
जेकी पनवेलचे ब्राह्मण हे यजुर्वेदीय ब्राह्मण आहेत" इ.स.
2 ऑ. १९०२

पहिल्या पुराव्याचा विचार करितां व वादीने सादर केले

दस्त बडोदा पुराने इ.स. पर्यंत पाहता ~~वरील प्रमाणे~~

~~दी ~~ये~~ पुरावा~~ ~~आहे~~ क्या पुराव्यांत ~~कु~~ नामदार मुंबई हाय

कोर्टाची प्रतिवादीच्या जातीचे लोक ब्राह्मण आहेत किंवा नाहीत

न आल्यासारखे ~~लिहिण्यात~~ होते ~~दिसत~~ नाही ~~आ~~ चा ~~निकाल~~ करण्याचे कोर्टाचा

~~याचा निकाल करतांना जातीचा~~ ~~ठरविण्याचा~~ ~~त्याचा~~ काही संबंध नाही

~~वादी संबंधी प्रश्न~~ ~~त्याचे~~ ~~प्रतिवादी~~ ~~त्याने~~ ~~दिसत~~ नाही न

~~फक्त वादी वादीच्या पुराव्यात~~ ~~त्याचे~~ ~~केले~~ ~~आहे~~

असे वाटते व ~~वादी~~ ~~वादी~~ ~~वादी~~

~~दिसत नाही~~ ~~आणखी~~ ~~दोघांत~~ ~~आणखी~~ ~~दोघांत~~ ~~याबद्दल~~ ~~दोघांत~~

~~दोघांत~~ ~~दोघांत~~ ~~दोघांत~~ पुरावा ~~१८००~~ पर्यंत प्रतिवादी

~~यांचा~~ नी ~~त्याचा~~ दिवाळे सिद्ध करण्याविषयी ~~त्याचा~~ ~~कोर्टात~~ पुराव्या

वरून ~~दिसत~~ नाही म्हणून ~~दिसत~~ ~~यांनी~~ ~~आहे~~

~~दोघांत~~ देवकांत आडनाव ~~आहे~~ ~~दोघांत~~ ~~दोघांत~~ ~~दोघांत

हिंदुस्थानातील व्यापारी व्यवहार करीता व वादी ने सादर केले

दस्तऐवजी पुरावे कं. क्र. ६ पर्यंत पाहता

दि ३ पुरावा यादी व त्या पुराव्यांत कुलनामधार मुंबई हाय

कोर्टाची प्रतिवादी च्या ज्ञातीचे लोक आजून जीवंत किंवा नाहीत

व आंध्रप्रदेशातील लिंगायत हे दि. [illegible] या चा [illegible] निर्णय करण्याचे कोर्टाचा

व्यापारविषयक व्यवहारासाठी [illegible] त्यांनी कोर्टात पक्ष संबंध नाही

धर्मसंबंधी प्रश्न असल्यास [illegible] व्यवहार [illegible] नाही

[illegible] कलमाची [illegible] ची [illegible] व

फक्त वहिवाटीच्या पुराव्यास [illegible] केले [illegible] आहे

असे वाटते व [illegible] वस्तुस्थिती [illegible] वहिवाटी वस्तुस्थिती

[illegible] [illegible] [illegible] [

एकाइंकरचायची यें पत्र क. ग.

(3) ~~हिंदु धर्म~~ यें ~~चा~~ ~~ते~~ तो

~~(४)~~ हिंदुधर्मव्यवस्था पकरा असें कांही ~~च~~ ~~च~~ चा आधार

~~ठ~~ ठेवून दोंदर यांच्या इतीवरोबर भजन करण्या पुर

प्राप्त.

(५) प्रायश्चित्तप्रकरण प.

(६) नेटीव ओपिनियन चा उतारा ३.

डाक्टर दोंदर यांनी दिलेले पुरावे चे ~~दस्तऐवज~~ ~~सुमारे~~ ~~१०~~ आहेत.

या सर्व दस्तऐवजांचा विचार करण्या करितां खालील मुद्दे मुकरर केले ते असे

(१) ~~प्रतिवादी~~ प्रतिवादी हे मृत्यु चे वेळी तीरथ

~~२~~ देशस्थ ऋग्वेदी ~~ऋ~~ यजुर्वेदीय ब्राह्मण ओहेत काय

(२) प्रतिवादी ~~हे~~ ब्राह्मण ओहेत तरतयां चे आचा

विचार कसे ओहेत.

(३) पकरो ~~विवाहसंबंधी~~ ~~संबंध~~

हीं हात ओहे काय ?

(४) प्रतिवादी यांस ~~पकरले~~ पकरो असें ~~मृत्यु~~

चे हांपासून मृत्यूचा परिपाठ पडला व तो ~~चालत~~

करण्या मुळे

(५) हाय को ~~ट~~ प्रतिवादी चा ~~ज~~ तीरस ~~अ~~ ब्राह्मण

रविवें ओहे काय. या.

(६) दरस्तुर ~~प्रा~~ डीस्ट्रेट ~~चे~~ ~~चा~~ ~~नि~~ निकाल ~~प्रा~~

~~ता~~ दीचा ~~ब्रा~~ मृत्यु संबंधाने महत्वाचा ओहे काय ?

(७) कितक नाम संबंधातले एकाइंकरचा यें पत्र

विश्वसनीय ओहे काय ? विनाहरकती

(८) प्रायश्चित्तप्रकरणी हे काय ओहे ? ~~मनन~~ ८

(९) नेटीव ओपिनियन किंवा ~~प्रतिवादी~~ हिंदु ज्योतिषी ~~ज्यो~~

~~ज्यो~~ विचार ~~चा~~ करण्या सारखा ओहे

परमहंसपरिव्राजकाचार्यवर्यपदवाक्यप्रमाणपारावारपारीणयमनियमासन-
प्रत्याहारध्यानधारणासमाध्यष्टांगयोगानुष्ठाननिष्ठागरिष्ठतपश्चक्रवर्त्यनाद्य-
गुरुपरंपराप्राप्तषड्दर्शनस्थापनाचार्यव्याख्यानसिंहासनाधीश्वरसकलवेदा-
क सांख्यत्रयीप्रतिपालक सकलनिगमागमसारहृदय वैदिकमार्गप्रवर्तक
श्रीतत्रस्वतंत्रादिराजधानीश्रीमद्विद्यानगरमहाराजधानी कर्नाटकसिंहासनप्रतिष्ठाप-
चार्य श्रीमद्राजाधिराजगुरुभूमंडलाचार्य तुंगभद्रातीरवास ऋष्यशृंग पुरवराधी-
र श्रीशृंगेरि श्रीमद्विद्याशंकरपादपद्माराधक श्रीशृंगेरी श्रीशिवगंगा श्रीगंगाधर-
रतीस्वामिनां करकमलसंजात श्रीशृंगेरिश्रीशिवगंगा श्रीसुब्रह्मण्याभिनवसच्चि-
दानन्दभारतीस्वामि चरण कमलेषुः—

आज्ञाधारक स्वाक्षरसेवक श्रृंगेरी
गुरुचरणपादुका द्वयकरजोडून प्रार्थना अशी की:-
उत्तर कोकण प्रांतांतील, गणें, बसई- भिवंडी
आग्रा पो, केळवें माहिम- चिंचणी तारापूर इत्यादि
ठिकाणी, ऋग्यजुर्वेदि ब्राह्मण (ज्यांस पळशे अशी
देखील कर्मे ता आहे) या ब्रह्मवृंदांची कांहीं कांची
वृत्ती संबंधानें (कांहीं कांची उपाध्ये संबंधाची कांही
कांची जोशीपणाची) सदर गांवीं वस्ती असोन, या
प्रांतीं तर्कशास्त्री मोठे शास्त्री होऊन गेले व यापैकीं वेद
शास्त्रसंपन्न काशीनाथशास्त्री, आत्मारामशास्त्री हे द्वय
सदर अदालतींत इंग्रजी अमलांत न्यायाची कामी
सल्लामार होते व कित्येक दक्षायंथी ही होऊन गेले.
मी अगदीं लहान मनुष्य आहें- गुरुचरणपा
दुकांमी कोणते ही प्रकारें एखादे विद्येसंबंधानें
उपदेश करावें अशी माझी योग्यता बिलकुल
नाहीं परंतु श्रीची स्वारी या प्रांतीं आमचे सुदैवानें

'कर्नाटक' प्रेस, गिरगांव-मुंबई.

Sri Sringeri Shivaganga Mutt

Long List documents

1 to 41